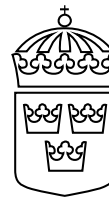

Regeringens proposition

2025/26:192

Överlämnande av uppgifter mellan skolor i brottsförebyggande syfte

Prop.
2025/26:192

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 mars 2026

Lotta Edholm

Simona Mohamsson
(Utbildningsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till ändringar i skollagen (2010:800) som syftar till att elever, lärare, rektorer och annan skolpersonal ska ha en säker och trygg utbildnings- och arbetsmiljö. Förslaget syftar också till att elever ska få adekvata stödinsatser.

Förslaget innebär att det införs en skyldighet för avlämnande skolenhet att lämna uppgifter som rör eleven till mottagande skolenhet när en elev byter skolform eller byter skolenhet inom en skolform, om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att begå eller utsättas för brott, och uppgifterna behövs i den mottagande skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta. Förslaget innebär vidare att skolenheter inom fler skolformer än i dag blir skyldiga att informera om att de har tagit emot en elev vid ett byte av skolform eller byte av skolenhet inom en skolform. Förslaget innebär också att det görs en komplettering av regleringen i skollagen om behandling av personuppgifter som medför att mottagande skolenhet med enskild huvudman får ett rättsligt stöd för behandling av mottagna personuppgifter.

Ändringarna i skollagen föreslås träda i kraft den 30 juni 2026 och tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2026.

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800)	8
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2025:1312) om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800)	9
2.4	Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)	10
3	Ärendet och dess beredning	11
4	Skolan har behov av mer information vid skolbyte	11
5	Nuvarande reglering	13
5.1	Om skolväsendet och huvudmän inom skolväsendet	13
5.2	Elever ska få stöd i skolan	14
5.3	För vissa uppgifter inom skolväsendet råder sekretess eller tystnadsplikt	15
5.3.1	Sekretess till skydd för enskilda	16
5.3.2	Sekretess kan även gälla inom en myndighet	18
5.3.3	Tystnadsplikt i enskilt bedriven verksamhet på skolområdet	19
5.3.4	Myndigheter ska samverka med varandra	19
5.3.5	Det finns vissa sekretessbrytande bestämmelser	20
5.4	Rektorn är skyldig att polisanmäla brott	21
5.5	Rektorn är skyldig att lämna viss information till brottsbekämpande myndigheter	22
6	Det brottsförebyggande arbetet ska underlättas genom viss informationsöverföring	25
6.1	Uppgifter ska överlämnas i brottsförebyggande syfte vid skolbyte	25
6.2	Det finns inte behov av ytterligare sekretessbrytande bestämmelser	43
6.3	Regelverket om behandling av personuppgifter ska kompletteras	45
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	51
8	Konsekvenser	53
8.1	Vilka berörs av förslaget?	53
8.2	Konsekvenser för kommunerna	54
8.3	Konsekvenser för enskilda huvudmän blir desamma som för kommunerna	55
8.4	Konsekvenser för staten	55
8.5	Konsekvenser för rektorer, lärare och annan personal	56
8.6	Konsekvenser för elever	57

8.7	Konsekvenserna bedöms vara positiva för jämställdheten.....	59	Prop. 2025/26:192
8.8	Förslaget har inga konsekvenser för de integrationspolitiska målen.....	60	
8.9	Konsekvenser för Sveriges medlemskap i Europeiska unionen	61	
9	Författningskommentar.....	61	
9.1	Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800).....	61	
9.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800).....	65	
9.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2025:1312) om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800)	66	
9.4	Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800).....	67	
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)	68	
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag (SOU 2024:87)	76	
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna (SOU 2024:87).....	80	
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag.....	81	
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	87	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 mars 2026	90	

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2025:1312) om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att 3 kap. 1 och 12 j §§ och 26 a kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 3 kap. 12 k och 12 l §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §¹

I detta kapitel finns bestämmelser om

- barnens och elevernas lärande och personliga utveckling (2 §),
- information om barnets och elevens utveckling (3 §),
- garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet (4–4 b §§),
- stöd i form av extra anpassningar (5 §),
- särskilt stöd (6–12 §§),
- mottagande och undervisning av nyanlända elever (12 a–12 i §§),
- överlämning av uppgifter vid övergång mellan och inom skolformer (12 j §), och
- överlämning av uppgifter vid övergång mellan och inom skolformer (12 j–12 l §§), och
- allmänna bestämmelser om betyg (13–21 §§).

12 j §²

När en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

När en elev *byter skolform från* grundskolan *eller* anpassade grundskolan *till* gymnasieskolan *eller* anpassade gymnasieskolan, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att När en elev *i* grundskolan, anpassade grundskolan, *specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan* eller anpassade gymnasieskolan *övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna*, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera

¹ Senaste lydelse 2018:1098.

² Senaste lydelse 2025:1311.

Prop. 2025/26:192 skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövt.

den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövt. *Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.*

När den som deltar eller har deltagit i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare övergår till sådan utbildning hos en annan huvudman, ska den huvudman som personen lämnar överlämna en kopia av den individuella studieplanen enligt 20 kap. 8 a § till den mottagande huvudmannen.

12 k §

När en elev övergår från en skolform som avses i 12 j § första stycket till en annan sådan skolform, eller byter skolenhet inom en sådan skolform, ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b och 12 j §§, till den mottagande skolenheten överlämna uppgifter som rör eleven om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att begå eller utsättas för brott, och uppgifterna behövs i den mottagande skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta.

12 l §

När den som deltar eller har deltagit i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare övergår till sådan utbildning hos en annan huvudman, ska den huvudman som personen lämnar överlämna en kopia av den individuella studieplanen enligt 20 kap. 8 a § till den mottagande huvudmannen.

Personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas i verksamhet hos en huvudman för en fristående skola om behandlingen är nödvändig i verksamheten och inte innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet

1. i löpande text inom elevhälsan, och
2. i skriftlig dokumentation som ska föras enligt 5 kap. 24 §.

En huvudman för en fristående skola får också behandla sådana personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning och som en annan huvudman har lämnat med stöd av 3 kap. 12 k § denna lag, om det behövs för att förebygga eller förhindra att den elev som uppgifterna rör begår eller utsätts för brott.

För myndigheter finns det bestämmelser om behandling av personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning i 3 kap. 8 § dataskyddslagen. Där finns det även bestämmelser för andra än myndigheter som är skyldiga att följa föreskrifter om arkiv.

1. Denna lag träder i kraft den 30 juni 2026.

2. Bestämmelserna i 3 kap. 1 och 12 j §§ och 26 a kap. 6 § i den nya lydelsen och de nya 3 kap. 12 k och 12 l §§ tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2026.

³ Senaste lydelse 2018:1354.

Prop. 2025/26:192 2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2025:729)
om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 1 § skollagen (2010:800) i stället för lydelsen enligt lagen (2025:729) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- barnens och elevernas lärande och personliga utveckling (2 §),
- information om barnets och elevens utveckling (3 §),
- garanti för tidiga stödinsatser i lågstadiet (4–4 b §§),
- stöd i form av extra anpassningar (5 §),
- särskilt stöd (6–12 §§),
- mottagande och undervisning av nyanlända elever (12 a–12 i §§),
- överlämning av uppgifter vid – överlämning av uppgifter vid
övergångar (12 j §), och övergångar (12 j–12 l §§), och
- allmänna bestämmelser om betyg (13–21 §§).

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2025:1312) om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800) Prop. 2025/26:192

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 12 j § skollagen (2010:800) i stället för lydelsen enligt lagen (2025:1312) om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2025:1312

Föreslagen lydelse

3 kap.

12 j §

Inför eller i samband med att ett barn i förskolan eller i pedagogisk omsorg enligt 25 kap. 2 § övergår till grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan ska den förskoleenhet eller verksamhet som barnet lämnar till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om barnet som behövs för att underlätta övergången för barnet.

Inför eller i samband med att en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

När en elev *byter skolform från* grundskolan eller anpassade grundskolan *till* gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövligt.

När en elev *i* grundskolan, anpassade grundskolan, *specialskolan, sameskolan,* gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan *övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna,* ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövligt. *Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.*

När den som deltar eller har deltagit i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare övergår till sådan utbildning hos en annan huvudman, ska den huvudman som personen lämnar överlämna en kopia av den individuella studieplanen enligt 20 kap. 8 a § till den mottagande huvudmannen.

Prop. 2025/26:192 2.4 Förslag till lag om ändring i skollagen
(2010:800)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 12 k § skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt förslaget i avsnitt 2.1 Föreslagen lydelse

3 kap.

12 k §

När en elev övergår från en skolform som avses i 12 j § *första* stycket till en annan sådan skolform, eller byter skolenhet inom en sådan skolform, ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b och 12 j §§, till den mottagande skolenheten överlämna uppgifter som rör eleven om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att begå eller utsättas för brott, och uppgifterna behövs i den mottagande skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta.

När en elev övergår från en skolform som avses i 12 j § *andra* stycket till en annan sådan skolform, eller byter skolenhet inom en sådan skolform, ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b och 12 j §§, till den mottagande skolenheten överlämna uppgifter som rör eleven om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att begå eller utsättas för brott, och uppgifterna behövs i den mottagande skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027. Under 2027 tillämpas den tidigare lydelsen av 12 k §.

Regeringen beslutade den 22 juni 2022 att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda och lämna förslag till åtgärder för att förbättra arbetet med säkerhet i skolväsendet (dir. 2022:86). Utredningen, som antog namnet Skolsäkerhetsutredningen, fick den 9 februari 2023 genom tilläggsdirektiv i uppdrag att bl.a. föreslå hur ett lagstadgat ansvar för det brottsförebyggande arbetet bör utformas för skolväsendet (dir. 2023:22).

Utredningen fick den 10 augusti 2023 och den 18 januari 2024 genom ytterligare tilläggsdirektiv i uppdrag att bl.a. kartlägga och analysera vilka uppgifter som i brottsförebyggande syfte kan behöva utbytas dels mellan skola, socialtjänst och brottsbekämpande myndigheter, dels mellan skolor, och föreslå författningsändringar som medför att sådana uppgifter kan utbytas (dir. 2023:120 och dir. 2024:07).

Utredningen överlämnade ett delbetänkande den 15 juni 2023 och ett andra delbetänkande den 6 mars 2024. Förslagen har omhändertagits genom lag- och förordningsändringar.

Utredningen överlämnade den 18 december 2024 slutbetänkandet Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87). En sammanfattning av slutbetänkandet finns i *bilaga 1*. Betänkandets lagförslag finns i *bilaga 2*. Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i Utbildningsdepartementet (U2025/00075).

Förslagen i slutbetänkandet behandlas i denna proposition.

Under beredningen av den lagrådsremiss som har föregått denna proposition har Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) beretts tillfälle att yttra sig över utkast till avsnitt 2.1, 6.3 och 9.1 samt anslutande delar i lagrådsremissen. Inkommet yttrande finns tillgängligt i Utbildningsdepartementet (U2026/00075). IMY har inga synpunkter.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 22 januari 2026 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Regeringen följer Lagrådets synpunkter och förslag, som behandlas i avsnitt 6.1 och 7 samt i författningskommentaren. I förhållande till lagrådsremissens lagförslag görs också vissa språkliga ändringar.

4 Skolan har behov av mer information vid skolbyte

Sverige är i grunden ett tryggt och säkert land med en relativt låg nivå av brottsutsatthet. Det råder dock ingen tvekan om att vårt land står inför en rad allvarliga utmaningar, inte minst vad gäller brottslighet och otrygghet. Utvecklingen har i flera avseenden varit negativ de senaste åren (Barriärer mot brott – en socialpreventiv strategi mot kriminella nätverk och annan brottslighet [Skr. 2023/24:68]). Denna utveckling påverkar även skolan.

I Skolverkets rapport Skolans roll i det brottsförebyggande arbetet (Skolverket 2023:10) framgår att det på vissa skolor inte bedöms förekomma någon brottslighet medan andra ser stora utmaningar med såväl kränkningar som skadegörelse, våldsbrott och narkotikabrott. Liknande resultat framkom i rapporten Kriminalitet i förskolans och skolans närområde (Skolverket 2025). Rapporten visar att kriminalitet är ett problem för många huvudmän, om än inte för alla skolor. Det framkom också att rekrytering till kriminella nätverk förekommer i och runt skolor.

Skolundersökningen om brott 2023 visar att skolan är en vanlig brottsplats när det gäller elever i årskurs 9 i grundskolan. Det är den vanligaste brottsplatsen för både mindre grov och grövre misshandel, samt för fysiska sexuella kränkningar bland pojkar. Skolmiljön är också en vanlig brottsplats vid hot (Brå 2024:10). Hot och våld i skolan kan riktas mot såväl elever som lärare och påverkar lärande- och arbetsmiljön negativt. Rapporten Hot och våld mot lärare, andra yrkesgrupper och elever inom skolväsendet (Arbetsmiljöverket 2024) visar att antalet anmälda allvarliga händelser i arbete orsakat av hot och våld i skolan ökade med drygt 150 procent mellan åren 2013 och 2023.

Vidare är hedersrelaterat våld och förtryck numera ett stort problem i Sverige. År 2017 uppskattades var tredje grundskoleelev i Sverige med utländsk bakgrund leva under hedersrelaterade familjenormer av något slag, vilket innebär att grundförutsättningarna för hedersrelaterat våld och förtryck finns. I en kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck 2018 bland grundskoleelever i Stockholm, Göteborg och Malmö beräknades andelen av de undersökta ungdomarna i Stockholm med utländsk bakgrund som lever med hedersrelaterade normer och förtryck till 7–10 procent. I Göteborg beräknades motsvarande intervall till 8–13 procent och i Malmö till 9–20 procent (Våldsbejakande islamistisk extremism och hedersrelaterat våld och förtryck: En förstudie om skärningspunkter, FOI 2021). En uppföljningsstudie som genomfördes på uppdrag av Göteborgs kommun under 2023 visade att andelen ungdomar med utländsk bakgrund som lever under hedersrelaterat våld och förtryck fördubblats i Göteborg sedan studien 2018 (Working Papers and Reports Social Work nr 33, Örebro universitet 2023).

Skolan och förskolan kan på flera sätt bidra i arbetet med att förebygga brott. Fullgjord skolgång kan vara en stark skyddsfaktor mot kriminalitet och ett flertal andra problem senare i livet, såsom svag förankring på arbetsmarknaden och ekonomisk utsatthet. Skolan kan göra stor skillnad inte minst för barn och unga som far illa då skolrelaterade problem och social utsatthet ofta hänger samman och kan förstärka varandra (Barriärer mot brott – en socialpreventiv strategi mot kriminella nätverk och annan brottslighet [Skr. 2023/24:68]).

Skolan är en viktig arena för att påverka barns och ungas normer och moralbildning och har en central roll i att långsiktigt förebygga kriminalitet och utanförskap i samhället. Utgångspunkter för skolans brottsförebyggande arbete är bl.a. åtgärder för ökad kvalitet, värdegrundarbete och tidiga stödsatser för att fler elever ska ges förutsättningar att nå utbildningens mål. Verksamheten behöver vidare utformas på ett sätt som motverkar tillåtande attityder till mobbning, kränkningar och kriminalitet.

Barn och unga tillbringar mycket tid i förskola, skola och fritidshem. I dessa verksamheter ges goda möjligheter att påverka individers inställning

när det gäller brott mot normer och regler. Regeringen beslutade därför den 5 juni 2025 om ett tillägg i läroplanerna. Tillägget förtydligar att utbildningen ska förmedla och förankra respekt för att lagar och andra föreskrifter som gäller i samhället ska följas. Dessa förändringar började tillämpas höstterminen samma år. För att skolan ska kunna sätta in lämpliga åtgärder finns också behov av olika typer av uppgifter. Det kan exempelvis handla om uppgifter som medför att skolan måste agera för att stärka säkerheten i skolmiljön.

I denna proposition lämnas i avsnitt 6 förslag om att uppgifter ska överlämnas i brottsförebyggande syfte vid skolbyte. Dessförinnan lämnas en inledande redogörelse för gällande rätt i avsnitt 5.

5 Nuvarande reglering

5.1 Om skolväsendet och huvudmän inom skolväsendet

I skollagen (2010:800) regleras dels skolväsendet, dels viss annan verksamhet. I skolväsendet ingår skolformerna förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning (komvux). Fritidshem ingår i skolväsendet men fritidshemmet är inte en skolform (1 kap. 1 §).

Obligatoriska skolformer är förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola (som är en skolform för elever med intellektuell funktionsnedsättning), specialskola (som är en skolform för barn som på grund av sin funktionsnedsättning eller andra särskilda skäl, och under vissa förutsättningar, inte kan gå i grundskolan eller anpassade grundskolan) och sameskolan (som ger en utbildning med samisk inriktning som i övrigt motsvarar utbildningen i årskurserna 1–6 i grundskolan). Elever som gått i sameskolan går högstadiet i grundskolan.

Förskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och komvux är frivilliga skolformer.

Kommuner är huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och komvux (2 kap. 2 §). En region får vara huvudman för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och komvux i den utsträckning som anges i skollagen (2 kap. 3 §). Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan samt för förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med specialskola eller sameskola (2 kap. 4 §).

En enskild kan bara vara huvudman inom skolväsendet för vissa skolformer och bara om denne efter ansökan har godkänts som sådan (2 kap. 5 §). Prövningen görs av Statens skolinspektion när det gäller förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller fritidshem som anordnas vid en skolenhet med förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola. Kommunen prövar

Prop. 2025/26:192 ansökningar om godkännande av enskild som huvudman för förskola (2 kap. 7 §).

Riksdagen har efter förslag i propositionen En tioårig grundskola beslutat att grundskolan ska utökas och bli tioårig genom att förskoleklassen upphör som skolform och ersätts av en ny första årskurs i grundskolan (prop. 2024/25:143, bet. 2024/25:UbU17, rskr. 2024/25:289). Även den anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska utökas med en ny första årskurs, så att den anpassade grundskolan blir tioårig, specialskolan elvaårig och sameskolan sjuårig. Ändringarna i skollagen träder i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas första gången i fråga om utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028.

5.2 Elever ska få stöd i skolan

Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt (1 kap. 4 § skollagen). Närmare bestämmelser om barns och elevers utveckling mot målen finns i 3 kap. skollagen. Där finns bl.a. en reglering om en garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet (3 kap. 4–4 b §§). Om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven i första hand skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen). Om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskapar som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen). Med uttrycket ”andra svårigheter i sin skolsituation” avses sådana situationer där en elev behöver särskilt stöd även om det just då inte finns anledning att befara att han eller hon inte ska nå de kunskapskrav som minst ska nås (prop. 2009/10:165 s. 664). Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd och sådant stöd ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av skollagen eller annan författning (3 kap. 8 och 9 §§). För en elev i de obligatoriska skolformerna får ett åtgärdsprogram innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till endast om det finns särskilda skäl (3 kap. 11 §). Om det särskilda stödet för en elev i sådana skolformer inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om åtgärdsprogram innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan, specialskolan och sameskolan ska den anpassade studie-

gången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program (3 kap. 12 §).

Bestämmelserna i 1 kap. 4 § och 3 kap. skollagen föreslås ändras bl.a. i propositionerna Förbättrat stöd i skolan (prop. 2025/26:195), Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola (prop. 2025/26:194) och Ett likvärdigt betygssystem (prop. 2025/26:197). De föreslagna ändringarna innebär bl.a. att garantin för tidiga stödsatser och regleringen om extra anpassningar avskaffas och att det i stället ska göras standardiserade tester i början av höstterminen i vissa årskurser i låg-, mellan- och högstadiet, i syfte att elever med stödbehov ska kunna identifieras. Det föreslås vidare att det i skollagen ska anges att alla barn och elever i undervisningen ska ges ledning och stimulans i syfte att de ska kunna följa undervisningen. Elever i de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska, om de riskerar att inte kunna följa undervisningen och har svårt att tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnets kurs- eller ämnesplan, efter anmälan från läraren som huvudregel ges stöd-undervisning enskilt eller i mindre grupp i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik. Även bestämmelserna om särskilt stöd föreslås ändras. Ändringarna innebär bl.a. att ansvarig lärare eller mentor ska anmäla till rektorn om en elevs behov av särskilt stöd behöver utredas samt att särskilt stöd ska kunna sättas in tidigare än idag och att beslut om särskilt stöd i mindre undervisningsgrupp eller som enskild undervisning ska underlättas. Beslut om anpassad studiegång ska bara få fattas om alla andra möjligheter till särskilt stöd är uttömda eller bedöms olämpliga. Ändringarna föreslås samordnas med införandet av den tioåriga grundskolan och föreslås därför träda i kraft den 1 juli 2028.

När en elev byter skolenhet ska uppgifter om eleven lämnas över till den nya skolenheten, om uppgifterna behövs för att underlätta övergången för eleven (3 kap. 12 j § skollagen). Det kan t.ex. vara fråga om uppgifter om olika former av stöd som eleven har fått hos den avlämnande skolenheten och som kan behövas sättas in även hos den mottagande skolenheten (prop. 2017/18:183 s. 136). Se vidare i avsnitt 5.3.5 om sekretessbrytande bestämmelser.

5.3 För vissa uppgifter inom skolväsendet råder sekretess eller tystnadsplikt

Information inom skolväsendet kan omfattas av sekretess. För närvarande omfattas personal och uppdragstagare i skolor med offentlig huvudman respektive med enskild huvudman av olika regelverk. Inom den offentliga sektorn gäller tryckfrihetsförordningen, förkortad TF, och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL. I skollagen finns bestämmelser om tystnadsplikt hos enskilda huvudmän inom skolväsendet.

En enskild huvudman kan enligt 2 kap. 5 § skollagen vara en juridisk eller fysisk person. Genom förslag som läggs fram i propositionen Offentlighetsprincipen med lätnadsregler för enskilda mindre huvudmän i skolväsendet (prop. 2025/26:191) ska, genom ändringar i OSL som föreslås träda i kraft den 1 januari 2027, offentlighetsprincipen tillämpas hos enskilda juridiska personer som är godkända som huvudmän inom

Prop. 2025/26:192 skolväsendet enligt 2 kap. 5 § skollagen, om handlingarna hör till den verksamhet som omfattas av godkännandet. Sådana huvudmän ska vid tillämpningen av TF och OSL jämföras med myndigheter när det gäller sådan verksamhet. Enskilda mindre huvudmän som är juridiska personer föreslås omfattas av vissa lätttnadsregler när det gäller själva hanteringen av allmänna handlingar, såsom att allmänna handlingar ska lämnas ut i rimlig tid i stället för skyndsamt, sättet allmänna handlingar ska lämnas ut på etc. Förslaget i den propositionen innebär att enskilda huvudmän som är juridiska personer fr.o.m. den 1 januari 2027 inte längre ska tillämpa tystnadspliktsbestämmelserna i skollagen.

För närvarande finns det inga fysiska personer som är godkända som huvudmän för skolor. Vidare föreslås i betänkandet Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37) ändringar i skollagen som innebär att endast juridiska personer ska kunna godkännas som huvudmän inom skolväsendet. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Som framgår av avsnitt 7 föreslås de förslag som lämnas i denna proposition träda i kraft den 30 juni 2026, och tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2026. I de följande avsnitten lämnas en redogörelse för regelverket i OSL och en kort redogörelse för den nu gällande tystnadsplikten som gäller enligt 29 kap. 14 § skollagen.

5.3.1 Sekretess till skydd för enskilda

Sekretess för uppgifter om enskildas förhållanden oavsett i vilken verksamhet de förekommer

Bestämmelser om sekretess till skydd för enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden finns i OSL:s femte avdelning, som är uppdelad i 20 kapitel (21–40 kap.). I 21 kap. OSL finns bestämmelser om sekretess som gäller för uppgifter om enskildas personliga förhållanden, oavsett i vilket sammanhang de förekommer. Det är fråga om ett minimiskydd som gäller hos alla myndigheter. Enligt 21 kap. 1 § OSL gäller sekretess för uppgift som rör en enskilds hälsa eller sexualliv, såsom uppgifter om sjukdomar, missbruk, sexuell läggning, könsbyte, sexualbrott eller annan liknande uppgift, om det måste antas att den enskilde eller någon närstående till denne kommer att lida betydande men om uppgiften röjs. Om en elev t.ex. i en uppsats som lämnas in till läraren exempelvis beskriver sexuella övergrepp som eleven utsatts för skulle uppgifterna kunna omfattas av sekretess enligt denna bestämmelse, under förutsättning att det är tydligt att uppgifterna avser eleven eller någon närstående.

Sekretess för uppgifter om enskildas förhållanden i utbildningsverksamhet

I 23 kap. OSL finns bestämmelser om sekretess till skydd för enskilds personliga förhållanden i utbildningsverksamhet m.m. Då de förslag som lämnas i denna proposition enbart avser skolor redogörs endast för den sekretess som gäller hos förskoleklassen, grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, fritidshem, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Som framgår i avsnitt 5.1 kommer de bestämmelser som

innebär att förskoleklassen upphör och att de obligatoriska skolformerna utökas med en ny första årskurs att börja tillämpas först den 1 juli 2028.

Bestämmelser om sekretess som gäller i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola finns i 23 kap. 2 § OSL. Bestämmelser om sekretess som gäller i fritidshem och annan pedagogisk verksamhet finns i 23 kap. 3 §. Det finns en särskild bestämmelse om sekretess i specialpedagogisk verksamhet i 23 kap. 4 §. Sekretessen gäller för i sekretessbestämmelserna angivna uppgifter och med olika styrka i olika verksamheter.

I skolan är huvudregeln att de flesta uppgifter om enskildas personliga förhållanden är offentliga, men att vissa känsliga uppgifter omfattas av sekretess enligt 23 kap. 2 § OSL. För eleverna i de obligatoriska skolformerna samt gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska det även finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Det ska inom elevhälsan finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare (2 kap. 25 § andra stycket skollagen). Uppgifter i den medicinska delen av elevhälsan omfattas inte av sekretess enligt 23 kap. 2 § utan av hälso- och sjukvårdssekretessen enligt 25 kap. 1 § OSL. Som närmare redovisas i avsnitt 5.3.2 gäller det också en sekretessgräns mellan den medicinska delen av elevhälsan och övriga delar av elevhälsan och skolan i övrigt, men en sekretessbrytande bestämmelse i 25 kap. 13 a § OSL gör det möjligt att utan hinder av hälso- och sjukvårdssekretessen lämna uppgift om en enskild från sådan elevhälsa som avser medicinsk insats till annan elevhälsa eller särskild elevstödande verksamhet i övrigt inom samma myndighet, om det krävs att uppgiften lämnas för att en elev ska få nödvändigt stöd.

I andra delar av elevhälsan än den medicinska delen och i skolan i övrigt gäller sekretess enligt 23 kap. 2 § OSL för följande uppgifter. Det gäller sekretess för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i sådan elevhälsa som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående lider men. Detta innebär att det som huvudregel gäller sekretess. Sekretess gäller också dels i särskild elevstödande verksamhet i övrigt för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, dels för uppgift som hänför sig till ärende om tillrättaförande av en elev eller om skiljande av en elev från vidare studier. Sekretessen gäller dock endast om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs, dvs. presumptionen är att sådana uppgifter är offentliga. I dessa fall gäller vidare sekretessen inte beslut i ärende. Uttrycket ”särskild elevstödande verksamhet i övrigt” är ett samlingsbegrepp för sådan elevstödande verksamhet som ligger utanför de psykologiska, psykosociala eller specialpedagogiska insatser som bedrivs av psykologer, kuratorer eller specialpedagoger inom elevhälsan. En utredning om särskilt stöd ligger utanför elevhälsan och omfattas av sekretessen för elevstödande verksamhet i övrigt. Uppgifter om enskildas personliga förhållanden i en sådan utredning kan således hemlighållas om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. Eftersom åtgärdsprogram utgör ett beslut faller åtgärdsprogram under den undantagsbestämmelse som innebär att beslut är offentliga. Känsliga uppgifter om t.ex. diagnoser skyddas genom att de

Prop. 2025/26:192 inte tas in i ett sådant beslut, eftersom det enbart är elevens behov av stöd och hur det ska tillgodoses som ska framgå av åtgärdsprogrammet (3 kap. 9 § första stycket skollagen, prop. 2013/14:160 s. 14, 29 och 38 samt Skolverkets allmänna råd [SKOLFS 2022:334] om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram 6.3). Ett beslut om åtgärdsprogram ska således av integritetsskäl inte innehålla mer information än nödvändigt.

Vidare gäller sekretess för uppgift om enskilds identitet, adress och andra liknande uppgifter om en enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs (23 kap. 2 § tredje stycket OSL). Denna bestämmelse kan bli tillämplig för att sekretessbelägga s.k. skyddade adresser, t.ex. i klasslistor (jfr RÅ 2005 ref. 78).

Det gäller även sekretess i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i ärende enligt skollagen om mottagande till utbildning där distansundervisning används, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs (23 kap. 2 a § OSL). Denna sekretess gäller inte beslut i ärende.

I fritidshem gäller sekretess för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i sådan särskild elevstödande verksamhet som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Sekretess gäller i övrigt i fritidshem för annan uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs (23 kap. 3 § OSL).

5.3.2 Sekretess kan även gälla inom en myndighet

Sekretess gäller inte bara gentemot allmänheten och andra myndigheter, utan även mellan olika verksamhetsgrenar inom en och samma myndighet, när verksamhetsgrenarna är att betrakta som självständiga i förhållande till varandra (8 kap. 2 § OSL). Som framgår av avsnitt 5.3.1 gäller det i elevhälsans medicinska del hälso- och sjukvårdssekretess enligt 25 kap. 1 § OSL och för övriga delar av elevhälsan och skolan i övrigt gäller sekretess enligt 23 kap. 2 § OSL. Den medicinska delen av elevhälsan utgör också en självständig verksamhetsgren i förhållande till den övriga elevhälsan och skolan i övrigt (prop. 2009/10:165 s. 656). Det gäller således en sekretessgräns mellan dessa olika verksamheter.

I sammanhanget ska dock uppmärksammas att en enskild enligt 12 kap. 2 § OSL helt eller delvis kan häva sekretess som gäller till skydd för honom eller henne, om inte annat anges i OSL. Vidare gäller sekretess till skydd för en enskild, om den enskilde är underårig, även i förhållande till dennes vårdnadshavare. Sekretessen gäller dock inte i förhållande till vårdnadshavaren i den utsträckning denne enligt 6 kap. 11 § föräldrabalken har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör den underåriges personliga angelägenheter, såvida inte det kan antas att den underårige lider betydande men om uppgiften röjs för vårdnadshavaren, eller det annars anges i OSL. Om sekretess inte gäller i förhållande till

vårdnadshavaren förfogar denne ensam eller, beroende på den underåriges ålder och mognad, tillsammans med den underårige över sekretessen till skydd för den underårige (12 kap. 3 § OSL). I den mån uppgifter bedöms behöva lämnas över från den medicinska delen av elevhälsan till övriga delar av elevhälsan eller skolan i övrigt är således utgångspunkten att ett sådant överlämnande sker med stöd av samtycke.

Som framgår av avsnitt 5.3.1 finns det dock en sekretessbrytande bestämmelse i 25 kap. 13 a § OSL. Enligt den bestämmelsen hindrar hälso- och sjukvårdssekretessen inte att en uppgift om en enskild lämnas från sådan elevhälsa som avser medicinsk insats till annan elevhälsa eller särskild elevstödande verksamhet i övrigt inom samma myndighet, om det krävs att uppgiften lämnas för att en elev ska få nödvändigt stöd. Någon motsvarande sekretessbrytande bestämmelse finns inte i 23 kap. OSL som rör sekretess i utbildningsverksamhet. Denna skillnad beror på att den s.k. generalklausulen i 10 kap. 27 § första stycket OSL, som anger att en sekretessbelagd uppgift får lämnas till en myndighet, om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda, är tillämplig på sekretessen enligt 23 kap. OSL, men inte på hälso- och sjukvårdssekretessen (10 kap. 27 § andra stycket OSL).

5.3.3 Tystnadsplikt i enskilt bedriven verksamhet på skolområdet

Den som är eller har varit verksam i enskilt bedriven förskola, enskilt bedrivit fritidshem eller enskilt bedriven förskoleklass eller inom sådan enskilt bedriven verksamhet som avses i 25 kap. skollagen får inte obehörigen röja vad han eller hon därvid har fått veta om enskildas personliga förhållanden. Den som är eller har varit verksam inom annan enskilt bedriven verksamhet enligt skollagen får inte obehörigen röja vad han eller hon i sådan elevhälsoverksamhet som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats eller i särskild elevstödande verksamhet i övrigt har fått veta om någons personliga förhållanden. Han eller hon får inte heller obehörigen röja uppgifter i ett ärende om tillrättaförande av en elev eller om skiljande av en elev från vidare studier. Den som är eller har varit verksam inom enskilt bedriven gymnasieskola eller enskilt bedriven anpassad gymnasieskola får inte obehörigen röja vad han eller hon har fått veta om någons personliga förhållanden i ett ärende om mottagande till utbildning där distansundervisning används (29 kap. 14 § skollagen).

5.3.4 Myndigheter ska samverka med varandra

Myndigheter förutsätts samverka med varandra på olika sätt. Av 8 § förvaltningslagen (2017:900) följer att varje myndighet ska lämna andra myndigheter hjälp inom ramen för det egna verksamhetsområdet. En myndighet under regeringen ska också, enligt 6 § myndighetsförordningen (2007:515), verka för att genom samarbete med t.ex. andra myndigheter ta till vara de fördelar som kan vinnas för enskilda och för staten som helhet. Att myndigheter ska samverka med varandra följer också av 6 kap. 5 §

Prop. 2025/26:192 OSL. Av den bestämmelsen framgår att en myndighet är skyldig att på begäran från en annan lämna uppgift som den förfogar över, om inte uppgiften är sekretessbelagd eller det skulle hindra arbetets behöriga gång.

5.3.5 Det finns vissa sekretessbrytande bestämmelser

Det finns sekretessbrytande bestämmelser i OSL som bryter sekretessen enligt vissa angivna sekretessbestämmelser, som t.ex. 25 kap. 13 a § OSL. Det finns dock också vissa generella sekretessbrytande bestämmelser i OSL. Som närmare redovisas i avsnitt 5.3.2 kan en enskild, eller under vissa förutsättningar dennes vårdnadshavare, efterge sekretess i förhållande till en annan enskild eller en myndighet (12 kap. 2 och 3 §§ OSL). Sekretess hindrar inte heller att en uppgift lämnas från en myndighet till en enskild eller till en annan myndighet om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet (10 kap. 2 § OSL). Vidare gäller att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning (10 kap. 28 § OSL). För enskilt bedriven verksamhet enligt skollagen gäller bestämmelser om tystnadsplikt i 29 kap. 14 § skollagen. Huruvida ett utlämnande utgör ett obehörigt röjande av uppgifter enligt denna bestämmelse ska tolkas mot bakgrund av vad som gäller enligt OSL. Om en uppgift om en enskilds personliga förhållanden lämnas ut i en situation där ett utlämnande hade varit tillåtet enligt OSL bör utlämnandet inte anses vara ett obehörigt röjande av uppgifter (se bl.a. prop. 2017/18:183 s. 64).

Riksdagen har vidare, efter förslag i propositionen Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse (prop. 2024/25:180, bet. 2025/26:KU6. rskr. 2025/26:24), beslutat en ny generell sekretessbrytande bestämmelse i 10 kap. 15 a § OSL, som trädde i kraft den 1 december 2025. Enligt den bestämmelsen hindrar inte sekretess enligt 21–40 kap. OSL att myndigheter utbyter uppgifter med varandra om det behövs för att bl.a. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att utreda brott, om inte övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företrädare framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

I skollagen finns det bestämmelser om överlämning av uppgifter vid övergång mellan vissa skolformer som – i den mån uppgifterna omfattas av sekretess – har sekretessbrytande effekt enligt 10 kap. 28 § OSL. Enligt 3 kap. 4 b § skollagen ska det i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan, sameskolan och specialskolan genomföras en uppföljning av stöd som getts i form av extraanpassningar enligt 5 § i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs. Som framgår av avsnitt 5.2 föreslår dock regeringen i propositionen Förbättrat stöd i skolan att garantin för tidiga stödsatser ska avskaffas. I den propositionen föreslås därför att 3 kap. 4 b § ska upphävas.

Det regleras vidare en uppgiftsskyldighet i 3 kap. 12 j §. I den paragrafens första stycke anges att inför eller i samband med att en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen

till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen. I paragrafens andra stycket finns en uppgiftsskyldighet som innebär att när en elev byter skolform från grundskolan eller anpassade grundskolan till gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan så ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövt. Syftet är att underlätta uppgiftslämnandet enligt första stycket för skolhuvudmännen vid överlämningar från grundskolan eller anpassade grundskolan till gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan (prop. 2017/18:183 s. 69).

De av riksdagen beslutade ändringarna i skollagen som avser införandet av den tioåriga grundskolan innebär vidare att ett nytt första stycke förs in i 3 kap. 12 j § skollagen. Det stycket innebär att inför eller i samband med att ett barn i förskolan eller i pedagogisk omsorg enligt 25 kap. 2 § övergår till grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan ska den förskoleenhet eller verksamhet som barnet lämnar till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om barnet som behövs för att underlätta övergången för barnet. Med anledning av det nya första stycket blir de nuvarande första respektive andra styckena de andra respektive tredje styckena. Denna lagändring träder dock inte i kraft förrän den 1 juli 2026 och bestämmelserna i 3 kap. 12 j § i den nya lydelsen tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027 (prop. 2024/25:143, bet. 2024/25:UbU17, rskr. 2024/25:289, SFS 2025:729).

Genom en lagändring som trädde i kraft den 1 januari 2026 har vidare ett nytt tredje stycke lagts till i 3 kap. 12 j § skollagen som tar sikte på uppgiftslämnande inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. För att inte ikraftträdandet den 1 juli 2026 av den redan beslutade ändringen med anledning av införandet av den tioåriga grundskolan ska medföra att det nya tredje stycket upphävs har riksdagen också beslutat en lag om ändring i den lag som avser införandet av den tioåriga grundskolan som innebär att det nya tredje stycket blir ett nytt fjärde stycke (prop. 2025/26:10, bet. 2025/26:UbU4, rskr. 2025/26:49, SFS 2025:1311).

5.4 Rektorn är skyldig att polisanmäla brott

Sedan den 1 juli 2025 gäller att om det kan misstänkas att ett brott har begåtts av någon som är elev ska rektorn anmäla brottet till Polismyndigheten om inte övervägande skäl talar emot det. Detta gäller om brott har begåtts i samband med verksamheten i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning (6 a kap. 10 § skollagen). Anmälningsskyldigheten inträder i situationer då det kan misstänkas att ett brott har begåtts av en elev. Det innebär ett lågt beviskrav, men ställer samtidigt krav på att det finns någon konkret omständighet som ger stöd för misstanken. Om exempelvis en

Prop. 2025/26:192 elev berättar att han eller hon har utsatts för ett brott av en annan elev bör detta i regel vara tillräckligt för att skyldigheten ska inträda. Mer allmänna eller diffusa uppgifter om att en elev begått ett brott bör dock inte utlösa ett ansvar för rektorn att göra en polisanmälan. Vidare bör skolans personal vara uppmärksam på att det inte uppstår ett mönster där elever utan grund blir beskyllda av andra elever för att ha utfört brottsliga handlingar. Om det finns konkret stöd för en misstanke om att en elev har begått ett brott ska brottet anmälas till Polismyndigheten, även om det är oklart vilken elev det är fråga om. Det är det misstänkta brottet, och inte en enskild elev, som ska anmälas till Polismyndigheten. Om en viss elev kan misstänkas för att ha begått brottet bör dock detta anges vid en anmälan (prop. 2024/25:160 s. 164–165).

Skyldigheten att polisanmäla gäller inte om övervägande skäl talar emot en anmälan. Brott som exempelvis misshandel, skadegörelse, stöld samt kränkande fotografering och olaga integritetsintrång ska regelmässigt anmälas. Ett undantag från anmälningsskyldigheten bör bara kunna ske efter en helhetsbedömning. I bedömningen av om det finns övervägande skäl som talar emot en anmälan ska hänsyn bl.a. tas till hur allvarligt brottet är. Om det är en fråga om bagatellartad brottslighet vid enstaka tillfällen kan det tala emot att brottet ska anmälas. Bedömningen av vad som är bagatellartad brottslighet förutsätter att hänsyn tas till flera faktorer än enbart brottets straffvärde. Att det är fråga om upprepad brottslighet kan tala för att anmälan ska göras. Exempel på bagatellartad brottslighet utifrån en anmälningssynpunkt kan vara att en elev klottrar på en bänk vid enstaka tillfälle, eller att en elev vid enstaka tillfälle knuffar till en annan elev utan att den senare skadas. I bedömningen om det finns övervägande skäl emot att göra en anmälan måste också hänsyn tas till elevernas ålder och mognad (prop. 2024/25:160 s. 165–166).

5.5 Rektorn är skyldig att lämna viss information till brottsbekämpande myndigheter

Sedan den 1 april 2025 gäller enligt 7 § lagen (2025:170) om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna att en rektor inom skolväsendet ska lämna en uppgift som finns i den verksamhet som rektorn ansvarar för, om den begärs av en brottsbekämpande myndighet och behövs i den brottsbekämpande verksamheten. En uppgift ska inte lämnas om det finns en bestämmelse om sekretess eller tystnadsplikt som är tillämplig på uppgiften och övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen eller tystnadsplikten ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut. En uppgift ska också lämnas utan föregående begäran av en rektor inom skolväsendet till Polismyndigheten, om rektorn bedömer att uppgiften behövs i den brottsbekämpande verksamheten. En uppgift ska inte lämnas om övervägande skäl talar mot att uppgiften lämnas ut. Skyldigheten att lämna ut en uppgift medför att den sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 28 § OSL blir tillämplig.

För att en intresseavvägning ska göras enligt 7 § krävs det inte att det rör sig om en sekretessbelagd uppgift, dvs. en uppgift som omfattas av

sekretess i den konkreta situationen. Det är tillräckligt att uppgiften omfattas av tillämpningsområdet för en sekretessbestämmelse, dvs. att det är fråga om en sekretessreglerad uppgift. Om det rör sig om en uppgift som inte är sekretessreglerad ska det inte göras någon intresseavvägning. Att det krävs övervägande skäl för att avstå från utlämnande ger skolan ett förhållandevis stort utrymme att avstå från att lämna ut uppgifter. Det kan t.ex. handla om uppgifter som finns i elevhälsan hos psykolog och kurator och specialpedagog eller speciallärare och som avser psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Den intresseavvägning som ska göras medför att brottsbekämpningens behov av uppgiften behöver vara av viss styrka om en uppgift ska lämnas ut. Det kan exempelvis röra sig om att uppgiften behövs för att bekämpa allvarlig eller organiserad brottslighet. Omvänt kan sådan information om enskilda som ofta framstår som mindre skyddsvärd i regel lämnas ut även i syfte att bekämpa mindre allvarlig brottslighet (prop. 2024/25:65 s. 208). Den intresseavvägning som ska göras tar sikte på situationer när skolan t.ex. framgångsrikt ger en elev stöd och det framkommer en uppgift som äventyrar pågående eller planerade insatser om den skulle lämnas till brottsbekämpningen. Skolan kan även i övrigt väga in att ett utlämnande inte får medföra oproportionerligt stor påverkan på den egna verksamheten. Vid bl.a. allvarigare eller systematisk brottslighet bör dock brottsbekämpningens intresse av att ta del av en uppgift i regel väga tyngre (prop. 2024/25:65 s. 209).

Enligt 8 § lagen om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna gäller inte uppgiftsskyldigheten uppgifter som omfattas av hälso- och sjukvårdssekretess enligt OSL eller tystnadsplikt enligt patientsäkerhetslagen. Undantaget innebär att uppgifter om enskilda som finns inom elevhälsans medicinska gren undantas från uppgiftsskyldigheten om uppgifterna omfattas av sekretess eller tystnadsplikt (prop. 2024/25:65 s. 210).

Uppgifter ska som utgångspunkt lämnas till Polismyndigheten t.ex. när det finns oro för att en elev är på väg in i kriminalitet eller riskerar att utsättas för brott, eller om personal misstänker brottslig verksamhet på skolan. För ett utlämnande krävs att konkreta omständigheter ger skäl för oron eller misstanken. Även uppgifter som rör begångna brott kan lämnas ut med stöd av uppgiftsskyldigheten. Skyldigheten att lämna uppgifter är inte begränsad till viss typ av brott eller till brottslighet av visst allvar. Lagen om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna har vidare en bredare utformning än rektorns skyldighet att polisanmäla brott enligt skollagen och syftar till att ge bättre förutsättningar för den brottsbekämpande verksamheten i stort. Den uppgiftsskyldigheten begränsas således inte till att endast avse händelser i skolmiljön. En rektor kan också få kännedom om händelser som har inträffat utanför skolan. Avgörande bör vara att uppgiften finns i den verksamhet som rektorn eller huvudmannen ansvarar för och att den kommit till den uppgiftsskyldiges kännedom i den egenskapen. Det kan handla om uppgifter om brottslighet som har utövats i anslutning till skolmiljön eller uppgifter om förestående brottslighet som cirkulerar på skolan. Det kan också vara fråga om uppgifter som avser en elev eller dennes umgängeskrets, en person som rör sig i anslutning till skolan utan att själv vara elev, en vårdnadshavare eller anhörig som har begått brott eller misstänks begå brott. Skolan kan också lämna ut uppgifter som rör anställda. Det kan även

Prop. 2025/26:192 handla om uppgifter om en persons tillhörighet till ett kriminellt nätverk, umgängeskretsar och sociala nätverk. Det kan också röra sig om uppgifter som tyder på att en person är kriminell, t.ex. att en elev har tillgång till patroner eller stöldgods, hämtas upp av kända kriminella från skolan, eller har stora summor pengar utan rimlig anledning. Även uppgifter om att en person har blivit utsatt för brott eller som talar för att en person riskerar att utsättas för brott kan omfattas av uppgiftsskyldigheten, liksom uppgifter som talar för att en person riskerar att bli ensamagerande gärningsperson eller begå allvarliga våldsbrott, uppgifter om närvaro respektive frånvaro och uppgifter om var en person har befunnit sig vid en viss tidpunkt eller förväntas befinna sig (prop. 2024/25:65 s. 118).

I samband med att rektorns skyldighet att polisanmäla brott infördes i skollagen gjorde regeringen bedömningen att om en polisanmälan görs enligt skollagen behöver inte samma uppgifter också lämnas på eget initiativ enligt lagen om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna, eftersom Polismyndigheten då inte längre kan anses behöva uppgifterna, vilket är en förutsättning för uppgiftsskyldigheten enligt den senare lagen. Vid en konkret händelse som kan utgöra ett misstänkt brott som begås av en elev bör alltså i första hand brottet anmälas till Polismyndigheten enligt skyldigheten att polisanmäla brott i skollagen. När det gäller brott som inte har begåtts av en elev kan uppgifter behöva lämnas enligt lagen om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna. Det kan t.ex. vara fråga om händelser som har inträffat utanför skolan som en rektor har fått kännedom om, uppgifter om förestående brottslighet som cirkulerar på skolan, uppgifter som avser en person som rör sig i anslutning till skolan utan att själv vara elev, en vårdnadshavare eller anhörig som har begått brott eller misstänks begå brott eller uppgifter som rör anställda. Även uppgifter som inte hänför sig till en enskild konkret händelse såsom en persons misstänkta samröre med kriminella grupperingar eller misstänkta kopplingar till brottslig verksamhet kan lämnas med stöd av lagen om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna. Om uppgifter enbart lämnats med stöd av den lagen skulle skyldigheten att anmäla brott enligt skollagen kunna anses uppfylld om de uppgifter som lämnats kan anses utgöra en anmälan om brott (prop. 2024/25:160 s. 122).

6 Det brottsförebyggande arbetet ska underlättas genom viss informationsöverföring

Prop. 2025/26:192

6.1 Uppgifter ska överlämnas i brottsförebyggande syfte vid skolbyte

Regeringens förslag

När en elev byter skolenhet ska den skolenhet som eleven lämnar till den mottagande skolenheten överlämna uppgifter som rör eleven om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att begå eller utsättas för brott och uppgifterna behövs i mottagande skolenhets verksamhet för att förebygga eller förhindra detta. Detta ska gälla när en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna, eller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

När en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövligt. Detsamma ska gälla om eleven byter skolenhet inom skolformen.

Nuvarande bestämmelse om överlämning av en kopia av den individuella studieplanen till den mottagande huvudmannen, när den som deltar eller har deltagit i kommunal vuxenutbildning (komvux) i svenska för invandrare (sfi) övergår till sådan utbildning hos en annan huvudman, ska föras över till en ny paragraf.

För att de redan beslutade ändringarna i skollagen som avser såväl komvux som införandet av en tioårig grundskola ska bli förenliga med de nu föreslagna lagändringarna föreslås lagar om ändringar i de redan beslutade lagarna.

Utredningens förslag

Utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag. Utredningen föreslår att en uppgift inte ska lämnas om övervägande skäl talar mot att uppgiften lämnas ut. Utredningens förslag har även en delvis annan språklig utformning. Utredningens förslag tar inte hänsyn till de beslutade ändringarna i 3 kap. 12 j § som avser såväl komvux som tioårig grundskola.

En majoritet av de remissinstanser som har yttrat sig om förslaget har tillstyrkt eller inte haft något att invända. Detta gäller bl.a. *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Statens skolinspektion*, *Statens Institutionsstyrelse*, *Integritetsskyddsmyndigheten*, *Kammarrätten i Jönköping*, *Länsstyrelserna i Stockholms och Västernorrlands län*, *Malmö tingsrätt*, *Myndigheten för delaktighet*, *Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd*, *Myndigheten för civilt försvar (tidigare Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)*, *Säkerhetspolisen*, *Borgholms*, *Sandvikens* och *Värmdö kommuner*, *Region Sörmland*, *Riksföreningen för skolköterskor*, *Internationella Engelska skolan AB*, *Sveriges Skolledare*, *Almega Utbildning*, *Polisförbundet* och *Svenskt Näringsliv*.

SPSM och Sandvikens kommun anför att förslaget dels kan förbättra mottagande skolas förutsättningar att ge eleven relevant stöd, dels kan behövas för att tillgodose elever och skolpersonals säkerhet. *Norrälje kommun* tillstyrker då förslaget bedöms ha en brottspreventiv effekt och gynnar berörda elever.

Flera remissinstanser tillstyrker men har synpunkter, däribland *Brottsförebyggande rådet (Brå)* som ser en risk för att förslaget innebär att elever kan komma att nekas skolplats baserat på informationsunderlaget. *Barnombudsmannen* tillstyrker men anser att det bör förtydligas i författningskommentaren att bestämmelsen även omfattar våld i hemmet och andra brott som barnet riskerar att utsättas för i sin hemmiljö. *Diskrimineringsombudsmannen* har inget att erinra mot förslaget men anser att utredningen inte har belyst diskrimineringsperspektivet tillräckligt. *Jämställdhetsmyndigheten* tillstyrker och framhåller vikten av att utbyta information som förebygger hedersrelaterat våld och förtryck som könsstympning och barnäktenskap. Vad gäller hedersrelaterat våld och förtryck vill myndigheten även uppmärksamma vikten av att beakta syskons utsatthet. Information om att en elev far illa bör även sätta fokus på att hens syskon kan vara utsatta eller riskera att utsättas. *Kriminalvården* har inget att invända mot förslaget men vill framföra att myndigheten inte omfattas av förslaget. *Idéburna Skolors Riksförbund (ISR)* tillstyrker men anser att den föreslagna bestämmelsen fått en onödigt komplicerad formulering. ISR anför att överlämnande av uppgifter vid skolbyte torde vara betydligt mer frekvent än vid skolformsbyte och att paragrafen bör justeras utifrån detta.

Uddevalla kommun, som tillstyrker, anser att Skolverket bör få i uppdrag att ta fram Allmänna råd. Även *Landskrona*, *Malmö* och *Norrälje kommuner* samt *Internationella Engelska skolan AB* påtalar att det finns ett behov av riktlinjer för informationsöverlämning vid skolbyte. *Kunskapsskolan i Sverige AB* betonar vikten av att en vägledning är framtagen i samband med att lagändringen genomförs, inte efter.

Flera remissinstanser som tillstyrker anser att förskolan borde ha omfattats av förslaget, däribland *Malmö kommun*. *Statens skolverk* och *Uppsala kommun*, som båda tillstyrker, önskar en analys huruvida förskolan även ska omfattas av förslaget. *Stockholms universitet (Juridiska fakultetsnämnden)* anser att komvux bör omfattas.

Några remissinstanser som ser positivt på förslaget bedömer att det finns en svårighet i att veta vilken information som ska lämnas. *Piteå kommun* påtalar att lärare och rektorer inte har kunskap att bedöma om risk förelig-

ger att en elev kommer att utöva brottslig verksamhet. *Landskrona kommun* bedömer att det finns viss risk att den uppgiftslämnande skolan i sin bedömning av vilka uppgifter som ska lämnas kommer att väga in om närpolisen vid den nya skolenheten kommer att få del av uppgifterna och att detta kommer vägra tyngre än bedömningen av vilka uppgifter som mottagande skola behöver. Kommunen bedömer vidare att det även finns en risk att enskilda elever drabbas av fördomar i samband med skolbyten, då uppgiftslämnandet kan försvåra för eleverna att börja om utan att omgivningen har förutfattade meningar om dem.

Förvaltningsrätten i Stockholm påtalar angående intresseavvägningen att övervägande skäl brukar innebära en s.k. överviktsprincip. Förvaltningsrätten saknar därför överväganden om vilka alternativ till kravrekvisitet som har övervägts för en presumtion och ett undantag för de fall då ett utlämnande av en viss uppgift framstår som mycket olämpligt. Förvaltningsrätten anser att det kan ifrågasättas om det är motiverat med en intresseavvägning för uppgift som saknar tillämplig bestämmelse om sekretess, jfr 6 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL. Förvaltningsrätten efterfrågar även i övrigt ett tydliggörande av hur uppgiftsskyldigheten är tänkt att samspela med 6 kap. OSL, däribland 5 § och 7 § andra stycket i det kapitlet. Även *SKR*, som tillstyrker förslaget, har synpunkter på intresseavvägningen. *SKR* har inget att invända mot formuleringen övervägande skäl, men bedömer att det som anges i författningskommentaren om hur intresseavvägningen ska tillämpas framstår som svårförståeligt.

Sveriges Lärare avstyrker förslaget om utökad uppgiftsskyldighet mellan skolor. Förbundet anser att förslaget är otydligt utformat och riskerar att bli svårt att tillämpa. *Sveriges Lärare* föreslår i stället att det ska utformas som en möjlighet att lämna uppgifter.

Skälen för regeringens förslag

Bestämmelserna i skollagen om överlämning av uppgifter tar inte sikte på det brottsförebyggande arbetet

Skolan är en vanlig brottsplats. Barn och unga kan vara brottsoffer, men barn och unga kan också vara förövare. Som nämns i avsnitt 4 framgår av Brås Skolundersökning om brott 2023 att ungefär hälften av de svarande eleverna i årskurs 9 i grundskolan uppgav att de begått något brott (våldsbrott, stöldbrott, skadegörelse eller narkotikabrott) vid minst ett tillfälle under de senaste tolv månaderna. Kriminalitet är ett problem för många huvudmän, om än inte för alla skolor. Rekrytering till kriminella nätverk förekommer i och runt skolor. Vidare har antalet anmälda allvarliga händelser i arbete orsakat av hot och våld i skolan ökat med drygt 150 procent mellan åren 2013 och 2023.

Som också framgår av avsnitt 4 uppskattades år 2017 var tredje grundskoleelev i Sverige med utländsk bakgrund leva under hedersrelaterade normer av något slag. Inga barn eller elever ska utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck eller någon annan form av våld. Regeringen beslutade därför den 25 mars 2025 att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. kartlägga, analysera och föreslå åtgärder för att motverka förekomst av hedersrelaterat våld och förtryck, tystnadskultur och upp-

Prop. 2025/26:192 rätthållande av hedersnormer i förskolan, skolan och fritidshemmet (dir. 2025:31).

Det är viktigt att upptäcka och identifiera barn och unga som är i behov av stöd i ett tidigt skede. Tidiga insatser är viktiga för att förebygga en ogynnsam utveckling, normbrytande beteende, brottsutsatthet och kriminalitet bland barn och unga. Skolan och förskolan kan på flera sätt bidra i arbetet med att förebygga brott. En fullgjord skolgång kan vara en stark skyddsfaktor mot kriminalitet och ett flertal andra problem senare i livet (skr. 2023/24:68). De insatser som skolan kan vidta för att stödja elever i skolsituationen utgör en väsentlig del av samhällets brottsförebyggande arbete.

Regeringen delar, på samma sätt som *SPSM*, utredningens bedömning att skolan kan ha behov av information kring kriminalitet både för att kunna ge tillräckligt stöd till en elev som är involverad i eller riskerar att involveras i kriminalitet och för att kunna vidta nödvändiga åtgärder till skydd för andra elevers och skolpersonals säkerhet. Som *Region Sörmland* framhåller innebär förslaget att mottagande skola får bättre möjligheter att förbereda eventuella anpassningar och stöd vid mottagande av en elev. Som framgår av avsnitt 5.3.4 ska det redan i dag vid skolbyten ske en överlämning av information från avlämnande skola till mottagande skola (3 kap. 12 j § skollagen). Den befintliga regleringen av vilka uppgifter som ska lämnas innebär att det är elevernas behov av en överlämning som ska styra om en överlämning ska göras. Elevernas behov ska också styra vilka uppgifter som ska överlämnas till den nya skolenheten. Det innebär att det för många elever som t.ex. övergår från grundskolan till gymnasieskolans nationella program inte behövs någon särskild överlämning. När det gäller elever som är i behov av stöd är det i princip alltid angeläget att det görs en överlämning av information så att elevens nya skolenhet kan sätta in stödåtgärder redan i början av elevens fortsatta utbildning (prop. 2017/18:183 s. 60). Detta kommer till uttryck i lagtexten genom att det anges att det ska vara fråga om uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven (3 kap. 12 j § skollagen).

Som exempel på uppgifter som kan lämnas över med stöd av den nuvarande uppgiftsskyldigheten vid övergångar inom och mellan skolformer kan nämnas uppgifter om olika former av stöd som eleven har fått hos den avlämnande skolenheten och som kan behövas sättas in även hos den mottagande skolenheten. Det kan också vara fråga om uppgifter om en elevs kunskapsutveckling, studieresultat eller studiesituation i övrigt. Den avlämnande skolan ska endast lämna över uppgifter som är relevanta för att underlätta elevens fortsatta skolgång. Uppgifter om frånvaro som inte varit problematisk för en elev som antagits till ett nationellt program i gymnasieskolan behöver t.ex. inte överlämnas, inte heller uppgifter om extra anpassningar som en elev haft tidigare men inte längre är i behov av. Uppgifter av personlig karaktär som på något sätt kan vara negativ för eleven bör inte heller lämnas över (prop. 2017/18:183 s. 61 och 62).

Mot bakgrund av dessa uttalanden i förarbetena till den befintliga uppgiftsskyldigheten i 3 kap. 12 j § skollagen finns ett mycket begränsat utrymme att beakta personalens och övriga elevers rätt att vistas i en trygg och säker skolmiljö som skäl för att lämna över uppgifter när en elev byter skolenhet.

Regeringen har redan genomfört omfattande reformer för att skapa bättre förutsättningar för myndigheter att utbyta uppgifter med varandra. Som nämns i avsnitt 5.3.4 har riksdagen, efter förslag i propositionen Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse (prop. 2024/25:180), beslutat en ny sekretessbrytande bestämmelse i 10 kap. 15 a § första stycket OSL som innebär att sekretess enligt 21–40 kap. OSL inte hindrar att myndigheter utbyter uppgifter med varandra om det behövs för att bl.a. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att utreda brott. Enligt samma paragrafs andra stycke får en uppgift inte lämnas om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut. I paragrafens tredje stycke undantas vissa sekretessbestämmelser från den sekretessbrytande bestämmelsens tillämpningsområde. Det gäller bl.a. hälso- och sjukvårdssekretessen enligt 25 kap. 1–5 och 8 §§ OSL. Bestämmelsen bryter dock bl.a. sekretessen enligt 23 kap. OSL och socialtjänstsekretessen enligt 26 kap. 1 § OSL. Regeringen uttalade i förarbetena till bestämmelsen att det är angeläget att det råder en presumtion för att uppgifter som träffas av bestämmelsen lämnas ut. Samtidigt ansåg regeringen att ett viktigt led i avvägningen mellan integritet och effektivitet är att säkerställa att bestämmelsen inte går längre än vad som är motiverat och att skyddet för vissa uppgifter upprätthålls i situationer där ett utlämnande kan framstå som mycket olämpligt eller resultatet skulle framstå som stötande. Syftet med intresseavvägningen är att säkerställa att möjligheten till sekretessgenombrott inte går längre än vad som är motiverat och att skyddet för de sekretessbelagda uppgifterna upprätthålls i vissa situationer (prop. 2024/25:180 s. 43).

Genom förslagen i propositionen Offentlighetsprincipen med lätt-nadsregler för enskilda mindre huvudmän i skolväsendet (prop. 2025/26:191) kommer skolor med en enskild huvudman som är en juridisk person i stor utsträckning att likställas med myndigheter i offentlighets- och sekretesslagens mening. Det innebär att även dessa skolor kommer omfattas av den nya generella sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 15 a § OSL. Det sagda innebär att avlämnande skolenhet får till en mottagande skolenhet lämna viss information i brottsförebyggande syfte, med stöd av den bestämmelsen. Det är dock inte fråga om en skyldighet att lämna uppgifter såvida inte uppgifter begärs ut av den mottagande skolan med stöd av 6 kap. 5 § OSL.

En uppgiftsskyldighet vid skolbyten bör införas

Regeringen anser att det är viktigt att ingen information går förlorad i samband med att elever byter skola. Det finns redan en uppgiftsskyldighet i samband med skolbyten och det är viktigt att mottagande skola även får information som kan vara av betydelse i samhällets brottsförebyggande arbete. Regeringen anser inte att det är tillräckligt att skolor har möjlighet att utbyta information med varandra i brottsförebyggande syfte i samband med att en elev byter skola utan att det bör vara fråga om en uppgiftsskyldighet.

Regeringen bedömer i likhet med *Barnombudsmannen* och utredningen att befintliga bestämmelser om en skyldighet att överlämna uppgifter i samband med övergångar från en skolenhet till en annan inte är tillräckliga för att säkerställa att sådan informationsdelning som behövs och är befogad i det brottsförebyggande arbetet kommer till stånd. Det är ett angeläget intresse att en skola som har sådan relevant information lämnar över uppgifterna till en mottagande skola vid ett skolbyte. Detta intresse har förstärkts ytterligare sedan skolans möjligheter och skyldigheter att bedriva ett säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte infördes i 6 a kap. skollagen. Exempelvis ska enligt 6 a kap. 10 § rektorn, om det kan misstänkas att ett brott har begåtts av någon som är elev, anmäla brottet till Polismyndigheten om inte övervägande skäl talar emot det. Detta gäller om brottet har begåtts i samband med verksamheten i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialsolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller den kommunala vuxenutbildningen (komvux). Att uppgifter om misstänkta brott har lämnats till Polismyndigheten behöver inte innebära att det finns behov av att lämna uppgifter om detta till en mottagande skolenhet, t.ex. om det antas vara fråga om en engångsföreteelse. Om det finns konkreta omständigheter som medför att den avlämnande skolan bedömer att det finns en risk för att en elev kan komma att begå eller utsättas för brott hos den mottagande skolenheten finns det dock ett sådant behov. Regeringen anser därför, i likhet med vad bl.a. *Skolverket* framhåller, att det finns skäl för att införa en bestämmelse om en skyldighet att överlämna uppgifter i brottsförebyggande syfte vid övergångar mellan skolenheter. Regeringen delar inte *Sveriges Lärares* uppfattning att informationsöverlämnandet ska utformas som en möjlighet att lämna ut information. Alla elever bör behandlas lika när det gäller uppgiftslämnandet. Ett obligatoriskt uppgiftslämnande gynnar både elever som hos den mottagande skolenheten kan behöva stöd för att inte dras in i eller fortsätta med kriminalitet som elever hos den mottagande skolenheten som kan riskera att utsättas för brott. Regeringen anser således, i likhet med utredningen och bl.a. *Skolverket*, att starka skäl talar för att överlämnandet av information som är relevant ur ett brottsförebyggande perspektiv bör inordnas i det befintliga systemet med informationsöverlämning vid skolbyten, dvs. det bör vara fråga om en uppgiftsskyldighet.

En uppgiftsskyldighet skapar en tydlig rättslig grund för att lämna ut uppgifter och kan ta sikte på såväl offentliga uppgifter som uppgifter som skyddas av sekretess eller tystnadsplikt. Regeringen vill i sammanhanget också påpeka att skolor redan i dag har vana av att tillämpa den befintliga skyldigheten att överlämna uppgifter vid skolbyten. I likhet med utredningen, och på samma sätt som *Skolverket*, anser regeringen att avlämnande skolenhet bör ha goda möjligheter att bedöma vilka uppgifter som är relevanta för mottagande skolenhet eftersom det borde vara samma uppgifter som föranlett insatser på avlämnande skolenhet. Regeringen återkommer lite längre ner i avsnittet till hur uppgiftsskyldigheten bör formuleras.

Regeringen delar inte *Brås* ståndpunkt, att en utvidgad skyldighet för skolor att lämna information till varandra i brottsförebyggande syfte kan medföra att en elev nekas skolplats baserat på informationsunderlaget. Det

bör nämligen inte komma i fråga att överlämna information om enskilda elever förrän det står klart till vilken skola eleven ska byta.

ISR har lämnat synpunkten att den befintliga uppgiftsskyldigheten behöver formuleras om eftersom uppgiftslämnandet är starkt fokuserat på uppgiftslämnande vid byte mellan skolformer, medan överlämning av uppgifter vid skolbyte inom samma skolform är mer frekvent än vid skolformsbyte. ISR menar vidare att den nuvarande formuleringen innebär en risk att tillämparen missar att uppgiftsskyldigheten även omfattar skolbyten, och inte bara byten mellan skolformer. I 3 kap. 12 j § första stycket skollagen anges att ”inför eller i samband med att en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.”. Regeringen delar inte uppfattningen att det är otydligt att den befintliga sekretessbrytande uppgiftsskyldigheten i 3 kap. 12 j § skollagen även omfattar skolbyten inom en skolform.

Regeringen bedömer således, i likhet med majoriteten av remissinstanserna, att det behövs en bestämmelse med sekretess- och tystnadspliktsbrytande verkan i form av en uppgiftsskyldighet, som möjliggör ett överlämnande av uppgifter i brottsförebyggande syfte när en elev byter skolenhet. Uppgiftsskyldigheten innebär enligt 10 kap. 28 § OSL att sekretess inte hindrar att uppgifter lämnas till en annan myndighet. Genom förslagen som läggs fram i propositionen Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för enskilda mindre huvudmän i skolväsendet (prop. 2025/26:191) kommer enskilda juridiska personer som är huvudmän inom skolväsendet att jämföras med myndigheter vid tillämpningen av OSL. Det kommer därmed att vara fråga om uppgiftslämnande till en annan myndighet i enlighet med vad som anges i 10 kap. 28 § OSL, oavsett om skolenheten har en offentlig eller enskild huvudman.

Uppgiftsskyldigheten bör knytas till behovet hos mottagande skola

En avgränsning av uppgiftsskyldigheten är nödvändig av bl.a. integritets- och rättssäkerhetsskäl. En tydlig avgränsning av uppgiftsskyldigheten är även nödvändig för de personer som ska avgöra vilka uppgifter som ska lämnas ut. En skola som ska ta emot en ny elev kan ha behov av många olika typer av uppgifter i brottsförebyggande syfte. Fullgjord skolgång kan vara en stark skyddsfaktor mot kriminalitet och ett flertal andra problem senare i livet. De insatser som skolan kan vidta för att stödja elever i skolsituationen bör således betraktas som en väsentlig del av det brottsförebyggande arbete som sker i samverkan med andra samhällsaktörer. Det är angeläget att skolan får den information som kan vara relevant för att adekvata stödinsatser ska sättas in i ett så tidigt skede som möjligt, när en elev riskerar att dras in i eller utsättas för kriminalitet. Likaså är det av stor vikt att skolan får tillräcklig information för att vidta nödvändiga säkerhetsåtgärder i skolmiljön.

Utbildningen inom skolväsendet syftar enligt 1 kap. 4 § skollagen till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Detta föreslås i

Prop. 2025/26:192 propositionen Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola (prop. 2025/26:194) ändras till utbildningen inom skolväsendet syftar till att förmedla och förankra kunskaper och värden hos barn och elever. I samma paragraf anges också att skolan ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Av läroplanen för bl.a. grundskolan framgår att ett av skolans mål är att varje elev respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet och tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa andra människor. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Intolerans, förtryck och våld, t.ex. rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Genom tillägg i samtliga läroplaner gäller sedan den 1 augusti 2025 att utbildningen även ska förmedla och förankra respekt för att lagar och andra föreskrifter som gäller i samhället ska följas. Regeringen har tidigare uttalat att det mot bakgrund av samhällsutvecklingen är absolut nödvändigt att förskola, skola och fritidshem arbetar aktivt med frågor om lag och rätt samt etik och moral (prop. 2024/25:160 s. 126).

Skolans åtgärder vid en misstanke om att en elev t.ex. är inblandad i kriminalitet kan handla om att på olika sätt stödja eleven i skolsituationen och därigenom främja en god skolanknytning. Syftet med skolans åtgärder kan då sägas vara att minska den negativa effekten av de riskfaktorer som föreligger och att undvika den ytterligare problematik som kan följa av skolfrånvaro eller andra skolrelaterade problem. Intresset av att skolan ska kunna bidra med sina insatser i det brottsförebyggande arbetet är ett angeläget samhällsintresse. En välfungerande samverkan är en grundläggande del i ett effektivt brottsförebyggande arbete, och bidrar till att stuprör kan undvikas och att insatser från olika aktörer kan genomföras på ett samordnat sätt. En sådan samverkan förutsätter att de aktörer som kan bidra med insatser kan utbyta information på ett ändamålsenligt sätt (skr. 2023/24:68).

SKR anser att kravet på konkreta omständigheter och kopplingen till brott i lagtexten riskerar att medföra en förhållandevis hög tröskel för att lämna ut uppgifter. Regeringen delar inte den bedömningen, utan anser i likhet med utredningen att det är tillräckligt att det med hänsyn till samtliga omständigheter finns en risk som varken är obetydlig eller avlägsen. Det är tillräckligt att det finns konkreta omständigheter som underbygger bedömningen att en elev löper risk att begå eller utsättas för brott. Exempel på konkreta omständigheter kan vara att en elev tidigare har begått brott eller misstänks för att ha begått brott eller att eleven har en hotbild mot sig. Andra exempel kan vara att en elev har visat intresse för våldsbejakande extremism. Ett sådant intresse kan t.ex. yttra sig genom användande av symboler eller flaggor, att eleven ger uttryck för konspiratoriska föreställningar, våldsfascination eller konsumerar videor med sådant budskap. Det kan även avse uppgifter om att eleven har samröre med gängkriminella. Kravet på konkreta omständigheter kan också vara uppfyllt om det finns tillgång till information om elevens situation utanför skolan. Det kan då vara fråga om information som förmedlats till skolan från t.ex. Polismyndigheten eller socialtjänsten.

Som framgår av avsnitt 5.4 och 5.5 finns det redan i dag en skyldighet för rektorn att lämna uppgifter om brott till brottsbekämpande myndigheter, dels enligt 6 a kap. 10 § skollagen, dels enligt lagen (2025:170) om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna. Även en mottagande skola kan ha behov av samma typer av uppgifter om en ny elev. Att uppgifterna ska behövas hos mottagande skola innebär dock att inte alla uppgifter om brott ska lämnas över. Om det är fråga om bagatellartad brottslighet vid enstaka tillfällen kan det ifrågasättas om uppgifterna behövs hos den mottagande skolan. Exempel på bagatellartad brottslighet som enligt propositionen Skolor mot brott inte behöver polisanmälas kan vara att en elev klottrar på en bänk vid enstaka tillfälle, eller att en elev vid enstaka tillfälle knuffar till en annan elev utan att den senare skadas (prop. 2024/25:160 s. 165–166). Sådana uppgifter behöver som utgångspunkt inte heller lämnas över till en mottagande skolenhet. Det nu anförda innebär att den föreslagna uppgiftsskyldigheten som utgångspunkt omfattar uppgifter som har anmälts till Polismyndigheten enligt 6 a kap. 10 § skollagen. Detta gäller dock bara om uppgiften anses behövas i den mottagande skolenhetens verksamhet. Så behöver inte vara fallet om det t.ex. är fråga om en anmälan som ligger längre tillbaka i tiden och eleven har uppvisat ånger och beteendet inte har upprepats. När det gäller sådana uppgifter som rektorn har lämnat till brottsbekämpande myndigheter enligt 7 § lagen om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna, som ju har ett vidare tillämpningsområde än regleringen i 6 a kap. 10 § skollagen, får det göras en bedömning från fall till fall om det är fråga om uppgifter som även den mottagande skolenheten anses behöva för att förebygga eller förhindra att eleven kommer att begå eller utsättas för brott.

Det är den avlämnande skolan som ska bedöma om uppgifter behöver lämnas över till den mottagande skolan och i så fall vilka uppgifter som ska lämnas över. Några remissinstanser har invänt att det är svårt för den avlämnande skolan att veta vilka uppgifter som behövs hos den mottagande skolan. Precis som utredningen, och i likhet med *Skolverket*, anser regeringen att en avlämnande skola som utgångspunkt kan utgå från att de uppgifter som har behövts i verksamheten för dessa syften också kommer att behövas i mottagande skolas verksamhet. Som *Lagrådet* har pekat på är det dock från rättssäkerhetssynpunkt centralt att prövningen genomförs omsorgsfullt och av personer med tillräcklig kunskap och erfarenhet av de frågor som kan uppkomma, så att t.ex. såväl informationsunderskott som informationsöverskott undviks. Regeringen vill betona att huvudmannen har ett ansvar att se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen ansvarar för enligt skollagen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 a § skollagen).

SKR har uttryckt att uppgiftslämnandet bör knytas till syften och uppgifter som mer direkt ingår i skolans ansvar, som är att anse som brottsförebyggande i vid bemärkelse. SKR förordar att de begrepp som används i skollagen och som handlar om att ge elever stöd, trygghet och studiero bör användas i lagtexten. Regeringen delar inte synpunkten, utan anser att det brottsförebyggande perspektivet bör framgå av lagtexten. Begreppet brott används redan i skollagen. Enligt 6 a kap. 5 § skollagen får exempelvis elevers väskor undersökas om det är befogat för att begränsa risken för ordningsstörningar, kränkningar eller brott eller för att upprätthålla

säkerheten. Om det kan misstänkas att ett brott har begåtts av någon som är elev är rektorn vidare skyldig att anmäla brottet till Polismyndigheten (6 a kap. 10 § skollagen). Huvudmannen ska också se till att det bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer (6 a kap. 3 § skollagen). Regeringen uttalade i förarbetena till 6 a kap. skollagen att alla bestämmelser i det kapitlet har ett brottsförebyggande syfte. Regeringen uttalade vidare att det var angeläget att bestämmelserna skulle föras in i skollagen och hänvisade till behovet av att skydda såväl barn och elever som personal i skolan mot brott. Bestämmelserna bedömdes vidare vara väl förenliga med skolans värdegrundsuppdrag (prop. 2024/25:160 s. 32).

I betänkandet och i den lagrådsremiss som ligger till grund för denna proposition föreslås att uppgiftslämnande ska ske om det p.g.a. konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott. *Lagrådet* påpekar att det finns en otydlighet i uttrycket ”brottslig verksamhet” och väcker frågan om inte uttrycket kan ersättas med ”begå brott”. Regeringen kan konstatera att det i det sistnämnda uttrycket inryms såväl ett som flera brott. Regeringen anser mot den bakgrunden att det blir tydligare om uttrycket ”brottslig verksamhet” byts ut mot ”begå brott”. Uppgiftsskyldigheten föreslås alltså inträda om det p.g.a. konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att begå eller utsättas för brott och uppgifterna behövs i den mottagande skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta. Den bedömda risken behöver inte avse specifika brott utan det räcker att det bedöms finnas en generell risk för kommande brottslighet. Det är tillräckligt att den mottagande skolan kan vidta någon åtgärd inom sitt ordinarie uppdrag som har betydelse för att förebygga eller förhindra att eleven utövar brottslig verksamhet eller utsätts för brott.

Uppgiftsskyldigheten bör omfatta uppgifter som rör eleven

Uppgifter som bör överlämnas vid skolbyten är sådana som handlar om risken för att eleven är involverad i eller löper risk att involveras i brottslighet. Som nämnts kan det exempelvis vara fråga om uppgifter om en elev som visat intresse för våldsbejakande extremism. Det kan även vara uppgifter om att eleven har begått eller misstänkts ha begått brott, t.ex. narkotikaförsäljning i eller utanför skolan, misshandel, skadegörelse, stöld, ringa stöld, kränkande fotografering eller olaga integritetsintrång, eller att eleven har samröre med gängkriminella.

En annan kategori av uppgifter som kan behöva lämnas över till den nya skolan är uppgifter som hänför sig till personer i elevens närhet. Regeringen instämmer med *BO* som anser att informationsöverföring bör kunna omfatta uppgifter om elevens närstående. Som exempel kan nämnas uppgifter om närståendes kriminalitet eller att eleven lever i en hederskontext eller i en missbruksmiljö. Det kan då dels vara fråga om en risk att eleven själv begår brott, dels en risk för att eleven blir utsatt för brott. Skolverksamhet och yrkesverksamma inom skolan omfattas av skyldigheten att göra en s.k. orosanmälan till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kännedom eller misstänker att ett barn far illa (19 kap. 1 § socialtjänstlagen). Uppgifter som hänför sig till kriminalitet kan innebära att det finns anledning för skolan att vara extra vaksam för att kunna iaktta

sin skyldighet att göra en orosanmälan. Även andra åtgärder kan vidtas. Exempelvis ska en elev erbjudas utbildning i fritidshem om eleven av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av sådan utbildning (14 kap. 6 § skollagen). Detta kan innebära en skyddsfaktor för eleven. Regeringen anser att formuleringen ”uppgifter som rör eleven” är lämplig i lagtexten då det av den formuleringen framgår att man även kan lämna uppgifter som avser andra personer än eleven. Regeringen anser dock, i likhet med utredningen, att det bör vara fråga om uppgifter som kan kopplas till den enskilda eleven. Uppgifterna kan t.ex. ha framkommit och behandlats inom ramen för en disciplinär åtgärd enligt 5 kap. skollagen. Men uppgifterna kan t.ex. också ha framkommit inom en utredning om kränkande behandling enligt 6 kap. skollagen, eller inom ramen för skyldigheten att polisanmäla brott enligt 6 a kap. 10 § skollagen eller skyldigheten att lämna uppgifter enligt lagen om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna.

Den nu föreslagna uppgiftsskyldigheten är, till skillnad från uppgiftsskyldigheten enligt 6 a kap. 10 § skollagen, inte begränsad till händelser som skett i samband med verksamheten. Det relevanta är att uppgifterna har koppling till den enskilda eleven. Det innebär att uppgifter som avser händelser som ägt rum utanför skolans verksamhet, men som innebär en risk för att eleven begår brott när han eller hon befinner sig i skolans verksamhet, bör överlämnas enligt den nya uppgiftsskyldigheten. Det kan t.ex. vara en sådan uppgift som rektorn är skyldig att lämna enligt lagen om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna. Regeringen vill dock betona att en bedömning av vilka uppgifter som ska lämnas över behöver göras i varje enskilt fall.

Ett förtroendefullt samarbete mellan skolan och eleven och dennes vårdnadshavare är viktigt

Barnets bästa ska vara utgångspunkt i all verksamhet enligt skollagen, när det gäller barn under 18 år. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas (1 kap. 10 § skollagen). Den bestämmelse som föreslås ska ha sekretess- och tystnadspliktsbrytande verkan, men regeringen anser, i likhet med SPSM, att eleven som huvudregel bör vara delaktig i processen kring överlämning. I första hand bör det, som utredningen anger, eftersträvas att informationsdelning sker i samförstånd med eleven och i förekommande fall dennes vårdnadshavare, samt med stöd av samtycke. Huruvida eleven ska vara delaktig själv eller tillsammans med vårdnadshavare beror på elevens ålder och mognad. I vissa fall kan det vara lämpligare att dialogen endast förs med vårdnadshavare. Det kan dock tänkas att samtycke till att dela uppgifter om eleven i brottsförebyggande syfte inte lämnas. Det är vidare inte heller säkert att det är lämpligt att be om samtycke i alla fall. Det kan förekomma situationer där det inte är lämpligt att föra en dialog med vårdnadshavare. Som exempel kan nämnas att uppgifterna rör en elev vars vårdnadshavare är involverade i en kriminell gruppering. Eller att en vårdnadshavare dömts för allvarliga hot- eller våldsbrott.

Vårdnadshavares uppfattningar kan utgöra en viktig del i den bedömning som ska göras av vad som är barnets bästa. I sammanhanget ska det dock också uppmärksammas att det inte bara är det barns bästa som en

Prop. 2025/26:192 åtgärd riktas emot som ska beaktas utan alla barns bästa i skolan. Enligt barnkonventionen ska alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplinen i skolan upprätthålls genomföras på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med barnkonventionen. Regeringen bedömer att uppgiftslämnande i syfte att skolan ska kunna förebygga eller förhindra att elever begår eller utsätts för brott kan underlätta arbetet med att upprätthålla disciplinen i skolan. Ett sådant uppgiftslämnande utgör en lämplig åtgärd enligt barnkonventionen.

Oavsett om överlämningsarbetet görs i samråd med vårdnadshavare eller inte så är det viktigt att överlämningsarbetet görs på ett systematiskt sätt och att det finns riktlinjer och rutiner samt professionell dokumentation. Regeringen bedömer att de uppgifter som kan vara aktuella att lämna över till den nya skolan i brottsförebyggande syfte i huvudsak omfattas av sekretess i den särskilda elevstödjande verksamheten i övrigt enligt 23 kap. 2 § andra stycket OSL hos den avlämnande skolan.

När en myndighet lämnar över sekretessbelagd information till en annan myndighet följer som huvudregel sekretessen inte med till den mottagande myndigheten. Sekretess gäller endast hos den mottagande myndigheten om sekretess följer av en s.k. primär sekretessbestämmelse hos den mottagande myndigheten eller om det finns en bestämmelse om överföring av sekretess (7 kap. 2 § OSL). En primär sekretessbestämmelse är en bestämmelse som en myndighet ska tillämpa på grund av att bestämmelsen riktar sig direkt till myndigheten eller omfattar en viss verksamhetstyp eller en viss ärendetyp som hanteras hos myndigheten eller omfattar vissa uppgifter som finns hos myndigheten (3 kap. 1 § OSL).

Uppgifter som kan delas med stöd av förslaget om utvidgad uppgiftsskyldighet vid skolbyte som föreslås i denna proposition ska användas i skolans arbete med att förebygga eller förhindra att elever begår eller utsätts för brott. Som utgångspunkt kommer uppgifter som tas emot av skolan omfattas av sekretessbestämmelserna i sådan elevhälsa som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats eller i den särskilda elevstödjande verksamheten i övrigt (23 kap. 2 § OSL).

Det bör i sammanhanget framhållas att ett uppgiftslämnande som görs i enlighet med uppgiftsskyldigheten inte utgör ett obehörigt röjande av uppgifter enligt den tystnadsplikt som gäller för verksamma i enskilt bedriven verksamhet enligt 29 kap. 14 § skollagen.

Som regeringen återkommer till nedan har regeringen för avsikt att ge Skolverket i uppdrag att ta fram ett stödmaterial. Regeringen anser, precis som *Barnombudsmannen (BO)*, att det är viktigt med ett professionellt och etiskt förhållningssätt vid informationsdelning och att det krävs tydliga riktlinjer för hur samtalen med barnet förs och hur informationen dokumenteras och används. Detta är också något som kan minska risken för att man överlämnar information på ett sådant sätt att man utsätter personer för diskriminering, vilket är en risk som både *Diskrimineringsombudsmannen* och *Nätverket unga för tillgänglighet* fört fram. Regeringen anser vidare, i likhet med BO, att förslaget skapar viktiga förutsättningar för att skolan ska kunna ta sitt ansvar för barns trygghet och rättigheter.

Karaktären på den typ av uppgifter som kan lämnas över med stöd av den föreslagna uppgiftsskyldigheten innebär att skolan kommer att behöva lämna över uppgifter oavsett vad eleven och vårdnadshavare tycker om

detta. Skolan behöver göra en helhetsbedömning av om uppgifterna behövs för att mottagande skola ska kunna sätta in rätt stöd eller vidta säkerhetsåtgärder, med beaktande av alla barns bästa i skolan.

Uppgiftsskyldigheten är inte tillämplig vid tillfällig placering utanför den egna skolenheten

Om en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare (5 kap. 9 § skollagen). I de angivna skolformerna får rektorn under vissa förutsättningar besluta att en elev tillfälligt ska ges undervisning vid en annan skolenhet eller på en annan plats inom huvudmannens organisation (5 kap. 13 § första stycket skollagen). Ett sådant beslut fattas gemensamt med rektorn vid den mottagande skolenheten (5 kap. 13 § fjärde stycket skollagen).

Om en elev vid en kommunal skolenhet tillfälligt ska ges undervisning vid en annan kommunal skolenhet inom samma kommun uppstår frågan om uppgifter som omfattas av sekretess kan lämnas mellan de båda skolenheterna. Varje kommunal nämnd är att anse som en egen myndighet och utgångspunkten är därför att sekretess gäller mellan de båda skolenheterna om skolenheterna är placerade under olika kommunala nämnder, men inte om de är placerade under samma kommunala nämnd (8 kap. 1 § OSL). Då rektorerna vid de båda skolenheterna gemensamt ska fatta beslutet om placering utanför den egna skolenheten får en förutsättning anses vara att rektorn för den skolenhet där eleven tillfälligt ska ges undervisning får den information som den rektor behöver för att kunna ta ställning om han eller hon är beredd och har förutsättningar för att fatta ett sådant beslut. Det innebär att det är nödvändigt för elevens rektor att lämna information till den andra rektor för att kunna få till stånd ett sådant gemensamt beslut. Eftersom det är en annan situation än ett sådant byte av skolenhet som avses i 3 kap. 12 j § skollagen blir inte den uppgiftsskyldigheten tillämplig. Detsamma gäller för den nu föreslagna 3 kap. 12 k § skollagen.

Om det finns en sekretessgräns mellan skolenheterna får således andra bestämmelser tillämpas, exempelvis 12 kap. 2 § OSL, som innebär att en enskild kan helt eller delvis häva sekretess som gäller till skydd för honom eller henne, eller 10 kap. 2 § OSL, som innebär att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en enskild eller till en annan myndighet om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet. Därutöver kan även 10 kap. 15 a § OSL, som trädde i kraft den 1 december 2025 och som ökar möjligheterna för myndigheter att utbyta uppgifter i brottsförebyggande syfte, vara tillämplig. Ytterst kan det även övervägas om den s.k. generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL, som stadgar att en sekretessbelagd uppgift får lämnas till en myndighet om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda, är tillämplig. När det gäller uppgiftslämnande till en rektor för en fristående skola bör det noteras att det i propositionen Offentlighetsprincipen med lättnadsregler för enskilda

Prop. 2025/26:192 mindre huvudmän i skolväsendet (prop. 2025/26:191), föreslås att enskilda juridiska personer som är huvudmän inom skolväsendet ska jämföras med myndigheter vid tillämpningen av OSL.

Omfattar uppgiftsskyldigheten uppgifter som skyddas av hälso- och sjukvårdssekretess?

Förslaget i denna proposition om en skyldighet att överlämna uppgifter i brottsförebyggande syfte vid skolbyten avilar skolenheten, precis som den befintliga uppgiftsskyldigheten vid skolbyten i 3 kap. 12 j § skollagen. Som nämns i avsnitt 5.3.2 finns det en sekretessgräns mellan å ena sidan den medicinska delen av elevhälsan, där det gäller hälso- och sjukvårdssekretess enligt 25 kap. OSL, och å andra sidan elevhälsan i övrigt och skolan i övrigt, där det gäller sekretess enligt 23 kap. OSL. Detta innebär att skolan i övrigt som utgångspunkt inte har tillgång till uppgifter som omfattas av hälso- och sjukvårdssekretess. Enligt 25 kap. 13 a § OSL hindrar dock hälso- och sjukvårdssekretessen inte att en uppgift om en enskild lämnas från sådan elevhälsa som avser medicinsk insats till annan elevhälsa eller särskild elevstödande verksamhet i övrigt inom samma myndighet, om det krävs att uppgiften lämnas för att en elev ska få nödvändigt stöd. Om denna sekretessbrytande bestämmelse används kommer de överlämnade uppgifterna hos de mottagande delarna av skolan att omfattas av bestämmelserna i 23 kap. OSL.

Den nu föreslagna uppgiftsskyldigheten gäller mellan skolenheter oavsett vem som är huvudman och gör inte någon skillnad på om uppgifterna är offentliga eller sekretessbelagda. Uppgiftsskyldigheten innebär inte heller att uppgifter som omfattas av någon särskild typ av sekretess är undantagna från tillämpningen. Regeringen bedömer dock att det endast i undantagsfall bör bli fråga om att överlämna uppgifter som omfattas av hälso- och sjukvårdssekretess. Detta beror på att elevhälsans medicinska del med stöd av 25 kap. 13 a § OSL redan bör ha lämnat över uppgifter som är relevanta i sammanhanget till övriga skolenheten för att eleven ska få nödvändigt stöd. Uppgiftsskyldigheten bör därför i huvudsak träffa uppgifter som är sekretessreglerade i 23 kap. OSL.

Omfattar uppgiftsskyldigheten Statens institutionsstyrelse och Kriminalvården?

För att en bestämmelse ska ha sekretessbrytande verkan enligt 10 kap. 28 § OSL krävs att den uppfyller vissa krav på konkretion. Den kan ta sikte på utlämnande av uppgifter av ett speciellt slag, gälla en viss myndighets rätt att få del av uppgifter i allmänhet eller avse en skyldighet för en viss myndighet att lämna andra myndigheter information (prop. 1979/80:2 Del A s. 322).

När det gäller utbildning vid särskilda ungdomshem som bedrivs av Statens institutionsstyrelse (SiS) så ska relevanta bestämmelser i skollagen tillämpas med de nödvändiga avvikelser som följer av att barnet eller den unge vistas i ett sådant hem (24 kap. 8 och 9 §§ skollagen). Gällande denna utbildning har regeringen tidigare uttalat att bestämmelserna om överlämning av information om elever vid övergångar mellan olika skolformer och mellan skolenheter inom en skolform, kommer att gälla även vid övergångar till och från de särskilda ungdomshemmen. Mot

bakgrund av elevernas utsatta situation har regeringen också uttalat att det är mycket viktigt att dessa elever får en god överlämning (prop. 2017/18:183 s. 60). Bestämmelsen om överlämning av uppgifter i brottsförebyggande syfte vid skolbyten kommer, precis som den befintliga uppgiftsskyldigheten, även att gälla vid övergångar till och från de särskilda ungdomshemmen.

Kriminalvården har inget att invända mot förslaget men vill framföra att myndigheten inte omfattas av förslaget. Regeringen beslutade den 19 februari 2026 propositionen Frihetsberövande påföljder för barn och unga (prop. 2025/26:132). I propositionen föreslås att barn och unga som begått så allvarliga brott att en frihetsberövande påföljd ska dömas ut ska dömas till fängelse i stället för sluten ungdomsvård. Barn som döms till fängelse ska som huvudregel placeras på särskilda barn- och ungdoms-avdelningar, som ska vara särskilt anpassade utifrån barns behov och rättigheter. Reformen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026, och träffar endast brott som begås efter detta datum.

Kriminalvården påtar sig att det kan finnas anledning att analysera om den utbildning för barn och unga som planeras att bedrivas inom Kriminalvården medför ett behov av ett utökat uppgiftsutbyte om enskilda mellan vissa myndigheter. Regeringen avser att överväga en sådan översyn. Det kan emellertid i detta sammanhang framhållas att den nya sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 15 a § OSL, som trädde i kraft den 1 december 2025, ökar möjligheterna för myndigheter att utbyta uppgifter i brottsförebyggande syfte.

Prövningen av behovet hos mottagaren utgör en tillräcklig begränsning av tillämpningsområdet

Utredningen föreslår att uppgiftsskyldigheten ska begränsas av en intresseavvägning med innebörd att en uppgift inte ska lämnas ut om övervägande skäl talar mot att uppgiften lämnas ut.

Vissa remissinstanser har pekat på att intresseavvägningen ger upphov till tillämpningssvårigheter. *Sveriges Lärare* har uttryckt att det är oklart för förbundet när en skola kan avstå från att lämna uppgifter. Även *Piteå kommun* påpekar att det är svårt för skolpersonal att veta vad som utgör övervägande skäl. *SPSM* efterfrågar ytterligare utveckling av resonemanget om vad som utgör övervägande skäl. *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser vidare att det kan ifrågasättas om det är motiverat med en intresseavvägning för en uppgift som saknar tillämplig bestämmelse om sekretess (jfr 6 kap. 5 § OSL).

Det är vanligt att uppgiftsskyldigheter är förenade med olika typer av intresseavvägningar. Som exempel kan nämnas 7 § andra stycket lagen (2025:170) om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna. Enligt den bestämmelsen ska en rektor lämna vissa uppgifter utan föregående begäran till Polismyndigheten, om rektorn bedömer att uppgiften behövs i den brottsbekämpande verksamheten. En uppgift ska dock inte lämnas ut om övervägande skäl talar mot att uppgiften lämnas ut. I det lagstiftningsärendet gjorde regeringen bedömningen att uppgiftsskyldigheten inte bör vara absolut för skolan när det gäller uppgifter som skyddas av sekretess eller tystnadsplikt mot bakgrund av vikten av att inte göra för stora ingrepp i skolans grunduppdrag eller i skyddet för

Prop. 2025/26:192 enskildas personliga integritet. Det anges att det vid ett ökat informationslämnande från skolan är viktigt att det finns en balans mellan brottsbekämpningens behov och skolans grunduppdrag och roll som skyddsfaktor mot kriminalitet (prop. 2024/25:65 s. 119). I detta förslag är det dock inte fråga om att skolan ska lämna uppgifter till andra samhällsaktörer. Eftersom förslaget innebär att information ska lämnas över när ansvaret för en elev går över från en skola till en annan finns inte den motsättningen mellan skolans grunduppdrag och andra aktörers behov. Regeringen anser tvärtom att det är av stor vikt att mottagande skola får så mycket relevant information som möjligt för att kunna utföra sitt grunduppdrag och fortsätta vara en skyddsfaktor mot kriminalitet.

Regeringen bedömer en del av de uppgifter som kan lämnas över enligt förslaget, redan i dag kan lämnas över med stöd av den befintliga uppgiftsskyldigheten i bestämmelsen. Den nuvarande uppgiftsskyldigheten innehåller inget krav på att det ska göras en intresseavvägning i samband med utlämnande av information. Utlämnandet är i stället knutet till att det ska vara fråga om uppgifter som behövs för att underlätta övergången för eleven. En intresseavvägning som är utformad på det sätt utredningen föreslår riskerar vidare att innebära att uppgifter som behövs för att mottagande skola ska kunna sätta in stödåtgärder redan i början av elevens fortsatta utbildning inte överlämnas. Regeringen anser att en begränsning som innebär att endast uppgifter som behövs i brottsförebyggande syfte hos den mottagande skolan ska lämnas över, utgör en tillräcklig begränsning av tillämpningsområdet. Den omständigheten att uppgiftslämnandet inte ska vara beroende av en intresseavvägning kan också underlätta tillämpningen och även minska den administrativa bördan för skolpersonal.

Regeringen gör sammanfattningsvis bedömningen att uppgiftsskyldigheten inte ska vara beroende av en intresseavvägning och föreslår att uppgifter som rör eleven ska överlämnas om det p.g.a. konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att begå eller utsättas för brott, och uppgifterna behövs i mottagande skolenhets verksamhet för att förebygga eller förhindra detta.

Fler skolenheter bör omfattas av skyldigheten att informera om att de har tagit emot en elev

För att skapa förutsättningar för att behövlig information lämnas över i samband med skolbyten är det en självklar utgångspunkt att överlämnande skolenhet har kännedom om till vilken skolenhet eleven har bytt. Överlämnande skolenhet har dock i dag inte alltid kännedom om vilken skolenhet som tagit emot en elev (SOU 2024:87). Det förekommer också, som *Sveriges skolledare* påpekar, att elever utan förvarning försvinner från en skolenhet av olika anledningar. Det förslag om en utökad uppgiftsskyldighet i samband med skolbyte som lämnas i denna proposition innebär att det kommer att finnas större skyldigheter för skolan att lämna över information om enskilda elever som byter skola.

I dag gäller att när en elev byter skolform från grundskolan eller anpassade grundskolan till gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det

inte är obehövligt (3 kap. 12 j § tredje stycket skollagen). I förarbetena till bestämmelsen anförde regeringen att det vid andra former av övergångar inte behövs någon motsvarande informationsskyldighet för den mottagande skolenheten (prop. 2017/18:183 s. 69).

Regeringen delar *Piteå kommuns* uppfattning att en utökad skyldighet att informera om att man har tagit emot en elev skapar bättre förutsättningar för att relevant information om en elev skyndsamt når den mottagande skolenheten. *SPSM* välkomnar förslaget utifrån specialskolans perspektiv och pekar på att förslaget minskar risken för att elever är inskrivna i två skolformer samtidigt, med risk för otydlig ansvarsfördelning. I likhet med utredningen anser regeringen att skyldigheten att informera om att man har tagit emot en elev även bör gälla i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. Även om förslaget, som *Skolinspektionen* påpekat, kan innebära visst merarbete för den mottagande skolan när det gäller att ta reda på vilken skola eleven har lämnat, anser regeringen att förslaget kommer att underlätta arbetet med informationsöverlämning i samband med skolbyten. Skyldigheten att informera om att man har tagit emot en elev kan därmed i förlängningen utgöra ett stöd för ett väl fungerande mottagande av nya elever – både när det gäller att ge elever rätt stöd och att bedriva ett väl fungerande säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte.

Regeringen delar inte *Sveriges skolledares* ståndpunkt att informations-skyldigheten ska ligga på huvudmannanivå, i stället för som i dag på skolenhetsnivå. Ett informationsöverlämnande mellan skolhuvudmän riskerar att innebära ökad administration, vilket även kan leda till att information inte överlämnas tillräckligt skyndsamt. Det är vidare den specifika skolenheten som arbetar med att skapa ett förtroendefullt samarbete med eleven och vårdnadshavare, och alltså på ett bättre sätt kan arbeta med att överlämna information med samtycke så långt det är möjligt och lämpligt.

Skyldigheten att informera om att man tagit emot en elev ska inte gälla om det är obehövligt. Rekvisitetet bör tolkas på samma sätt som enligt bestämmelsens befintliga ordalydelse. Detta undantag kan alltså exempelvis bli aktuellt om det lokalt upparbetas rutiner som involverar både offentliga skolhuvudmän och huvudmän för fristående skolor och som innebär att den avlämnande skolan på ett enkelt sätt kan ta reda på vart eleverna tar vägen (jfr prop. 2017/18:183 s. 68).

Flera remissinstanser, bl.a. *Landskrona*, *Malmö*, *Norrtälje* och *Uddevalla kommuner* och *Internationella Engelska skolan AB*, har lyft frågan om riktlinjer, stödmaterial eller allmänna råd. Regeringen avser att ge Skolverket i uppdrag att ta fram ett stödmaterial.

Regeringen föreslår mot denna bakgrund att när en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövligt. Detsamma ska gälla om eleven byter skolenhet inom skolformen.

Skolverket påtalar att regeringen i propositionen En tioårig grundskola (prop. 2024/25:143) föreslår ändringar i 3 kap. 12 j § skollagen med innebörd att förskolan ska överlämna sådana uppgifter om ett barn som behövs för att underlätta barnets övergång inför eller i samband med att barnet övergår från förskolan eller från pedagogisk omsorg till grundskolan, den anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan. Mot bakgrund av detta anser *Skolverket* att det hade varit önskvärt med en analys om förskolan bör omfattas av förslagen.

Även *Malmö kommun* konstaterar att förslaget om en utökad uppgiftsskyldighet mellan skolor i brottsförebyggande syfte inte inkluderar förskolan. Kommunen anser att den av utredningen föreslagna utvidgningen av 3 kap. 12 j § skollagen innebär att förskolan avskiljs i en större utsträckning från de övriga skolformerna avseende möjligheten till informationsutbyte, vilket kommunen menar kan ha en negativ inverkan på möjligheten till tidiga insatser för barn som riskerar att utsättas för brott. Kommunen påtalar, i likhet med utredningen, att det av regeringens skrivelse Barriärer mot brott – en socialpreventiv strategi mot kriminella nätverk och annan brottslighet (skr. 2023/24:68) framgår att även förskolan kan bidra i arbetet med att förebygga brott. *Malmö kommun* anser därför att det behövs en ny utredning för att analysera om förskolan bör ingå i det brottsförebyggande arbetet. Även *Uppsala kommun* förordar att det övervägs om förskolan bör omfattas.

Förskolan kan, liksom skolan, på flera sätt bidra i arbetet med att förebygga brott. Deltagande i förskolans verksamhet är viktigt i ett skolförberedande syfte och främjar språkutveckling och social förmåga. Både förskolan och skolan kan också vara en plats för möten och samarbete med och mellan föräldrar (skr. 2023/24:68). Regeringen konstaterar att förskolan i samband med införandet av den tioåriga grundskolan genom en ändring i 3 kap. 12 j § skollagen kommer att få en skyldighet att överlämna uppgifter till den skolenhet som ett barn ska övergå till i samband med att barnet börjar i någon av de obligatoriska skolformerna (prop. 2024/25:143, bet. 2024/25:UbU17, rskr. 2024/25:289, SFS 2025:729). Skyldigheten avser uppgifter som kan underlätta övergången för barnet. Regeringen kan vidare konstatera att något beredningsunderlag för att införa en skyldighet att lämna över uppgifter i brottsförebyggande syfte för förskolan inte finns. Regeringen instämmer dock med *Malmö kommun* och *Skolverket* att det finns anledning att se över förskolans möjligheter till informationsöverlämning i brottsförebyggande syfte.

Utredningens förslag omfattar inte heller fritidshemmet. Regeringen bedömer dock att det kan finnas behov av att överlämna och ta emot uppgifter i brottsförebyggande syfte även för fritidshemmet. Regeringen konstaterar emellertid att något beredningsunderlag för att inkludera fritidshemmet i förslaget inte finns. Regeringen överväger att se över frågan.

Stockholms universitet (Juridiska fakultetsnämnden) anser att den kommunala vuxenutbildningen (komvux) bör omfattas av uppgiftsskyldigheten. Regeringen konstaterar att informationsöverföring vid övergångar till och mellan skolenheter inom komvux, med ett undantag, inte

är reglerad i skollagen. Undantaget avser att när den som deltar eller har deltagit i komvux i svenska för invandrare övergår till sådan utbildning hos en annan huvudman, ska den huvudman som personen lämnar överlämna en kopia av den individuella studieplanen enligt 20 kap. 8 a § till den mottagande huvudmannen (3 kap. 12 j § tredje stycket skollagen). Regeringen konstaterar att det saknas beredningsunderlag för en lagändring som omfattar informationsöverföring inom komvux i brottsförebyggande syfte.

Regeringen anser dock att den nämnda bestämmelsen i 3 kap. 12 j § tredje stycket skollagen, som rör sfi, bör flyttas till en ny paragraf, 3 kap. 12 l §, med anledning av att 3 kap. 12 j § i övrigt rör informationsöverföring inom och mellan barn- och ungdomsutbildningar. Med anledning av det behöver även 3 kap. 1 § skollagen, som innehåller en förteckning över innehållet i kapitlet, ändras. Av lagtekniska skäl bör det även göras en motsvarande ändring i den redan beslutade ändringen i den lag som avser införandet av den tioåriga grundskolan, som träder i kraft den 1 juli 2026 och som innebär att det nuvarande tredje stycket i 3 kap. 12 j § om sfi blir ett fjärde stycke i den paragrafen (SFS 2025:1312), dvs. även den lagen bör ändras så att det fjärde stycket flyttas till en ny paragraf, 3 kap. 12 l §. En motsvarande följdändring behöver även göras beträffande den nya lydelsen av 3 kap. 1 § skollagen.

6.2 Det finns inte behov av ytterligare sekretessbrytande bestämmelser

Regeringens bedömning

Behovet hos skolan, socialtjänsten och Statens institutionsstyrelse av att få del av fler uppgifter från varandra och andra aktörer i brottsförebyggande syfte tillgodoses dels genom av riksdagen redan beslutade ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (OSL) efter förslag i propositionen Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse (prop. 2024/25:180), dels av förslagen i propositionen Offentlighetsprincipen med lättnadsregler för enskilda mindre huvudmän i skolväsendet (prop. 2025/26:191) om att offentlighetsprincipen ska införas hos enskilda huvudmän och att dessa ska jämföras med myndigheter vid tillämpningen av OSL.

Som en följd av detta finns det inte behov av nya sekundära ändringsbestämmelser för Säkerhetspolisens personuppgiftsbehandling.

Utredningens förslag

Utredningens förslag stämmer inte överens med regeringens bedömning. Utredningen föreslår att det införs ytterligare sekretessbrytande bestämmelser för uppgiftslämnande från socialtjänsten, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen till skolan. Utredningen föreslår också att det införs ytterligare sekretessbrytande bestämmelser för uppgiftslämnande från skolan till socialtjänsten samt från Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket till socialtjänsten och Statens institutionsstyrelse (SiS).

Prop. 2025/26:192 Utredningen föreslår också att det införs två nya sekundära ändamålsbestämmelser för Säkerhetspolisens personuppgiftsbehandling i samband med uppgiftslämnande till skolan, socialtjänsten och SiS.

Remissinstanserna

Flera remissinstanser tillstyrker utan några invändningar eller synpunkter, däribland *Arbetsmiljöverket*, *Sameskolstyrelsen*, *Tullverket*, *Förvaltningsrätten i Malmö*, *Inspektionen för vård och omsorg*, *Integritetsskyddsmyndigheten*, *Kammarrätten i Jönköping*, *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*, *Statens institutionsstyrelse (SiS)*, *Säkerhetspolisen*, *Tullverket*, *Alvesta* och *Flens kommuner* samt *Polisförbundet*

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) tillstyrker utredningens förslag som rör skolan. *Statens skolinspektion* tillstyrker förslagen som berör myndighetens tillsynsuppdrag.

Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig är övergripande positiva men har vissa synpunkter. *Statens skolverk* anser att det finns skäl för ett utökat informationsutbyte men ser en viss problematik kring bedömningen av vilka uppgifter som skolan behöver. *Polismyndigheten* anser att förslag till ändringar i OSL riskerar att bli svårtillämpliga. *Socialstyrelsen* konstaterar att samverkan och informationsutbyte är viktiga delar i arbetat att nå och stötta barn och unga. Myndigheten påtalar emellertid att ökade skyldigheter att lämna ut information i förlängningen kan medföra en förändrad syn på socialtjänstens verksamhet, där det finns risk för att socialtjänsten inte längre uppfattas som en plats där uppgifter är skyddade.

Sveriges Kommuner och Regioner vill uppmärksamma behovet av informationsutbyte för andra syften än rent brottsförebyggande. *Almega Utbildning* bedömer att förslagen är väl avvägda men anser att skolan kan behöva fler uppgifter från socialtjänsten om vilka åtgärder som vidtagits. *Idéburna Skolors Riksförbund (ISR)* anser att bestämmelserna om uppgiftslämnande från socialtjänsten, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen till skolan bör kompletteras med att uppgifterna ska lämnas till rektorn. ISR efterfrågar också ett klagorörelse av den s.k. general-klausulens tillämplighet för fristående skolor.

Sveriges Skolledare konstaterar att ett antal parallella utredningar har lämnat förslag med påverkan på skolan och att det därmed är svårt att överblicka de sammantagna konsekvenserna.

Flera remissinstanser anser att det finns behov av stödmaterial, däribland *Justitiekanslern*, *Sveriges Skolledare* och *Internationella Engelska Skolan AB*. *Göteborgs kommun* framför att omfattande informations- och utbildningsinsatser behövs.

Skälen för regeringens bedömning

Utöver det förslag som behandlas i avsnitt 6.1 har utredningen även föreslagit sekretessbrytande bestämmelser för uppgiftslämnande från socialtjänsten respektive Polismyndigheten och Säkerhetspolisen till skolan, från skolan till socialtjänsten samt från Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket till socialtjänsten och SiS.

När det gäller informationsflödet från skolan till socialtjänsten och från Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket till socialtjänsten och

SiS, bedömer regeringen att den nya sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 15 a § OSL, som trädde i kraft den 1 december 2025 och som ökar möjligheterna för myndigheter att utbyta uppgifter i brottsförebyggande syfte (se avsnitt 5.3.5), ger myndigheterna de förutsättningar de behöver för att dela uppgifterna med varandra. Bestämmelsen innebär att sekretess enligt 21–40 kap. OSL inte hindrar att myndigheter utbyter uppgifter med varandra om det behövs för att bl.a. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att utreda brott, om inte övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut (se prop. 2024/25:180 s. 5). Som anges i avsnitt 5.3 har regeringen även beslutat propositionen Offentlighetsprincipen med lättnadsregler för enskilda mindre huvudmän i skolväsendet (prop. 2025/26:191). I den lämnas förslag som innebär att offentlighetsprincipen ska gälla hos enskilda huvudmän som är juridiska personer och att de vid tillämpningen av bestämmelserna i OSL ska jämföras med myndigheter. Även enskilda huvudmän kommer således att kunna tillämpa den sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 15 a § OSL och socialtjänsten, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen kommer att kunna tillämpa samma bestämmelse i förhållande till såväl offentliga som fristående skolor.

När det gäller ISR:s synpunkt om den s.k. generalklausulens tillämpningsområde för fristående skolor kan det konstateras att fristående skolor enligt förslagen i samma proposition kommer att jämföras med myndigheter i OSL:s mening. I avvaktan på riksdagens behandling av dessa förslag kan nämnas att om en uppgift som omfattas av tystnadsplikt lämnas ut i en situation där ett utlämnande hade varit tillåtet enligt OSL bör utlämnandet inte anses vara ett obehörigt röjande (prop. 2017/18:183 s. 64).

Utredningen har även föreslagit nya sekundära ändamålsbestämmelser för Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter, för myndighetens utlämning av uppgifter till skolan, socialtjänsten och SiS. Detta för att utredningen bedömde att tillåtna sekundära ändamål ska anges så tydligt och fullständigt som möjligt, både för de registrerades och den personuppgiftsansvariges skull. Eftersom det inte behöver införas några fler sekretessbrytande bestämmelser finns det inte heller behov av att införa några nya sekundära ändamålsbestämmelser för Säkerhetspolisens personuppgiftsbehandling.

6.3 Regelverket om behandling av personuppgifter ska kompletteras

Regeringens förslag

Den paragraf i skollagen som reglerar när en huvudman för en fristående skola får behandla uppgifter om lagöverträdelse ska kompletteras med en bestämmelse som innebär att huvudmannen får behandla sådana personuppgifter som en annan huvudman lämnar med stöd av den uppgiftsskyldighet som föreslås i avsnitt 6.1. Uppgifterna

får behandlas om det behövs för att förebygga eller förhindra att den elev som uppgifterna rör begår eller utsätts för brott.

Regeringens bedömning

Den befintliga regleringen på personuppgiftsområdet är tillräcklig för den personuppgiftsbehandling som en offentlig huvudman för en skola kan komma att utföra med anledning av den uppgiftsskyldighet som föreslås i avsnitt 6.1. Detta gäller såväl överlämnande som mottagande huvudman. Detsamma gäller en enskild huvudman som fullgör en sådan uppgiftsskyldighet.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning stämmer delvis överens med regeringens bedömning. Utredningen bedömde att den befintliga regleringen på personuppgiftsområdet var tillräcklig även för en mottagande enskild huvudman. Utredningen lämnade således inget förslag avseende en sådan huvudman.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna invänder inte mot eller yttrar sig inte särskilt över bedömningen. Det gäller bland annat *Statens skolinspektion*, *Specialpedagogiska skolmyndigheten* och *Polismyndigheten*. *Integritetsskyddsmyndigheten*, *Linköpings universitet* och *Länsstyrelsen Västra Götaland* bedömer att utredningens integritetsanalys är väl genomförd. *Länsstyrelsen Dalarnas län* anser att integritetsanalysen tagit den EU-rättsliga lagstiftningen i beaktande. *Sveriges Advokatsamfund* betonar att barn och ungas personuppgifter förtjänar särskilt skydd, men anser att betänkandet gjort en utförlig integritetsanalys. *Statens skolverk* delar utredningens bedömning att omfattningen av personuppgiftsbehandling kommer att öka.

Flera remissinstanser, däribland *Brottsförebyggande rådet (Brå)* samt *Malmö och Uddevalla kommuner* efterfrågar ett tydligt stödmaterial för hur bl.a. behandlingen av känsliga personuppgifter ska hanteras.

Jämställdhetsmyndigheten och *Unizon* betonar att särskilt god kunskap krävs vid hantering av skyddade personuppgifter.

Landskrona kommun framhåller att skolan kommer att ta del av uppgifter som inte bara rör elever, utan även personer i elevernas närhet. De påpekar att sekretessskyddet på skolans område är avgränsat till specifika områden, och att vissa känsliga uppgifter som skolan kan komma att få del av därmed inte kommer omfattas av sekretess. Kommunen anser också att det behövs stöd för den mottagande skolan om hur uppgifterna ska dokumenteras, särskilt när de berör andra personer än skolans elever.

Malmö kommun ser ett behov av ytterligare integritetsskyddsåtgärder och ökad tillsyn för att se till att dataskyddslagstiftningen följs.

Göteborgs kommun påtalar att artikel 9 i EU:s dataskyddsförordning förbjuder behandling av känsliga personuppgifter utan specifikt lagstöd och menar att det i utredningen saknas en detaljerad analys av hur den utökade behandlingen av personuppgifter kan motiveras. Kommunen

efterfrågar också ett tydligt regelverk för när uppgifter ska rättas eller tas bort, samt ett förtydligande kring under vilka omständigheter verksamheterna får behandla uppgifter.

Prop. 2025/26:192

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Förslagen om utökad uppgiftsskyldighet vid skolbyten innebär att fler personuppgifter kommer att behandlas

Det övergripande syftet med den föreslagna uppgiftsskyldigheten är att fler uppgifter ska överlämnas mellan skolor i samband med att elever byter skola. I likhet med utredningen och flera av remissinstanserna, bl.a. *Skolverket*, bedömer regeringen att det ökade informationsflödet kommer att medföra en ökad personuppgiftsbehandling.

När det gäller vissa remissinstansers synpunkt att det behövs ett tydligt stödmaterial så framgår av avsnitt 6.1 att regeringen avser att ge *Skolverket* i uppdrag att ta fram stödmaterial.

Nu aktuell personuppgiftsbehandling regleras i EU:s dataskyddsförordning som kompletteras av nationell lagstiftning, bl.a. lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, här benämnd dataskyddslagen. Dataskyddslagen är subsidiär till annan lag eller förordning, dvs. bestämmelser om behandling av personuppgifter som avviker från dataskyddslagen har företräde i tillämpningen (1 kap. 6 § dataskyddslagen).

Behovet av reglering av den behandling av personuppgifter som sker på utbildningsområdet analyserades i samband med införandet av EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen i propositionen *Behandling av personuppgifter på utbildningsområdet*. Där gjordes bedömningen att EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen utgör tillräcklig reglering för den personuppgiftsbehandling som bl.a. Statens skolverk och offentliga huvudmän ägnar sig åt. När det gäller enskilda huvudmän ansågs det finnas behov av kompletterande bestämmelser om behandling av vissa uppgifter, bl.a. sådana särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9 i EU:s dataskyddsförordning och som benämns känsliga personuppgifter i dataskyddslagen (prop. 2017/18:218 s. 119–120, s. 131–132 och 180–181). Sådana bestämmelser har förts in i 26 a kap. skollagen.

Det finns rättsliga grunder för personuppgiftsbehandlingen

Det krävs enligt artikel 6 i EU:s dataskyddsförordning en rättslig grund för att få behandla personuppgifter. Den behandling som den överlämnande skolenheten utför för att lämna ut uppgifter är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som följer av författning (artikel 6.1 c). Den mottagande skolenhetens behandling av personuppgifter i samband med att uppgifter om en elev tas emot är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse (artikel 6.1 e). Den rättsliga grunden allmänt intresse gäller även för privata aktörer som utför en uppgift av allmänt intresse som är fastställd i nationell rätt (prop. 2017/18:105 s. 58). Inte heller när det gäller grunden rättslig förpliktelse gör EU:s dataskyddsförordning någon skillnad på offentliga och privata organ (prop. 2017/18:105 s. 58). Den personuppgiftsbehandling som berörda skolenheter kommer att utföra vid

Prop. 2025/26:192 tillämpningen av uppgiftsskyldigheten uppfyller därmed kravet på rättslig grund i artikel 6 i EU:s dataskyddsförordning.

Det finns stöd för att behandla känsliga personuppgifter

Det kan inte uteslutas att vissa av de uppgifter som kommer att behöva behandlas med anledning av att uppgifter ska lämnas över vid skolbyte är känsliga personuppgifter i form av t.ex. uppgifter som avslöjar politiska åsikter eller religiös övertygelse eller uppgifter om hälsa. Regeringen har tidigare uttalat att anordnande och bedrivande av utbildning är ett sådant viktigt allmänt intresse som krävs för behandling av känsliga personuppgifter) enligt artikel 9.2 g i EU:s dataskyddsförordning (prop. 2017/18:218 s. 52). Offentliga skolhuvudmän kommer att kunna tillämpa bestämmelserna i 3 kap. 3 § första stycket 2 och 3 dataskyddslagen, enligt vilka känsliga personuppgifter får behandlas när det är nödvändigt för handläggningen av ett ärende eller när behandling av sådana uppgifter i annat fall är nödvändig och inte innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet. Enskilda huvudmän kommer att kunna tillämpa motsvarande bestämmelse i 26 a kap. 4 § första stycket skollagen.

Det ställs i EU:s dataskyddsförordning vid behandlingen av känsliga personuppgifter krav på särskilda skyddsåtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen (artikel 9.2 g). Av 3 kap. 3 § andra stycket dataskyddslagen framgår att det är förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter vid behandling som sker enbart med stöd av första stycket i samma paragraf. Motsvarande bestämmelse finns i 26 a kap. 4 § andra stycket skollagen. EU:s dataskyddsförordnings krav på lämpliga och särskilda åtgärder vid behandling av känsliga personuppgifter för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen bedöms vara uppfyllt genom dessa bestämmelser. Ytterligare en lämplig och särskild åtgärd kan vara bestämmelser om sekretess till skydd för enskildas personliga förhållanden. Som framgår av avsnitt 6.1 kan uppgifter som lämnas mellan skolor med stöd av den nya uppgiftsskyldigheten komma att omfattas av sekretess hos såväl den överlämnande som mottagande skolan. Även detta utgör därmed en sådan skyddsåtgärd som begränsar riskerna för den personliga integriteten.

Det finns delvis stöd för att behandla uppgifter om lagöverträdelser men regleringen behöver kompletteras

Behandling av uppgifter som handlar om att en elev har begått brott eller att eleven utsatts för brott kan utgöra personuppgifter som rör lagöverträdelser enligt artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning. Myndigheter behöver inte uttryckligt stöd i föreskrifter eller särskilda beslut för att få behandla uppgifter som rör lagöverträdelser (8 kap. dataskyddslagen). Inom utbildning med offentlig huvudman kan således personuppgifter som rör lagöverträdelser behandlas (prop. 2017/18:218 s. 180). Detta innebär att såväl den skola med offentlig huvudman som lämnar ut information som den skola med offentlig huvudman som tar emot information kan behandla personuppgifter som rör lagöverträdelser.

När det gäller huvudmän för en fristående skola får enligt 26 a kap. 6 § skollagen personuppgifter om lagöverträdelser behandlas om behand-

lingen är nödvändig i verksamheten och inte innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet dels i löpande text inom elevhälsan, dels i skriftlig dokumentation som ska föras enligt 5 kap. 24 § skollagen. Enligt sistnämnda paragraf ska den som genomfört vissa angivna åtgärder enligt 5 kap., som avser trygghet och studiero, med ett undantag, dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. Denna paragraf kommer således inte att vara tillämplig i nu aktuella fall. I 26 a kap. 3 § skollagen anges att bestämmelser om behandling av personuppgifter även finns i dataskyddslagen, och i föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen. Enligt 5 § 2 förordningen (2018:219) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning får personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning behandlas av andra än myndigheter om behandlingen är nödvändig för att bl.a. en rättslig förpliktelse enligt lag eller förordning ska kunna fullgöras. Detta innebär att en enskild huvudman kan behandla personuppgifter i den omfattning som krävs för att uppfylla den uppgiftsskyldighet som föreslås i avsnitt 6.1. För att en mottagande enskild huvudman ska kunna ta emot och behandla dessa uppgifter utanför elevhälsan krävs dock att bestämmelsen i 26 a kap. 6 § kompletteras. Regeringen anser därför att 26 a kap. 6 § skollagen bör kompletteras med ett nytt andra stycke så att det framgår att en huvudman för en fristående skola får behandla personuppgifter om lagöverträdelse som en annan huvudman har lämnat med stöd av den uppgiftsskyldighet som föreslås i avsnitt 6.1. Uppgifterna bör få behandlas om det behövs för att förebygga eller förhindra att den nya eleven begår eller utsätts för brott.

Behandlingen av personuppgifter uppfyller EU:s dataskyddsförordnings och övriga relevanta regelverks krav på proportionalitet

Respekten för individens självbestämmande och integritet är grundläggande i en demokrati. Det är viktigt att göra en noggrann analys av om de förslag som lämnas är förenliga med bestämmelserna om skyddet för den personliga integriteten vid behandling av personuppgifter. Det finns sådana bestämmelser i dataskyddsregleringen, regeringsformen och Europakonventionen. När ett intrång i den personliga integriteten ska bedömas måste en avvägning göras utifrån berörda intressen. Vid en sådan avvägning ska hänsyn tas till syftet med och behovet av det aktuella intrånget. Det ska ställas mot den inverkan som intrånget har för den enskilde. Integritetsintrånget ska inte vara större än nödvändigt utifrån vad som ska uppnås med behandlingen. I denna bedömning ska behovet av eventuella kompletterande säkerhetsåtgärder vägas in.

Utöver dataskyddsregleringen finns det skyddsreglering för den personliga integriteten både i regeringsformen och i olika internationella rättsakter. Var och en är gentemot det allmänna skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden (2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen). Begränsningar i skyddet mot betydande intrång i den personliga integriteten får endast göras genom lag och i den utsträckning som de är nödvändiga för att tillgodose vissa särskilt angivna ändamål (se 2 kap. 20 och 21 §§ regeringsformen).

Den utökade uppgiftsskyldigheten vid skolbyten kommer att medföra att personuppgifter behandlas. Syftet med den föreslagna regleringen är bl.a. att skydda elever och personal i skolan mot att bli utsatta för brott. Det är också viktigt att skolan får sådan information som är nödvändig för att skolan ska kunna bidra i arbetet med att vända en riskfylld utveckling hos barn och unga i ett tidigt skede eller för att undvika att barn och unga dras in i kriminalitet. Uppgiftsskyldigheten kommer bidra till att information som behövs för dessa syften inte försvinner längs vägen när elever byter skola.

Avgörande för frågan om uppgiftsskyldigheten ska utökas till att omfatta fler typer av uppgifter i samband med skolbyten är avvägningen mellan å ena sidan de skäl som talar för en sådan utökning och å andra sidan skyddet för den personliga integriteten. En uppgift om att en elev eller närstående till eleven dömts, eller misstänks för vissa brott är integritetskänslig. De flesta vill inte att sådana uppgifter om dem ska spridas. Det ska dock i sammanhanget påpekas att uppgiftsskyldigheten är begränsad till uppgifter som behövs i den mottagande skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra att eleven kommer att begå eller utsättas för brott. Den personuppgiftsbehandling som blir en nödvändig följd av förslaget syftar till att tillgodose ett allmänt intresse som rättfärdigar en inskränkning av den personliga integriteten. Det integritetsintrång som behandlingen innebär får anses stå i rimlig proportion till den nytta som förslaget innebär. Det är inte heller fråga om ett sådant betydande intrång i den personliga integriteten som innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen.

Det intrång i den personliga integriteten som ett utlämnande med stöd av uppgiftsskyldigheten medför är nödvändigt med hänsyn till förebyggande av oordning eller brott samt till skydd för andra personers fri- och rättigheter. Detta är sådana intressen som får ligga till grund för begränsningar av rättigheter enligt artikel 8.2 i Europakonventionen. Regeringen bedömer att förslagen innebär en godtagbar och proportionerlig avvägning mellan dessa starka allmänna intressen och skyddet för den personliga integriteten. Förslagen innebär därför också ett proportionerligt intrång i den personliga integriteten enligt regeringsformen och Europakonventionen.

Av principerna för behandling av personuppgifter i EU:s dataskyddsförordning framgår att uppgifterna ska behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den registrerade (artikel 5.1 a). Även de grundläggande principerna om ändamålsbegränsning, uppgiftsminimering och lagringsminimering (artikel 5.1 b, 5.1 c och 5.1 e i EU:s dataskyddsförordning) ska tillämpas.

Sammantaget bedöms den personuppgiftsbehandling som de nya bestämmelserna kan ge upphov till vara förenlig med EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen när det gäller offentliga huvudmän för skola, såväl när de lämnar som mottar uppgifter med anledning av den uppgiftsskyldighet som föreslås i avsnitt 6.1. Detsamma gäller enskilda huvudmän för skola när de fullgör nämnda uppgiftsskyldigheten med stöd av förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. När det gäller enskilda huvudmän för skola som är mottagare av sådana uppgifter som lämnas med stöd av uppgiftsskyldigheten föreslår

regeringen att 26 a kap. 6 § skollagen ska kompletteras, så att det framgår att en huvudman för en fristående skola får behandla personuppgifter om lagöverträdelse som en annan huvudman lämnar med stöd av den uppgiftsskyldighet som föreslås i avsnitt 6.1. Uppgifterna ska få behandlas i den mottagande huvudmannens verksamhet om det behövs för att förebygga eller förhindra att den nya eleven begår eller utsätts för brott. Regeringen bedömer av motsvarande skäl som anförts ovan att en sådan komplettering av regleringen är förenlig med EU:s dataskyddsförordning.

Prop. 2025/26:192

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag

De ändrade bestämmelserna och den nya bestämmelsen om uppgiftslämnande och den nya bestämmelsen om personuppgiftsbehandling i skollagen ska träda i kraft den 30 juni 2026 och tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2026.

Den lag som medför att de föreslagna ändringarna blir förenliga med de redan beslutade ändringarna avseende såväl uppgiftslämnande inom komvux som införandet av den tioåriga grundskolan (förslaget i avsnitt 2.3), träder i kraft och tillämpas de datum som anges i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2025:729) om ändring i skollagen, dvs. lagen träder i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027.

Den lagändring som medför att innehållsförteckningen i 3 kap. 1 § skollagen får rätt innehåll vid införandet av den tioåriga grundskolan (förslaget i avsnitt 2.2) träder i kraft och tillämpas de datum som anges i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2025:729) om ändring i skollagen, dvs. lagen träder i kraft den 1 juli 2026, och tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028.

Den lag om ändring i skollagen som innebär att en intern hänvisning i skollagen blir korrekt inför införandet av den tioåriga grundskolan (förslaget i avsnitt 2.4) ska träda i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027. Under 2027 ska den nya bestämmelsen om uppgiftslämnande tillämpas i den lydelse som framgår av avsnitt 2.1.

Utredningens förslag

Utredningens förslag stämmer inte överens med regeringens förslag. Utredningen lämnar ett förslag till ändring i skollagen som ska träda i kraft den 1 juli 2026.

De flesta remissinstanserna har inte kommenterat förslaget. *Sveriges Skolledare* tillstyrker. *Sveriges Kommuner och Regioner* framför att det är angeläget att bestämmelserna träder i kraft så snart som möjligt.

Uddevalla kommun anser att det av utredningen föreslagna datumet för ikraftträdande, den 1 juli 2026, är realistiskt under förutsättning att allmänna råd, stödmaterial och webbutbildning finns tillgängliga för skolorna i god tid innan lagen träder i kraft.

Skälen för regeringens förslag

För att förbättra det brottsförebyggande arbetet bör den nya regleringen träda i kraft så snart som möjligt

De ändringar som föreslås i denna proposition syftar till att elever, lärare, rektorer och annan skolpersonal ska ha en säker och trygg utbildnings- och arbetsmiljö och att elever ska få adekvata stödinsatser.

Samhällsutvecklingen har de senaste åren varit oroväckande i flera avseenden (Skr. 2023/24:68). Som framgår av avsnitt 4 är kriminalitet ett problem för många huvudmän. Skolan är också en vanlig brottsplats. Det är därför angeläget att den nya lagstiftningen träder i kraft så snart som möjligt.

Regeringen har emellertid förståelse för *Uddevalla kommuns* synpunkt att stödmaterial m.m. behöver finnas tillgängligt för verksamheterna i god tid innan lagen träder i kraft. Som framgår av avsnitt 6 avser regeringen att ge Statens skolverk i uppdrag att ta fram stödmaterial. Regeringen bedömer att stöd materialet bör vara tillgängligt för skolorna när den nya lagstiftningen ska börja tillämpas. Utifrån denna aspekt framstår den 1 januari 2027 som ett lämpligt datum för tillämpning. Med anledning av att de ändringar i 3 kap. 12 j § skollagen som har beslutats och som rör såväl komvux som införandet av den tioåriga grundskolan träder i kraft redan den 1 juli 2026, men ska tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027, anser regeringen att det är lämpligt att den nya lagstiftning som föreslås i denna proposition träder i kraft dagen före dessa bestämmelser, dvs. den 30 juni 2026, men tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2026 (se lagförslaget i avsnitt 2.1).

Som nämnts i avsnitt 6.1 behöver det också göras ändringar i de redan beslutade ändringarna i skollagen om införande av den tioåriga grundskolan och en uppgiftsskyldighet inom komvux (se avsnitt 5.3.5) för att dessa ändringar och de lagändringar som avser den nya uppgiftsskyldigheten i brottsförebyggande syfte ska bli förenliga med varandra, se lagförslagen i avsnitt 2.2. och 2.3.

Som nämnts i avsnitt 6.1 behöver vidare den hänvisning, som i avsnitt 2.1 görs i den nya bestämmelsen om uppgiftslämnande i brottsförebyggande syfte (3 kap. 12 k §) till 3 kap. 12 j § första stycket, ändras på grund av den redan beslutade ändringen i sistnämnda paragraf. Den beslutade ändringen i 3 kap. 12 j § innebär att ett nytt första stycke införs med anledning av införandet av den tioåriga skolan och träder i kraft den 1 juli 2026, men ska tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027. Den ändring som

behöver göras i 3 kap. 12 k § är att hänvisningen till 3 kap. 12 j § första stycket ändras till andra stycket, se förslag i avsnitt 2.4. I den lagrådsremiss som ligger till grund för denna proposition föreslås att ändringen i avsnitt 2.4 ska träda i kraft den 1 januari 2028. Ändringen i avsnitt 2.4 bör dock, som *Lagrådet* påpekat, träda i kraft samtidigt som den redan beslutade ändringen i 3 kap. 12 j §, dvs. den 1 juli 2026, men tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027. För att tydliggöra vilken lydelse som ska tillämpas under 2027 följer regeringen Lagrådets förslag om en övergångsbestämmelse som innebär att den tidigare lydelsen av 12 k §, dvs. lydelsen enligt förslaget i avsnitt 2.1, ska tillämpas under 2027.

8 Konsekvenser

8.1 Vilka berörs av förslaget?

Elever i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan berörs av förslaget som innebär att uppgifter ska överlämnas i brottsförebyggande syfte när en elev byter skola om det finns risk för att eleven kommer att begå eller utsättas för brott, och uppgifterna behövs i den mottagande skolan för att förebygga eller förhindra detta. Även huvudmän, rektorer, lärare och annan personal i skolan berörs.

När ordet skola används i avsnitt 6 avses ovan nämnda skolformer. Ordet skolenhet omfattar de nämnda skolformerna och fritidshemmet.

Läsåret 2024/2025 fanns det totalt 4 665 skolenheter inom grundskola, 622 skolenheter inom anpassad grundskola, 1 254 skolenheter inom gymnasieskola och 243 enheter inom anpassad gymnasieskola.

Samma läsår fanns det 118 221 elever i förskoleklass, 1 104 629 elever i grundskolan, 17 216 elever i anpassade grundskolan, 790 elever i specialskolan och 194 elever i sameskolan. I gymnasieskolan fanns 371 813 elever och i anpassade gymnasieskolan 7 573 elever. Det framgår inte av statistiken hur många av eleverna i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som var barn, det vill säga under 18 år.

Läsåret 2024/25 arbetade ca 13 000 personer i förskoleklass, ca 140 000 personer i grundskolan, ca 14 000 personer i anpassade grundskolan, 284 personer i specialskolan, 61 personer i sameskolan, ca 40 000 personer i gymnasieskolan och ca 5 000 personer i anpassade gymnasieskolan. Detta inkluderar lärare, speciallärare, specialpedagoger, övrig pedagogisk personal, skolledare samt studie- och yrkesvägledare.

Även statliga myndigheter berörs av förslaget. Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och Sameskolstyrelsen berörs av förslaget i egenskap av huvudmän då de på statens uppdrag anordnar utbildning i specialskolan respektive sameskolan. SPSM har huvudmannaskap för tio skolenheter som kan omfatta förskoleklass och årskurs 1–10. Totalt fick 790 elever sin utbildning i specialskolans enheter läsåret 2024/25. Sameskolstyrelsen har fem förskole- och skolenheter. Skolenheterna

Prop. 2025/26:192 omfattar årskurs 1–6. Läsåret 2024/25 fick 194 elever sin utbildning i sameskolans skolenheter. Statens institutionsstyrelse (SiS) har huvudmannaskap för 22 skolenheter som kan erbjuda utbildning som motsvarar utbildningen i grundskolan eller i förekommande fall anpassade grundskolan eller specialskolan samt utbildning som motsvarar gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Totalt fick 1 437 elever sin utbildning i SiS skolenheter läsåret 2024/25.

Vidare berörs Statens skolverk som bör få i uppdrag att ta fram ett stödmaterial om tillämpningen av föreslagna bestämmelser. Statens skolinspektion berörs på så sätt att myndigheten har ansvar för bl.a. tillsyn.

8.2 Konsekvenser för kommunerna

Förslaget medför obetydliga begränsningar i den kommunala självstyrelsen

Den kommunala självstyrelsen regleras bl.a. i 14 kap. regeringsformen (RF). Enligt 14 kap. 3 § RF bör en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett inskränkningen. Innebörden av bestämmelsen är att en eventuell inskränkning i den kommunala självstyrelsen ska prövas mot en proportionalitetsprincip. Den slutliga bedömningen av hur denna prövning faller ut görs av riksdagen i samband med att riksdagen tar ställning i lagstiftningsärendet (prop. 2009/10:80 s. 213).

Förslaget bedöms inte ha nämnvärd betydelse för den kommunala självstyrelsen. Förslaget påverkar inte den grundläggande ansvarsfördelningen mellan staten och kommunerna på skolans område. Kommunala huvudmän har vidare redan i dag ansvar för att säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte. Regeringen bedömer därför att den begränsade påverkan som förslagen har på den kommunala självstyrelsen är proportionerlig i relation till syftet med förslagen. Syftet med förslaget kan inte heller nås på ett mindre ingripande sätt.

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunerna

Enligt den kommunala finansieringsprincipen ska beslut som innebär nya obligatoriska uppgifter för kommunerna som regel åtföljas av en statlig finansiering via det generella statsbidraget. Principen gäller när riksdagen, regeringen eller en myndighet fattar bindande beslut om ändrade regler för en verksamhet (prop. 2006/07:100 s. 221).

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunerna. *Jämställhetsmyndigheten* m.fl., som uttalar sig samlat om alla utredningens förslag, gör bedömningen att berörda verksamheter kan få ett ökat behov av personella och ekonomiska resurser. Även *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)*, som också uttalar sig samlat om utredningens förslag, påtalar att om de regelverk som träder i kraft ska få genomslag i praktiken

är det av stor vikt att kommuner och regioner får medel och stöd inför implementeringen av ny lagstiftning samt vägledning gällande hur regelverket ska tolkas och tillämpas från ansvariga myndigheter.

Regeringen konstaterar att även om det aktuella förslaget formellt sett är en fråga om en utökad skyldighet som träffar skolhuvudmän handlar det om situationer där det redan i dag föreligger en skyldighet att överlämna information. Den tillkommande arbetsinsats som kan följa av att även uppgifter som rör brottslig verksamhet ska lämnas över är enligt regeringens bedömning försumbar, och kan därför hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Skyldigheten att lämna över information vid skolbyten har gällt under en förhållandevis lång tid och det bör vid skolenheterna finnas rutiner och system för att hantera detta. Inte heller skyldigheten att meddela en överlämnande skolenhet om att en elev har tagits emot kan anses medföra annat än försumbara kostnader.

8.3 Konsekvenser för enskilda huvudmän blir desamma som för kommunerna

Förslaget i propositionen rör både offentliga och enskilda huvudmän. Läsåret 2024/25 gick 181 315 elever i 813 fristående grundskolor som drevs av 529 enskilda huvudmän. När det gäller anpassade grundskolor gick 761 elever i 36 fristående skolor. En elev i grundskolan kan få sin utbildning inom anpassade grundskolan (integrerad elev). Läsåret 2024/25 fanns det 105 enskilda huvudmän som hade elever som läste enligt läroplanen för den anpassade grundskolan. Samma läsår gick 117 788 elever i 459 enskilda skolenheter i gymnasieskolan och det var 209 huvudmän som drev dessa skolor. I 34 fristående anpassade gymnasieskolor gick 644 elever. Det var 27 huvudmän som drev dessa skolor och skolorna fanns i 22 kommuner.

Regeringen bedömer inte att förslaget kommer att medföra några särskilda konsekvenser för enskilda huvudmän i förhållande till offentliga huvudmän. De bedömningar som görs i fråga om konsekvenser för kommunerna gäller också enskilda huvudmän för fristående skolor och fristående förskolor. På samma sätt som för kommunerna innebär förslaget försumbara kostnader.

Små företag kan inte heller förväntas påverkas på ett sådant ingripande sätt att några undantag bör göras. Förslagen har heller ingen påverkan på konkurrens mellan företag eftersom de föreslagna bestämmelserna kommer att gälla på samma sätt för alla huvudmän.

8.4 Konsekvenser för staten

Skolverket bör få i uppdrag att ta fram stödmaterial

Regeringen avser att ge Skolverket i uppdrag att ta fram stödmaterial om att uppgifter ska överlämnas i brottsförebyggande syfte. Kostnaderna för

Prop. 2025/26:192 detta bedöms som små och bedöms därför rymmas inom ramen för Skolverkets befintliga förvaltningsanslag.

Konsekvenser för Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens institutionsstyrelse och Sameskolstyrelsen

Förslaget i denna proposition gäller även de statliga huvudmännen och Statens institutionsstyrelse men liksom för kommuner och enskilda huvudmän för fristående skolor bedöms förslaget innebära försumbara kostnader. Kostnaderna bör därför rymmas inom ramen för myndigheters befintliga förvaltningsanslag.

Skolinspektionen får möjlighet att granska tillämpningen av bestämmelsen om överlämning av uppgifter i brottsförebyggande syfte

Förslaget innebär att uppgifter ska överlämnas i brottsförebyggande syfte vid skolbyte. Skulle det visa sig att det finns brister i tillämpningen blir det möjligt för Skolinspektionen att använda sanktioner på samma sätt som vid konstaterade brister inom andra områden. Förslaget ligger inom Skolinspektionens ordinarie uppdrag och arbetet kan således bedrivas inom ramen för myndighetens befintliga förvaltningsanslag.

8.5 Konsekvenser för rektorer, lärare och annan personal

Säkerhetsläget och hotbilden har över tid förändrats i negativ riktning. Hot och våld i skolan kan riktas mot såväl elever som lärare och påverkar lärande- och arbetsmiljön negativt. Antalet anmälda allvarliga händelser i arbete orsakat av hot och våld i skolan ökade med drygt 150 procent mellan åren 2013 och 2023 (se avsnitt 4). Regeringens förslag bör i förlängningen bidra till att säkerhetsläget och arbetsmiljön förbättras samt att hotbilden mot skolpersonal minskar.

SKR, som uttalar sig om utredningens förslag samlat, vill uppmärksamma att utredningens förslag, tillsammans med redan beslutade bestämmelser om uppgiftsskyldighet, kan innebära ytterligare arbetsbelastning för rektorer. SKR anser vidare att förslaget kan innebära ökad belastning på skolans personal i form av dokumentation.

Regeringen anser att förslaget kommer att ge personalen bättre förutsättningar i arbetet och bedömer att förslagen inte kommer att leda till en onödig administrativ hantering, utan i stället utgöra ett stöd för ett väl fungerande säkerhetsarbete i brottförebyggande syfte. Som nämns ovan bör Skolverket få i uppdrag att ta fram ett stödmaterial.

Bättre möjligheter för ett brottsförebyggande arbete leder sannolikt till färre brott och kränkningar på skolorna vilket kommer att leda till ökad säkerhet och trygghet och i förlängningen till bättre måluppfyllelse. *Länsstyrelsen i Dalarnas län*, som uttalar sig samlat om utredningens förslag, uttrycker att förslaget kan innebära ett effektivare

brottsförebyggande arbete och i förlängningen minskad brottslighet. Regeringen delar denna uppfattning. Genom att bidra till en bättre arbetsmiljö för barn, elever och personal anser regeringen vidare att förslagen även kan bidra positivt till såväl rektors- som läraryrkets attraktivitet. Prop. 2025/26:192

8.6 Konsekvenser för elever

Förslaget är positivt ur ett barnrätts- och elevperspektiv

Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) har alla barn samma rättigheter och lika värde (artikel 2). Konventionen fastslår också att vad som bedöms vara barnets bästa ska beaktas i första hand vid alla åtgärder som rör barn samt att alla barn har rätt att uttrycka sin mening (artiklarna 3 och 12). Barn har enligt konventionen också rätt till utbildning. Enligt konventionen ska staterna vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplinen i skolan upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med barnkonventionen (artikel 28). Vidare ska staterna till det yttersta av sin förmåga säkerställa barnets överlevnad och utveckling. Det har uttalats att begreppet utveckling ska förstås i dess vidaste bemärkelse, som ett helhetsgrepp som omfattar barnets fysiska, mentala, andliga, moraliska, psykologiska och sociala utveckling (SOU 2020:63). Med barn avses varje människa under 18 års ålder, om inte barnet blir myndigt tidigare enligt den lag som gäller för barnet (artikel 1 barnkonventionen). I skollagen anges vidare att barnets bästa ska vara utgångspunkten i all utbildning enligt lagen (1 kap. 10 §). En bedömning av vad som är förenligt med barnets bästa i detta fall måste innefatta en sammanvägning av de olika rättigheter och intressen som aktualiseras samt avse såväl det barn som den föreslagna uppgiftsskyldigheten rör som andra barn i den mottagande skolan.

Förslaget innebär en ökad spridning av integritetskänsliga uppgifter om barn. Även om det inte kommer att vara fråga om ett godtyckligt spridande, är det alltjämt fråga om något som för det enskilda barnet kan uppfattas som negativt. Som framgår av avsnitt 6.1 bör utgångspunkten vara att informationsdelning i möjligaste mån ska ske med stöd av den berörda individens och/eller vårdnadshavares samtycke. Informationsdelning utan samtycke bör således vara aktuellt först när behovet av uppgifterna är angeläget, och man antingen uttömt möjligheterna att lämna uppgifterna med den enskildes samtycke eller det framstår som olämpligt att begära samtycke. Det bör i detta sammanhang framhållas att förtroendet för skolan riskerar att undergrävas om skolan inte kan ge det stöd som är påkallat på grund av att skolan saknar information om en viss problematik. Sverige har som konventionsstat ett långtgående ansvar enligt barnkonventionen att skydda barn från att utsättas för våld och övergrepp och att säkerställa barnets utveckling.

Botkyrka kommun ser behov av en mer utförlig och metodisk barnkonsekvensanalys. Kommunen saknar bl.a. en analys av hur förslagen påverkar olika grupper av barn i praktiken. Kommunen ser, i likhet med *Länsstyrelsen i Dalarnas län*, en risk för stigmatisering av vissa grupper.

Prop. 2025/26:192 *Länsstyrelserna i Stockholms och Östergötlands län saknar en bedömning av om förslagen kan innebära en risk för diskriminering av vissa grupper. Även Diskrimineringsombudsmannen anser att utredningen inte har belyst diskrimineringsperspektivet tillräckligt. Regeringen har närmare beaktat barn- och elevperspektivet i samband med förslaget i propositionen. Regeringen konstaterar att kränkande behandling, mobbning och diskriminering inte får förekomma i skolor. Åtgärder mot kränkande behandling regleras i 6 kap. skollagen. Skollagsreglerade verksamheters skyldighet att förebygga och åtgärda regleras i diskrimineringslagen (2008:567). Skyldigheten att motverka diskriminering framgår även av läroplanerna, se bl.a. förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet och förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan.*

Det är enligt regeringens bedömning tydligt att barnkonventionen kräver att adekvata åtgärder vidtas både för att stödja och hjälpa barn som uppvisar tecken på att utveckla ett kriminellt beteende och för att skydda barn som riskerar att utsättas för brott. Det är av stor vikt att de aktörer som har potential att bidra till att förebygga och vända en negativ utveckling hos ett barn också får förutsättningar för det. Informationsdelning utgör en nödvändig förutsättning för det brottsförebyggande arbetet. Bedömningen av vilka uppgifter som ska lämnas ska göras utifrån den enskilde eleven oberoende av exempelvis kön eller etnisk tillhörighet.

Det brottsförebyggande arbetet syftar inte enbart till att minska skadeverkningarna för den enskilde som begår brott utan också till att skydda andra från att utsättas för brott. Prövningen av barnets bästa måste således också innefatta de motstående intressen som kan föreligga när barn utsätter eller riskerar att utsätta andra barn eller vuxna för brott. Detta blir inte minst relevant inom skolans verksamhet där skolan måste anses ha ett särskilt tydligt ansvar för de barn som befinner sig i skolmiljön. Regeringen anser, i likhet med *Jämställdhetsmyndigheten*, att förslaget kan bidra till att förebygga brott som riskerar att drabba barn. Regeringen delar därmed Barnombudsmannens uppfattning att förslaget är i linje med barnets rätt till skydd mot alla former av våld, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck (artikel 19), rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6) och rätt till utbildning (artikel 28). Att skolan är en säker och trygg plats är också en nödvändig förutsättning för att rätten till utbildning barnkonventionen ska kunna realiseras.

Regeringen gör bedömningen att de aspekter av förslaget som kan bedömas som negativa utifrån ett barnrättsperspektiv inte är oproportionerliga i förhållande till de starka intressen som motiverar förslaget. Bedömningen är därför att förslagen är förenliga med principen om barnets bästa i artikel 3 barnkonventionen.

Förslaget är positivt ur ett funktionshinderperspektiv

Sverige har tillträtt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. I artikel 24 anges att konventionsstaterna, för att förverkliga rätten till utbildning för personer med funktionsnedsättning utan diskriminering och på lika villkor, ska säkerställa ett sammanhållet utbildningssystem på alla nivåer och livslångt lärande inriktat på bl.a. full

utveckling av den mänskliga potentialen och känslan för värdighet och egenvärde. För att förverkliga sina konventionsåtaganden, ska konventionsstaterna bl.a. säkerställa att personer med funktionsnedsättning inte utestängs från det allmänna utbildningssystemet på grund av funktionsnedsättning och att personer med funktionsnedsättning, på lika villkor som andra, får tillgång till en inkluderande och kostnadsfri grundutbildning av god kvalitet.

Regeringen bedömer att de generella effekterna av förslaget är desamma för alla som får sin utbildning eller verkar i skolväsendet, dvs. även för personer med funktionsnedsättning. Det bör dock noteras att personer med funktionsnedsättningar kan vara särskilt utsatta för vissa typer av brottslighet. Myndigheten för delaktighets (MFD) samlade sammanställning av undersökningar om våldutsatthet och levnadsvillkor visar att det finns en tydlig koppling mellan funktionsnedsättning och utsatthet för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld både i barndomen och i vuxen ålder. Över lag är riskökningen mer markant för kvinnor med funktionsnedsättning än för män med funktionsnedsättning (se rapporten Våld mot personer med funktionsnedsättning: Om utsatthet och förekomst av våld, 2023).

Vidare visar en kunskapssammanställning från MFD att barn med neuropsykiatriska eller intellektuella funktionsnedsättningar oftare lever med flera riskfaktorer som kan göra dem sårbara för ett normbrytande beteende och tidig rekrytering till kriminalitet. Det är dock viktigt och grundläggande att inte sätta likhetstecken mellan en funktionsnedsättning och risken för kriminalitet. En funktionsnedsättning är sällan den enda riskfaktorn, risker uppstår när barnet möter miljöer med hinder. Det kan handla om bristande förutsättningar att lyckas i skolan eller att insatserna som erbjuds inte är anpassade efter barnets behov (se Brottsförebyggande arbete för barn och unga med funktionsnedsättning: En kunskapssammanställning om normbrytande beteende och kriminell rekrytering av barn och unga med funktionsnedsättning, 2025). För att minska riskerna för normbrytande beteende och kriminalitet krävs anpassade insatser. Förslaget, som syftar till ett förbättrat och förstärkt brottsförebyggande arbete är därmed av särskild vikt för personer med funktionsnedsättning.

8.7 Konsekvenserna bedöms vara positiva för jämställdheten

Syftet med jämställdhetspolitiken är att ge lika rättigheter och möjligheter för kvinnor och män respektive flickor och pojkar att forma samhället och sina egna liv. Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering som har samband med kön och diskriminering får inte förekomma i förskolan, skolan eller fritidshemmet (1 kap. 4 § och 2 kap. 5 §).

Förslaget i propositionen bedöms bidra till minskad brottslighet i skolan men också i det omgivande samhället.

Utredningen bedömer att förslaget inte kommer att innebära några konsekvenser för jämställdheten. *Länsstyrelserna i Skåne och Väster-norrlands län* påpekar att det saknas en analys av konsekvenser utifrån ett jämställdhetsperspektiv i betänkandet. Regeringen konstaterar att upp-

Prop. 2025/26:192 giftsskyldigheten omfattar bl.a. uppgifter om att en elev lever i hederskontext (se avsnitt 6.1). Hedersrelaterat våld och förtryck drabbar främst flickor och kvinnor, även om pojkar, män och hbtqi-personer också utsätts (dir. 2025:31). Ett utökat informationslämnande rörande den typen av uppgifter kan bidra till att framför allt flickor och kvinnor i större utsträckning skyddas från hedersrelaterad brottslighet och kan därmed få positiva konsekvenser för jämställdheten.

Brottsförebyggande rådets Nationella trygghetsundersökning 2025 visar att utsatthet för brott mot person är ungefär lika vanligt bland kvinnor som bland män, även om det finns skillnader mellan könen när det gäller utsatthet för de olika brotten som ingår i undersökningen. Andelen som känner sig otrygga eller ofta oroar sig för att utsättas för olika typer av brott är generellt större bland kvinnor än bland män. Det gäller särskilt oro för att utsättas för våldtäkt eller andra sexuella angrepp.

Som nämns i avsnitt 4 är skolan en vanlig brottsplats. Det är den vanligaste brottsplatsen för både mindre grov och grövre misshandel, samt för fysiska sexuella kränkningar bland pojkar. Regeringen bedömer att förslaget som syftar till ett förbättrat och förstärkt brottsförebyggande arbete kan bidra till att både benägenheten att begå brott och att utsattheten för brott kan minska. Förslaget kan bidra positivt till de jämställdhetspolitiska delmålen om jämställd utbildning och hälsa. Även det jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra och delmålet om att hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra kan gynnas av förslagen. Detta eftersom förslaget kommer öka möjligheten till tidig upptäckt och tidiga förebyggande insatser, vilket i sin tur förbättrar möjligheterna till en trygg uppväxt och skolgång. Förslagets konsekvenser kan således totalt sett vara gynnsamma för jämställdheten.

8.8 Förslaget har inga konsekvenser för de integrationspolitiska målen

Målet för integrationspolitiken är att utrikes födda kvinnor och män ska ha samma skyldigheter, rättigheter och möjligheter som den övriga befolkningen att leva ett fritt, värdigt och självständigt liv inom samhällsgemenskapen. Detta förutsätter att den som långvarigt befinner sig i Sverige anstränger sig för att bli en del av det svenska samhället och att samhället både ställer krav och ger möjligheter till integration. Integrationspolitiken ska bidra till social och kulturell, ekonomisk, språklig och demokratisk integration samt att genom utbildning förbättra förutsättningarna för flickor och pojkar med utländsk bakgrund (prop. 2023/24:99, bet. 2023/24:FiU21, rskr. 2023/24:250).

Förslaget i propositionen innebär att alla elever behandlas lika, oavsett bakgrund, och bedöms därför inte ha några särskilda konsekvenser för de integrationspolitiska målen.

8.9 Konsekvenser för Sveriges medlemskap i Europeiska unionen

Prop. 2025/26:192

Förslaget om en ny uppgiftsskyldighet mellan skolenheter i brottsförebyggande syfte medför personuppgiftsbehandling, som regleras i EU-rätten genom EU:s dataskyddsförordning. Förslaget innefattar en komplettering av regleringen i skollagen om behandling av personuppgifter, som medför att mottagande skolenhet med enskild huvudman får ett rättsligt stöd för behandling av mottagna personuppgifter. En dataskyddsanalys finns i avsnitt 6.3. Den personuppgiftsbehandling som kommer att vara nödvändig med anledning av förslaget bedöms vara förenlig med EU-rätten.

Förslaget berör även frågor om privatliv och integritet. En föreskrift om skydd för rätten till respekt för privatlivet och familjelivet finns i artikel 7 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna. Ett likartat skydd mot integritetsintrång finns i artikel 8 i Europakonventionen och i 2 kap. 6 § RF. Den inskränkning i skyddet som förslaget innebär bedöms vara förenlig med EU-rätten.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)

3 kap. Barns och elevers utveckling mot målen

Kapitlets innehåll

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om

- barnens och elevernas lärande och personliga utveckling (2 §),
- information om barnets och elevens utveckling (3 §),
- garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet (4–4 b §§),
- stöd i form av extra anpassningar (5 §),
- särskilt stöd (6–12 §§),
- mottagande och undervisning av nyanlända elever (12 a–12 i §§),
- överlämning av uppgifter vid övergång mellan och inom skolformer (12 j–12 l §§), och
- allmänna bestämmelser om betyg (13–21 §§).

Paragrafen innehåller en förteckning över innehållet i kapitlet.

Det görs en ändring i *sjunde strecksatsen* med anledning av att det införs två nya paragrafer som handlar om informationsöverföring i samband med att en elev byter skolform, skolenhet inom en skolform eller huvudman, 12 k och 12 l §§.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

12 j § När en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

När en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, *specialskolan*, *sameskolan*, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan *övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna*, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövt. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överlämnande av uppgifter om elever när de övergår från vissa skolformer till vissa skolformer eller från en skolenhet till en annan skolenhet inom samma skolform.

Andra stycket ändras. I bestämmelsen görs ett tillägg som innebär att även skolenheter inom specialskolan och sameskolan är skyldiga att informera överlämnande skolenhet om att man mottagit en elev. Skyldigheten utökas även till att avse situationen att en elev bytt skolenhet inom en skolform.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

12 k § *När en elev övergår från en skolform som avses i 12 j § första stycket till en annan sådan skolform, eller byter skolenhet inom en sådan skolform, ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b och 12 j §§, till den mottagande skolenheten överlämna uppgifter som rör eleven om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att begå eller utsättas för brott, och uppgifterna behövs i den mottagande skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta.*

Paragrafen är ny och innebär en skyldighet för en avlämnande skolenhet i skolformerna förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan att överlämna uppgifter i brottsförebyggande syfte till mottagande skolenhet inom skolformen eller i någon annan av de angivna skolformerna. Paragrafen utformas efter synpunkter från *Lagrådet*.

Det är den avlämnande skolenheten som ska bedöma om uppgifter behöver lämnas över till den mottagande skolenheten. Bestämmelsen är, precis som 12 j § en uppgiftsskyldighet som har sekretessbrytande effekt enligt 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, se prop. 2017/18:183 s. 136. Genom förslagen som läggs fram i propositionen Offentlighetsprincipen med lätnadsregler för enskilda mindre huvudmän i skolväsendet kommer enskilda juridiska personer som är huvudmän inom skolväsendet att jämföras med myndigheter vid tillämpningen av OSL. När dessa ändringar träder i kraft sker uppgiftslämnandet till en annan myndighet i enlighet med vad som anges i 10 kap. 28 § OSL, oavsett om skolenheten har en offentlig eller enskild huvudman. Uppgifter som omfattas av uppgiftsskyldigheten ska lämnas över oavsett om de är offentliga eller sekretessreglerade. Ett uppgifts-

lämnande som görs i enlighet med uppgiftsskyldigheten utgör inte heller ett obehörigt röjande av uppgifter enligt den tystnadsplikt som gäller för verksamma i enskilt bedriven verksamhet enligt 29 kap. 14 § skollagen.

Uppgiftsskyldigheten aktualiseras när det på grund av konkreta omständigheter bedöms finnas risk för att eleven kommer att begå eller utsättas för brott. Det krävs inte att risken för att eleven begår eller utsätts för brott kan knytas till ett specifikt brott. Det behöver alltså inte röra sig om misstankar om viss närmare angiven brottslighet. Det är tillräckligt att det med hänsyn till samtliga omständigheter bedöms finnas en risk som varken är obetydlig eller avlägsen att eleven kommer att begå eller utsättas för brott. Exempel på sådana omständigheter kan vara att eleven tidigare har begått eller misstänks ha begått brott, t.ex. narkotikaförsäljning i eller utanför skolan, misshandel, skadegörelse, stöld, ringa stöld, kränkande fotografering eller olaga integritetsintrång, eller att eleven har en hotbild mot sig. Andra exempel kan vara att en elev har visat intresse för våldsbejakande extremism. Ett sådant intresse kan t.ex. yttra sig genom användande av symboler eller flaggor, att eleven ger uttryck för konspiratoriska föreställningar, våldsfascination eller konsumerar videor med sådant budskap. Det kan även vara fråga om att eleven har samröre med gängkriminella. Det kan vara fråga om information som förmedlats till skolan från t.ex. Polismyndigheten eller socialtjänsten.

När det gäller vilka uppgifter som rör eleven som kan behöva lämnas över är det bl.a. fråga om uppgifter som handlar om risken för att eleven är involverad i eller löper risk att involveras i brottslighet. Formuleringen ”uppgifter som rör eleven” innebär att det också kan handla om uppgifter som hänför sig till personer i elevens närhet. Som exempel kan nämnas uppgifter om närståendes kriminalitet eller att eleven lever i en hederskontext eller i en missbruksmiljö. Det kan då dels vara fråga om en risk att eleven själv begår brott, dels en risk för att eleven blir utsatt för brott.

Kravet på att uppgiften ”behövs” i mottagande skolenhets verksamhet för att förebygga eller förhindra att eleven begår eller utsätts för brott innebär att avlämnande skolenhet måste pröva den mottagande skolenhetens behov av varje specifik uppgift om en elev. En bedömning måste göras i det enskilda fallet av om uppgiften kan föranleda någon åtgärd från den mottagande skolan. Det är tillräckligt att skolenheten kan vidta någon åtgärd inom sitt ordinarie uppdrag som har betydelse för att förebygga eller förhindra brottslighet. Det kan vara fråga såväl om stödjande insatser till den enskilda eleven inom ramen för den mottagande skolenhetens uppdrag, som åtgärder som syftar till att skapa säkerhet och trygghet för andra elever och skolpersonal. Uppgifter om bagatellartad brottslighet vid enstaka tillfällen bör inte behövas hos den mottagande skolan. Exempel på bagatellartad brottslighet kan vara att en elev klottrar på en bänk vid enstaka tillfälle, eller att en elev vid enstaka tillfälle knuffar till en annan elev utan att den senare skadas. Om en uppgift som rör kriminalitet legat till grund för någon åtgärd från den avlämnande skolan bör dock detta som utgångspunkt utgöra en indikation på att uppgiften också behövs hos den mottagande skolan. Som utgångspunkt bör t.ex. uppgifter om brott som rektorn har anmält till Polismyndigheten enligt 6 a kap. 10 § skollagen och som rör den elev som ska byta enhet anses behövas lämnas över till en mottagande skolenhet. Så behöver dock t.ex. inte vara fallet om det är

Prop. 2025/26:192 fråga om en anmälan som ligger längre tillbaka i tiden och eleven har uppvisat ånger och beteendet inte har upprepats. När det gäller sådana uppgifter som rektorn har lämnat till brottsbekämpande myndigheter enligt 7 § lagen (2025:170) om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna, som har ett vidare tillämpningsområde än regleringen i 6 a kap. skollagen, får det göras en bedömning från fall till fall om det är fråga om uppgifter som den mottagande skolenheten bedöms behöva för att förebygga eller förhindra att eleven begår eller utsätts för brott.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

121 § När den som deltar eller har deltagit i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare övergår till sådan utbildning hos en annan huvudman, ska den huvudman som personen lämnar överlämna en kopia av den individuella studieplanen enligt 20 kap. 8 a § till den mottagande huvudmannen.

Paragrafen är ny och består av en bestämmelse som förs över från tredje stycket i 3 kap. 12 j §. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

26 a kap. Behandling av personuppgifter

6 § Personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas i verksamhet hos en huvudman för en fristående skola om behandlingen är nödvändig i verksamheten och inte innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet

1. i löpande text inom elevhälsan, och

2. i skriftlig dokumentation som ska föras enligt 5 kap. 24 §.

En huvudman för en fristående skola får också behandla sådana personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning och som en annan huvudman har lämnat med stöd av 3 kap. 12 k § denna lag, om det behövs för att förebygga eller förhindra att den elev som uppgifterna rör begår eller utsätts för brott.

För myndigheter finns det bestämmelser om behandling av personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning i 3 kap. 8 § dataskyddslagen. Där finns det även bestämmelser för andra än myndigheter som är skyldiga att följa föreskrifter om arkiv.

Paragrafen kompletterar EU:s dataskyddsförordning, lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen. Paragrafen utformas efter synpunkter från *Lagrådet*.

Andra stycket är nytt och ger stöd för den personuppgiftsbehandling som blir nödvändig för en mottagande skolenhet med en enskild huvudman när en avlämnande skolenhet lämnar uppgifter om lagöverträdelser enligt 3 kap. 12 k §, se kommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 30 juni 2026.

2. Bestämmelserna i 3 kap. 1 och 12 j §§ och 26 a kap. 6 § i den nya lydelsen och de nya 3 kap. 12 k och 12 l §§ tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2026.

Prop. 2025/26:192

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 30 juni 2026, dvs. dagen före de lagar som avses i avsnitt 9.2–9.4.

Av *andra punkten* framgår att bestämmelserna i 3 kap. 1 och 12 j §§ och 26 a kap. 6 § i den nya lydelsen och 3 kap. 12 k och 12 l §§ tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2026.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

9.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800)

3 kap. barns och elevers utveckling mot målen

Kapitlets innehåll

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om

- barnens och elevernas lärande och personliga utveckling (2 §),
- information om barnets och elevens utveckling (3 §),
- garanti för tidiga stödinsatser i lågstadiet (4–4 b §§),
- stöd i form av extra anpassningar (5 §),
- särskilt stöd (6–12 §§),
- mottagande och undervisning av nyanlända elever (12 a–12 i §§),
- överlämning av uppgifter vid övergångar (12 j–l §§), och
- allmänna bestämmelser om betyg (13–21 §§).

Paragrafen innehåller en förteckning över innehållet i kapitlet. Sedan tidigare finns en beslutad ändring av paragrafen efter förslag i propositionen En tioårig grundskola (prop. 2024/25:143, bet. 2024/25:UbU17, rskr. 2024/25:289, SFS 2025:729) som ännu inte har trätt i kraft. Den redan beslutade ändringen träder i kraft den 1 juli 2026, dvs. dagen efter den ändring i samma paragraf som kommenteras i avsnitt 9.1. Bestämmelserna i den ändring som kommenteras i avsnitt 9.1 tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2026. Bestämmelserna i den ändring som kommenteras i förevarande avsnitt tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028 (se SFS 2025:729).

Det görs en ändring i *sjunde strecksatsen* som motsvarar den ändring som kommenteras i avsnitt 9.1.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

9.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2025:1312) om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800)

3 kap.

Överlämning av uppgifter vid övergångar

12 j § Inför eller i samband med att ett barn i förskolan eller i pedagogisk omsorg enligt 25 kap. 2 § övergår till grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan ska den förskoleenhet eller verksamhet som barnet lämnar till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om barnet som behövs för att underlätta övergången för barnet.

Inför eller i samband med att en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

När en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, *specialskolan*, *sameskolan*, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan *övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna*, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövligt. *Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om överlämning av uppgifter mellan skolenheter i olika eller samma skolformer. Sedan tidigare finns en beslutad ändring av paragrafen efter förslag i dels propositionen En tioårig grundskola (prop. 2024/25:143, bet. 2024/25:UbU17, rskr. 2024/25:289, SFS 2025:729), dels propositionen Skärpta krav i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) (prop. 2025/26:10, bet. 2025/26:UbU4, rskr. 2025/26:49, SFS 2025:1312). De beslutade ändringarna har inte trätt i kraft än. Genom SFS 2025:729 har ett nytt första stycke lagts till med följd att de tidigare första och andra styckena har blivit andra respektive tredje stycket. Genom SFS 2025:1312 har ett nytt fjärde stycke tillkommit. Ändringarna träder i kraft den 1 juli 2026, dvs. dagen efter de ändringar i samma paragraf som kommenteras i avsnitt 9.1. De ändringar som kommenteras i avsnitt 9.1 tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2026. De ändringar som kommenteras nedan i förevarande avsnitt tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027 (se SFS 2025:729 och SFS 2025:1312).

Ändringen i *tredje stycket* innebär att den ändring som i avsnitt 9.1 i denna proposition görs i andra stycket, görs i motsvarande tredje stycket.

Fjärde stycket utgår, då det genom en kommenterad ändring i avsnitt 9.1 har flyttats till 12 l §, se kommentaren till den bestämmelsen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

3 kap.

12 k § När en elev övergår från en skolform som avses i 12 j § *andra* stycket till en annan sådan skolform, eller byter skolenhet inom en sådan skolform, ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b och 12 j §§, till den mottagande skolenheten överlämna uppgifter som rör eleven om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att begå eller utsättas för brott, och uppgifterna behövs i den mottagande skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överlämning av uppgifter mellan skolenheter i olika eller samma skolformer i brottsförebyggande syfte. Paragrafen utformas efter synpunkter från *Lagrådet*.

I *första meningen* ändras hänvisningen från 12 j § första stycket till 12 j § andra stycket. Ändringen är en följd av att 12 j § första stycket genom SFS 2025:729 blir samma paragrafs andra stycke.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027. Under 2027 tillämpas den tidigare lydelsen av 12 k §.

I *första meningen* anges att lagen träder i kraft den 1 juli 2026, dvs. den dag då den i avsnitt 9.3 kommenterade ändringen i 3 kap. 12 j § träder i kraft, och ska tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027. Av *andra meningen* framgår att den tidigare lydelsen av 12 k § ska tillämpas under 2027. Den lydelse som avses är den som kommenteras i avsnitt 9.1. Bestämmelserna utformas i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

Sammanfattning av betänkandet Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)

Uppdraget och utgångspunkterna

Regeringen tillsatte utredningen med syftet att barn, elever, lärare, rektorer och annan personal ska ha en säker och trygg utbildnings- och arbetsmiljö (dir. 2022:86). Utredningen hade från början inriktning mot att förebygga, förhindra och försvåra skolattacker. Genom tre tilläggsdirektiv (dir. 2023:22, 2023:120 och 2024:7) utvidgades det ursprungliga syftet med olika frågeställningar som handlar om att motverka alla former av brott inom skolväsendet och i samhället, det vill säga inte enbart skolattacker eller grövre våldsdåd. I juni 2023 lämnade vi delbetänkandet Samhället mot skolattacker (SOU 2023:28) och i mars 2024 lämnade vi ytterligare ett delbetänkande, Skolor mot brott (SOU 2024:17).

I det här slutbetänkandet redovisar vi uppdragen enligt de två sista tilläggsdirektiven. Enligt regeringen är det angeläget att möjligheterna för skola, socialtjänst och brottsbekämpande myndigheter att utbyta uppgifter om barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt är tillräckliga för att de ska få det stöd och den hjälp de behöver och har rätt till, i rätt tid. Enligt regeringen ska utgångspunkten således vara att uppgifter ska kunna utbytas i brottsförebyggande syfte.

Ett uppdrag enligt tilläggsdirektiven har inneburit att kartlägga och analysera vilka uppgifter som kan behöva utbytas mellan skola, socialtjänst och brottsbekämpande myndigheter i brottsförebyggande syfte och att föreslå författningsändringar som medför att sådana uppgifter kan utbytas (dir. 2023:120). Ett annat uppdrag har varit att kartlägga och analysera vilka uppgifter som kan behöva utbytas mellan skolor i brottsförebyggande syfte och att vid behov lämna förslag som medför att sådana uppgifter kan utbytas (dir. 2024:7).

Det har ingått i uppdragen att göra en bedömning av om våra förslag är proportionerliga och ändamålsenliga samt att lämna nödvändiga författningsförslag.

Vi har avgränsat vårt arbete till att avse förbättrade möjligheter att lämna uppgifter till skolan, socialtjänsten och Statens institutionsstyrelse (SiS). Det beror på att förslag om ökat uppgiftsflöde till brottsbekämpande myndigheter finns i lagrådsremissen *Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen*, från den 26 september 2024.

En naturlig utgångspunkt har varit att ett utökat uppgiftslämnande måste syfta till att skapa förutsättningar för skolan, socialtjänsten och SiS att bidra med åtgärder och insatser som ligger inom ramen för deras befintliga författningsreglerade uppdrag. Det bör därför vara den mottagande aktörens behov av uppgifterna inom sin ordinarie verksamhet som är styrande för huruvida ett uppgiftslämnande ska ske. Åtgärder inom skolan eller socialtjänsten som inte främst är motiverade av ett

brottsförebyggande syfte, kan ändå vara av central betydelse för ett framgångsrikt brottsförebyggande arbete. En fullgjord skolgång kan minska risken för att hamna i kriminalitet. Åtgärder för att skapa trygghet och studiero samt tidiga insatser för att alla elever ska nå utbildningens mål är därför viktiga utgångspunkter för skolans brottsförebyggande arbete.

Av vår kartläggning framgår att uppgiftsutbyte om en enskild individ mellan skolan, socialtjänsten och Polismyndigheten ofta sker med individens samtycke. Detta gäller inte minst inom ramen för så kallad individinriktad brottspreventiv samverkan där socialtjänst, skola och polis samverkar kring en enskild individ. Det finns en bred enighet om att det i det brottsförebyggande arbetet finns fördelar med att arbeta med den enskildes samförstånd och delaktighet. En utgångspunkt för våra bedömningar har därför varit att samtycke till informationsdelning även i fortsättningen bör eftersträvas i första hand.

Skolan har behov av mer information om enskilda från socialtjänsten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och från andra skolor, i brottsförebyggande syfte

Vi bedömer att skolan har behov av att få fler uppgifter från socialtjänsten, Polismyndigheten och i vissa fall Säkerhetspolisen än vad man får i dag om elever som befinner sig i riskzonen för eller är aktiva i kriminalitet, alternativt riskerar att bli utsatta för brott. Information behövs dels för skolans olika stödjande insatser, dels för att öka säkerheten för skolans elever och personal. Av samma skäl har en skola som tar emot en ny elev efter ett skolbyte behov av fler uppgifter än vad man får i dag, från den skola som eleven lämnar.

Skolan kan exempelvis behöva uppgifter om att en elev missbrukar narkotika, har begått brott, är aktiv i någon kriminell gruppering, utsätts för rekryteringsförsök av kriminella eller riskerar att dras in i våldsbejakande extremism. Vidare kan skolan behöva uppgifter om att elever tillhör olika kriminella grupperingar som ligger i konflikt med varandra eller att det finns en hotbild mot en elev vid skolan. Det kan även handla om att en elev på skolan misstänks ägna sig åt narkotikaförsäljning i anslutning till skolmiljön.

Uppgifter från socialtjänsten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller andra skolor, som direkt eller indirekt relaterar till kriminalitet, kan leda till olika stödjande åtgärder i skolan. En god skolanknytning är en väsentlig skyddsfaktor mot framtida kriminalitet. Alla åtgärder på individnivå som skolan kan vidta för att främja en god skolanknytning är således av betydelse för samhällets brottsförebyggande arbete, även om åtgärderna i skolkontexten inte är motiverade av ett uttalat syfte att förebygga brott. Det kan exempelvis handla om anpassningar i skolmiljön, beslut om särskilt stöd eller liknande. Uppgifterna kan också ligga till grund för en dialog med vårdnadshavare om hur skolan kan stötta. När en negativ utveckling hos en elev behöver brytas måste samordnade åtgärder vidtas från såväl skolan som socialtjänsten och Polismyndigheten. Detta kräver samverkan och informationsutbyte mellan aktörerna.

I vissa fall kan uppgifterna vara sådana att skolan måste agera för att stärka säkerheten i skolmiljön. Det kan till exempel handla om att sätta in rastvakter eller att öka vuxennärvaron. Men det kan också behövas mer långtgående åtgärder. Uppgifter av detta slag kan också skapa en beredskap att agera snabbt vid incidenter och kontakta polisen.

I dagsläget finns begränsade möjligheter att utbyta information, särskilt från socialtjänsten till skolan, när samtycke saknas från vårdnadshavarna eller den individ som är berörd. Vår bedömning är att det bör finnas möjligheter att bryta sekretess i vissa situationer när samtycke saknas.

Bättre möjligheter för Polismyndigheten och Säkerhetspolisen att lämna uppgifter om enskilda till skolan

Vi föreslår en bestämmelse i 35 kap. 10 e § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, som innebär en möjlighet för Polismyndigheten och Säkerhetspolisen att lämna uppgifter om enskilda till en skolenhet, om det kan antas att uppgiften behövs i skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra brottslig verksamhet. Kravet på att uppgiften kan antas behövas för att förebygga eller förhindra brottslig verksamhet innebär att skolan måste kunna antas ha ett behov av uppgiften vid fullgörandet av sin ordinarie verksamhet. Det är den utlämnande aktören som ska pröva om det finns förutsättningar att lämna ut en uppgift. Utlämnande av uppgifter är inte begränsat till uppgifter om elever. Vi bedömer att bestämmelsen bör tillåta utlämnande av uppgifter som exempelvis rör utomstående personer som försöker rekrytera elever på skolan till kriminella grupperingar eller tidigare elever som uttalat hot mot skolan. En intresseavvägning ska göras som innebär att en uppgift endast får lämnas om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Bättre möjligheter för socialtjänsten att lämna uppgifter om enskilda till skolan

Vi föreslår en bestämmelse i 10 kap. 18 d § OSL som innebär en möjlighet för socialtjänsten att lämna uppgifter som rör en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller den kommunala vuxenutbildningen till den skolenhet eleven tillhör om

- det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott
- det kan antas att uppgiften behövs i skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta och

- det med hänsyn till planerade eller pågående insatser eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut.

Förslaget innebär att socialtjänstens möjligheter att lämna uppgifter till skolan till viss del kommer att motsvara socialtjänstens nuvarande möjligheter att lämna uppgifter till Polismyndigheten, i syfte att förebygga brott.

Kravet på konkreta omständigheter som talar för en risk för brottslig verksamhet innebär att bestämmelsen bara ska tillämpas när det framstår som särskilt viktigt att lämna information. Till exempel kan det handla om att eleven tidigare har begått brott, umgås med kriminellt belastade personer eller vistas i sådan miljö att det finns risk att eleven begår brott. Vi bedömer att såväl en risk för att en elev utövar brottslig verksamhet som en risk för att eleven utsätts för brott ska kunna leda till att uppgifter lämnas till skolan. I det sistnämnda fallet kan det till exempel handla om att en elev har en hotbild mot sig, eller att eleven på något annat sätt löper en risk att utsättas för brott.

Möjligheten att lämna uppgifter är avgränsad till elever som hör till den aktuella skolenheten.

Utvidgad uppgiftsskyldighet avseende elever vid skolbyten

Vi föreslår en utvidgning av skyldigheten för skolor att överlämna uppgifter till en mottagande skola vid skolbyten. Bestämmelsen finns i 3 kap. 12 j § skollagen (2010:800). Den nuvarande innebörden av bestämmelsen är att uppgifter som är konkret knutna till elevens skolsituation ska överlämnas i syfte att underlätta övergången för eleven. Uppgiftsskyldigheten bryter sekretess och i förekommande fall tystnadsplikt. Uppgiftsskyldigheten gäller dock oberoende av om en uppgift omfattas av sekretess eller tystnadsplikt.

Vårt förslag innebär att uppgifter som rör eleven ska överlämnas till den mottagande skolenheten, om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott, och uppgifterna behövs i den mottagande skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta. En uppgift ska inte lämnas om övervägande skäl talar mot att uppgiften lämnas ut.

Skolenheter inom fler skolformer ska informera om att en elev mottagits

Vi föreslår en ändring av 3 kap. 12 j § andra stycket skollagen med innebörden att skolenheter inom fler skolformer än vad som är fallet i dag blir skyldiga att informera om att man tagit emot en elev vid ett skolbyte. Den befintliga skyldigheten gäller endast om mottagande skolenhet tillhör gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan. Det har dock framkommit att avlämnande skola inte alltid har kännedom om vilken skola som tagit emot en tidigare elev. Syftet med förslaget är att skapa bättre förutsättningar för skolan att fullgöra sin uppgiftsskyldighet vid skolbyten och därmed minska risken för att relevant information inte når fram till

mottagande skola. Förslaget innebär att när en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från någon av dessa skolformer till en annan av de angivna skolformerna, eller byter skolenhet inom skolformen, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att eleven har tagits emot, om det inte är obehövt.

Socialtjänsten och SiS har behov av mer information om enskilda i brottsförebyggande syfte

Kommunala myndigheter inom socialtjänsten har en central roll inom det brottsförebyggande arbetet. Myndigheterna är dock beroende av att externa aktörer lämnar information om enskilda som kan vara i behov av stöd och hjälp med anledning av en problematik kring kriminalitet. Socialtjänstens behov av sådan information tillgodoses i stor utsträckning av skyldigheten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) att genast anmäla kännedom om eller misstankar om att ett barn far illa till socialnämnden. Den skyldigheten omfattar bland annat skolor, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. När det gäller enskilda som är över 18 år är emellertid möjligheterna att lämna information till socialtjänsten mer begränsade, trots att socialtjänsten har ett långtgående ansvar även för denna grupp. Vår kartläggning visar också att andra myndigheter i en inte obetydlig utsträckning lämnar information till socialtjänsten kring individer över 18 år, men att det då sker med stöd av den så kallade generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL. Det är vår bedömning att uppgiftslämnande kring vuxna individer till de kommunala myndigheterna inom socialtjänsten utgör ett så pass regelmässigt inslag att informationsdelningen bör vara föremål för en särskild reglering.

Inom ramen för vårt uppdrag kan vi konstatera att socialtjänsten har behov av uppgifter från i första hand Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket och skolan. Socialtjänsten har ett brett ansvar och det är därför en stor mängd av olika typer av uppgifter som kan ligga till grund för att socialtjänsten inleder en utredning eller på annat sätt agerar med fokus på en individ.

Vi bedömer även att SiS har ett behov av att i större utsträckning än vad som sker eller medges i dag, få vissa uppgifter från Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket. SiS har behov av uppgifter för att kunna säkerställa trygghet och säkerhet för de barn och unga som är placerade vid de särskilda ungdomshem som SiS ansvarar för, exempelvis uppgifter om enskilda som rör kopplingar till kriminella grupperingar, tidigare hot- och våldsincidenter och aktuella hotbilder. Uppgifterna behövs dels för att kunna placera barn och ungdomar tryggt och säkert, dels i skolverksamheten. I SiS skolor kan dessa uppgifter till exempel användas för att säkerställa att inte elever från rivaliserande gäng placeras i samma klass.

Bättre möjligheter för Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket att lämna uppgifter om enskilda till socialtjänsten och SiS

Prop. 2025/26:192
Bilaga 1

Vi föreslår ändringar av en befintlig bestämmelse i 35 kap. 10 c § OSL som innehåller en möjlighet för Polismyndigheten att lämna uppgifter om enskilda till socialtjänsten om uppgiften kan antas bidra till att förebygga vissa brott enligt terroristbrottslagen (2022:666). Vi bedömer att bestämmelsen bör utvidgas på tre sätt. För det första ska uppgiftslämnande kunna ske avseende brottslig verksamhet, utan krav på brottslighet av viss typ eller allvarhetsgrad. Det kan ofta finnas skäl för socialtjänsten att vidta åtgärder även om inte någon konkret brottsmisstanke föreligger. Det är också ett angeläget intresse att insatser sätts in i ett så tidigt skede som möjligt. För det andra ska även Säkerhetspolisen och Tullverket omfattas av möjligheten att lämna uppgifter enligt bestämmelsen. För det tredje ska, förutom kommunala myndigheter inom socialtjänsten, också SiS kunna ta emot uppgifter enligt bestämmelsen.

Exempel på uppgifter som kan lämnas ut enligt bestämmelsen är uppgifter om personer som har kontakt med andra personer med koppling till gängkriminalitet eller som behöver stöd och hjälp att lämna en kriminell gruppering.

En intresseavvägning ska göras som innebär att en uppgift endast får lämnas om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Bättre möjligheter för skolan att lämna uppgifter om enskilda till socialtjänsten

Vi föreslår en ny sekretessbrytande bestämmelse i 23 kap. 6 b § OSL, som innebär att skolan får utökade möjligheter att lämna uppgifter om enskilda till socialtjänsten, om uppgiften kan antas bidra till att förebygga brottslig verksamhet. Bestämmelsen är åldersneutral men syftet med den är att se till att skolan har möjlighet att lämna uppgifter till socialtjänsten i situationer då skyldigheten att anmäla oro för barn enligt 14 kap. 1 § SoL inte är tillämplig. Avsikten är alltså att den i första hand ska tillämpas för elever som har fyllt 18 år. Skolan behöver bedöma om det föreligger en risk för brottslig verksamhet och om uppgiftslämnandet kan ha betydelse för att förebygga detta. En intresseavvägning ska göras som innebär att en uppgift endast får lämnas om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Vi föreslår ingen särreglering av uppgiftsutbytet om enskilda inom specifika samverkansformer

Det finns några etablerade samverkansformer i brottsförebyggande syfte på lokal nivå där skolan, socialtjänsten och Polismyndigheten ingår och som rör barn och unga med riskbeteende för kriminalitet. Dit hör samverkansformerna SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid) och SIG (sociala insatsgrupper). En samverkansform som benämns Bob (barn och

unga i organiserad brottslighet) är under uppbyggnad. Vi har övervägt en särreglering av uppgiftsutbytet om enskilda vid sådana särskilda former av strukturerad, individinriktad samverkan mellan skolan, socialtjänsten och Polismyndigheten, i brottsförebyggande syfte. I detta sammanhang har lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet lyfts fram som ett framgångsrikt exempel. Vår bedömning är emellertid att det inte är möjligt att avgränsa tillämpningsområdet för en sådan reglering med en tillräcklig grad av tydlighet. De olika sekretesskydd som gäller i socialtjänstens, skolans och Polismyndighetens verksamheter medför vidare att det kan ifrågasättas om en gemensam sekretessbrytande regel är ändamålsenlig. Vår bedömning är att sekretessbrytande regler som utformas med hänsyn till de samverkande aktörernas behov är ett mer ändamålsenligt sätt att skapa förutsättningar för ett uppgiftsutbyte i samverkan, än att knyta regleringen till särskilda samverkansformer eller någon särskild samverkanssituation.

Sammanfattningsvis medger våra förslag ett utökat informationsflöde, i syfte att förebygga eller förhindra brott

Våra förslag innebär sammantaget utökade möjligheter eller skyldigheter att lämna information om enskilda

- från socialtjänsten till skolan (förslaget i 10 kap. 18 d § OSL)
- från Polismyndigheten och Säkerhetspolisen till skolan (förslaget i 35 kap. 10 e § OSL)
- mellan skolor (förslaget i 3 kap. 12 j § skollagen)
- från skolan till socialtjänsten (förslaget i 23 kap. 6 b § OSL)
- från Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket till socialtjänsten och SiS (förslaget i 35 kap. 10 c § OSL).

Våra förslag ger tillsammans med andra aktuella förslag som bereds i Regeringskansliet väsentligt bättre möjligheter till utbyte av uppgifter i syfte att förebygga eller förhindra brott.

Skyddet för den personliga integriteten

Vi har gjort en analys av om våra förslag är förenliga med bestämmelserna om skyddet för den personliga integriteten vid behandling av personuppgifter, en så kallad integritetsanalys.

De utökade möjligheterna och skyldigheterna att lämna information som de föreslagna bestämmelserna innebär, medför integritetsrisker och en inskränkning i rätten till skydd för personuppgifter för bland annat barn

och unga. Vi bedömer att förslagen trots det är proportionerliga i förhållande till behovet av förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan de aktuella aktörerna. Mot bakgrund av de problem som vi har identifierat vad gäller befintlig reglering av dessa aktörers informationsutbyte, framstår det inte som möjligt att tillgodose behoven på något annat sätt än genom utökade möjligheter till uppgiftsutbyte. Vår bedömning är därför att förslagen är nödvändiga och ändamålsenliga. Vid proportionalitetsbedömningen har vi bland annat beaktat det allmänna intresset av att de aktuella aktörerna ges goda möjligheter att genom sina respektive uppdrag skydda framför allt barn och unga från att dras in i kriminalitet eller utsättas för brott. De avvägningar som vi har gjort vid utformningen av de föreslagna bestämmelserna är en viktig del i att säkerställa att den behandling av personuppgifter som utlämnandet innebär är proportionerlig.

Prop. 2025/26:192
Bilaga 1

Betänkandets lagförslag (SOU 2024:87)

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

- dels att rubriken närmast före 23 kap. 6 a § ska ha följande lydelse,
- dels att 35 kap. 10 c § ska ha följande lydelse,
- dels att det ska införas tre nya paragrafer, 10 kap. 18 d §, 23 kap. 6 b § och 35 kap. 10 e § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

18 d §

Sekretessen enligt 26 kap. 1 § hindrar inte att en uppgift som rör en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller kommunala vuxenutbildningen lämnas till den skolenhet eleven tillhör om

1. det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott,

2. det kan antas att uppgiften behövs i skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta, och

3. det med hänsyn till planerade eller pågående insatser eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut.

En uppgift som angår misstanke om ett begånget brott får inte lämnas ut.

23 kap.

Sekretessbrytande bestämmelse

Sekretessbrytande bestämmelser

6 b §

Sekretessen enligt 2 och 3 §§ hindrar inte att en uppgift om en enskild lämnas till en kommunal myndighet inom socialtjänsten, om

uppgiften kan antas bidra till att förebygga brottslig verksamhet.

En uppgift får lämnas endast om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Vad som föreskrivs i första och andra styckena ska även gälla sekretessen enligt 5 §, i fråga om den kommunala vuxenutbildningen.

35 kap.

10 c §

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att Polismyndigheten lämnar uppgift om en enskild till en kommunal myndighet inom socialtjänsten, om uppgiften kan antas bidra till att förebygga

1. brott enligt 4–10 §§ terroristbrottslagen (2022:666), eller

2. försök, förberedelse eller stämpling till terroristbrott enligt 4 § samma lag.

En uppgift får lämnas endast om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket lämnar uppgift om en enskild till en kommunal myndighet inom socialtjänsten eller till Statens institutionsstyrelse om uppgiften kan antas bidra till att förebygga eller förhindra brottslig verksamhet.

35 kap.

10 e §

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen lämnar uppgift om en enskild till en skolenhet, om det kan antas att uppgiften behövs i skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra brottslig verksamhet.

En uppgift får lämnas endast om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 12 j § skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

12 j §

När en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

Den skolenhet som eleven lämnar ska, utöver vad som följer av första stycket och 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna uppgifter som rör eleven om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott, och uppgifterna behövs i mottagande skolenhets verksamhet för att förebygga eller förhindra detta. En uppgift ska inte lämnas om övervägande skäl talar mot att uppgiften lämnas ut.

När en elev byter skolform från grundskolan eller anpassade grundskolan till gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövligt.

När en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövligt. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2019:1182) om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter

Prop. 2025/26:192
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § lagen (2019:1182) om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §

Personuppgifter som behandlas med stöd av 1 § får även behandlas om det är nödvändigt för att tillhandahålla information som behövs

1. för något av de syften som anges i 1 kap. 2 § brottsdatalagen (2018:1177) hos Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket, Kustbevakningen eller Skatteverket,

2. i en myndighets verksamhet, om informationen tillhandahålls inom ramen för myndighetsöverskridande samverkan mot brott,

3. i Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst och i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelseverksamhet, om det finns särskilda skäl att tillhandahålla informationen,

4. i en myndighets verksamhet om Säkerhetspolisen enligt lag eller förordning ska bistå myndigheten med en viss uppgift,

5. i brottsbekämpande verksamhet hos en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation, *eller*

6. i verksamhet hos utländsk underrättelse- eller säkerhetstjänst.

5. i brottsbekämpande verksamhet hos en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation,

6. i verksamhet hos utländsk underrättelse- eller säkerhetstjänst,

7. i en skolenhets verksamhet, för att förebygga eller förhindra brottslig verksamhet, *eller*

8. i verksamhet hos en kommunal myndighet inom socialtjänsten eller Statens institutionsstyrelse för att förebygga eller förhindra brottslig verksamhet.

Personuppgifter som behandlas med stöd av 1 § får även behandlas om det är nödvändigt för att tillhandahålla information till riksdagen eller regeringen och, i den utsträckning skyldighet att lämna uppgifter följer av lag eller förordning, till andra.

I ett enskilt fall får personuppgifter som behandlas med stöd av 1 § även behandlas för att tillhandahålla information för något annat ändamål än de som anges i första och andra styckena, under förutsättning att ändamålet inte är oförenligt med det ändamål som uppgifterna samlades in för.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2024:87)

Efter remiss har yttranden inkommit från Akademikerförbundet SSR, Almega Utbildning, Alvesta kommun, Arbetsmiljöverket, Barnombudsmannen, Borgholms kommun, Botkyrka kommun, Brottsförebyggande rådet, Diskrimineringsombudsmannen, Falu kommun, Familjehemmens riksförbund, Flens kommun, Förvaltningsrätten i Malmö, Förvaltningsrätten i Stockholm, Göteborgs kommun, Helsingborgs kommun, Idéburna skolors riksförbund, Inspektionen för vård och omsorg, Internationella Engelska skolan AB, Integritetsskyddsmyndigheten, Justitiekanslern, Jämställdhetsmyndigheten, Kammarrätten i Jönköping, Kammarrätten i Sundsvall, Karlstad kommun, Kriminalvården, Landskrona kommun, Linköpings universitet (Barnafrid – Nationellt centrum för kunskap om våld mot barn), Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Skånes län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Malmö kommun, Malmö tingsrätt, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för digital förvaltning, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Norrtälje kommun, Nätverket unga för tillgänglighet (NUFT), Orust kommun, Piteå kommun, Polisförbundet, Polismyndigheten, Regelrådet, Region Halland, Region Jönköpings län, Region Sörmland, Riksföreningen för skolköterskor, Sameskolstyrelsen, Sandvikens kommun, Simrishamns kommun, Socialstyrelsen, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Staffanstorps kommun, Statens institutionsstyrelse, Statens skolinspektion, Statens skolverk, Stenungsunds kommun, Stiftelsen Tryggare Sverige, Stockholms kommun, Stockholms universitet, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges Lärare, Sveriges Psykologförbund, Sveriges Skolkuratorers Förening, Sveriges Skolledare, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, Säkerhetspolisen, Tullverket, Uddevalla kommun, Umeå kommun, Unizon, Uppsala kommun, Vimmerby kommun, Värmdö kommun, Åklagarmyndigheten, Åmål kommun och Örebro kommun.

Därutöver har yttranden inkommit från Föräldraalliansen Sverige, Kunskapsskolan i Sverige AB och Länsstyrelsen i Södermanlands län.

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig, men har förklarat sig avstå eller har inte inkommit med yttrande: Länsstyrelsen i Kalmar län, Riksdagens ombudsmän (JO), Riksförbundet Vuxenutbildning i Samverkan (ViS) och Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO).

Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att 3 kap. 1 och 12 j §§ och 26 a kap. 6 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas två nya paragrafer, 3 kap. 12 k och 12 l §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §⁴

I detta kapitel finns bestämmelser om

- barnens och elevernas lärande och personliga utveckling (2 §),
- information om barnets och elevens utveckling (3 §),
- garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet (4–4 b §§),
- stöd i form av extra anpassningar (5 §),
- särskilt stöd (6–12 §§),
- mottagande och undervisning av nyanlända elever (12 a–12 i §§),
- överlämning av uppgifter vid övergång mellan och inom skolformer (12 j §), och
- allmänna bestämmelser om betyg (13–21 §§).

12 j §⁵

När en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

När en elev *byter skolform från* grundskolan *eller* anpassade grundskolan *till* gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövligt.

När en elev *i* grundskolan, anpassade grundskolan, *specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan* eller anpassade gymnasieskolan *övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna*, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövligt.

⁴ Senaste lydelse 2018:1098.

⁵ Senaste lydelse 2025:1311.

När den som deltar eller har deltagit i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare övergår till sådan utbildning hos en annan huvudman, ska den huvudman som personen lämnar överlämna en kopia av den individuella studieplanen enligt 20 kap. 8 a § till den mottagande huvudmannen.

Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

12 k §

När en elev övergår från en skolform som avses i 12 j § första stycket till en annan sådan skolform, eller byter skolenhet inom en sådan skolform, ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b och 12 j §§, till den mottagande skolenheten överlämna uppgifter som rör eleven om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott, och uppgifterna behövs i den mottagande skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta.

12 l §

När den som deltar eller har deltagit i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare övergår till sådan utbildning hos en annan huvudman, ska den huvudman som personen lämnar överlämna en kopia av den individuella studieplanen enligt 20 kap. 8 a § till den mottagande huvudmannen.

26 a kap.
6 §⁶

Prop. 2025/26:192
Bilaga 4

Personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas i verksamhet hos en huvudman för en fristående skola om behandlingen är nödvändig i verksamheten och inte innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet

1. i löpande text inom elevhälsan, och
2. i skriftlig dokumentation som ska föras enligt 5 kap. 24 §.

En huvudman för en fristående skola får också behandla sådana personuppgifter som avses i första stycket och som en annan huvudman har lämnat med stöd av 3 kap. 12 k § denna lag, om det behövs för att förebygga eller förhindra att den elev som uppgifterna rör utövar brottslig verksamhet eller utsätts för brott.

För myndigheter finns det bestämmelser om behandling av personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning i 3 kap. 8 § dataskyddslagen. Där finns det även bestämmelser för andra än myndigheter som är skyldiga att följa föreskrifter om arkiv.

-
1. Denna lag träder i kraft den 30 juni 2026.
 2. Bestämmelserna i 3 kap. 1 och 12 j §§ och 26 a kap. 6 § i den nya lydelsen och de nya 3 kap. 12 k och 12 l §§ tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2026.

⁶ Senaste lydelse 2018:1354.

Förslag till lag om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 1 § skollagen (2010:800) i stället för lydelsen enligt lagen (2025:729) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- barnens och elevernas lärande och personliga utveckling (2 §),
- information om barnets och elevens utveckling (3 §),
- garanti för tidiga stödinsatser i lågstadiet (4–4 b §§),
- stöd i form av extra anpassningar (5 §),
- särskilt stöd (6–12 §§),
- mottagande och undervisning av nyanlända elever (12 a–12 i §§),
- överlämning av uppgifter vid övergångar (12 j §), och
- överlämning av uppgifter vid övergångar (12 j–12 l §§), och
- allmänna bestämmelser om betyg (13–21 §§).

Förslag till lag om ändring i lagen (2025:1312) om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800)

Prop. 2025/26:192
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 12 j § skollagen (2010:800) i stället för lydelsen enligt lagen (2025:1312) om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2025:1312

Föreslagen lydelse

3 kap.

12 j §

Inför eller i samband med att ett barn i förskolan eller i pedagogisk omsorg enligt 25 kap. 2 § övergår till grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan ska den förskoleenhet eller verksamhet som barnet lämnar till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om barnet som behövs för att underlätta övergången för barnet.

Inför eller i samband med att en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

När en elev *byter skolform från* grundskolan eller anpassade grundskolan *till* gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövligt.

När en elev *i* grundskolan, anpassade grundskolan, *specialskolan, sameskolan,* gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan *övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna,* ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövligt. *Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.*

När den som deltar eller har deltagit i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare övergår till sådan utbildning hos en annan huvudman, ska den huvudman som personen lämnar överlämna en kopia av den individuella studieplanen enligt 20 kap. 8 a § till den mottagande huvudmannen.

Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 12 k § skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt förslaget i avsnitt 2.1 Föreslagen lydelse

3 kap.

12 k §

När en elev övergår från en skolform som avses i 12 j § *första* stycket till en annan sådan skolform, eller byter skolenhet inom en sådan skolform, ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 12 j och 4 b §§, till den mottagande skolenheten överlämna uppgifter som rör eleven om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott, och uppgifterna behövs i den mottagande skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta.

När en elev övergår från en skolform som avses i 12 j § *andra* stycket till en annan sådan skolform, eller byter skolenhet inom en sådan skolform, ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 12 j och 4 b §§, till den mottagande skolenheten överlämna uppgifter som rör eleven om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott, och uppgifterna behövs i den mottagande skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2028.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-02-25

Närvarande: F.d. justitieråden Gudmund Toijer och Mats Anderson samt justitierådet Marie Jönsson

Överlämnande av uppgifter mellan skolor i brottsförebyggande syfte

Enligt en lagrådsremiss den 22 januari 2026 har regeringen (Utbildningsdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

5. lag om ändring i skollagen (2010:800),
6. lag om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800),
7. lag om ändring i lagen (2025:1312) om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800),
8. lag om ändring i skollagen (2010:800).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Emilia Anders, biträdd av ämnesrådet Marie Törn.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i skollagen (lagförslag 1)

3 kap. 12 k §

I paragrafen föreslås en skyldighet för vissa skolenheter att överlämna uppgifter om en elev till en annan skolenhet om eleven övergår eller byter från skolenheten till en annan skolenhet. Uppgifterna ska endast överlämnas om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott och uppgifterna behövs i den mottagande skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta.

Det är den avlämnande skolenheten som ska bedöma om uppgifter behöver överlämnas till den mottagande skolenheten. Det är ofta fråga om sekretessbelagda uppgifter som är av känslig och privat natur och som rör unga människor. Den behovsbedömning som den avlämnande skolenheten ska göra kan vara vanskelig. Det finns en risk för att en uppgift, som den mottagande skolenheten behöver, inte lämnas ut för att den avlämnande skolenheten gör en annan bedömning men det kan också bli fråga om ett informationsöverskott där sekretessbelagda uppgifter sprids i större omfattning än nödvändigt. Uppgiftsskyldigheten kan därmed leda till onödiga integritetsintrång. Det får dock förutsättas att den avlämnande skolenheten är väl insatt i vad den mottagande skolenheten behöver eftersom de bedriver samma eller likartad verksamhet. Utformningen av bestämmelsen kan därför godtas, men det bör betonas att det från rättssäkerhetssynpunkt framstår som centralt att prövningen genomförs omsorgsfullt och av personer med tillräcklig kunskap och erfarenhet av de frågor som kan uppkomma.

Uppgiftsskyldigheten blir aktuell bland annat om det finns en risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet. Vad som avses med

uttrycket ”brottslig verksamhet” förklaras inte i författningskommentaren. Det kan uppfattas som att det ska vara fråga om organiserad eller mer återkommande brottslighet. Vid föredragningen har Lagrådet dock fått uppfattningen att det som avses är att det ska finnas en risk för att eleven begår ett brott. Enligt Lagrådet behöver det klargöras vad som avses med brottslig verksamhet och övervägas om det skulle vara tydligare att i lagtexten istället använda uttrycket ”begå brott”.

För att uppgiftsskyldigheten ska bli aktuell krävs därutöver att det på grund av ”konkreta omständigheter” finns en risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott. Vad som avses med konkreta omständigheter är inte närmare belyst i författningskommentaren. Lagrådet efterlyser ett förtydligande av vad som avses, exempelvis med angivande av klargörande exempel.

26 a kap. 6 §

I andra stycket anges att en huvudman för en fristående skola får behandla vissa uppgifter som en annan huvudman har överlämnat med stöd av 3 kap. 12 k §. I bestämmelsen anges att det är sådana uppgifter som avses i första stycket som får behandlas. Av första stycket följer att det är sådana personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning, dvs. personuppgifter som rör fällande domar i brottmål samt överträdelser. Enligt Lagrådet skulle bestämmelsen i andra stycket bli tydligare om hänvisningen även där gjordes direkt till EU:s dataskyddsförordning.

Uppgifterna får enligt andra stycket behandlas om det behövs för att förebygga eller förhindra att den elev som uppgifterna rör utövar brottslig verksamhet eller utsätts för brott. Vad Lagrådet har anfört om ”brottslig verksamhet” i anslutning till 3 kap. 12 k § gör sig gällande även här.

Förslaget till lag om ändring i skollagen (lagförslag 4)

I 3 kap. 12 k § föreslås en ändring som innebär att hänvisningen till 12 j § första stycket istället ska avse andra stycket.

12 j § får en ny lydelse genom SFS 2025:729 och SFS 2025:1312. Första stycket kommer i den nya lydelsen att utgöra andra stycket. Ändringen träder i kraft den 1 juli 2026 men bestämmelserna i 12 j § i den nya lydelsen ska tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027.

Enligt Lagrådets uppfattning bör ändringen av 12 k § träda i kraft samtidigt som den nya lydelsen av 12 j § träder i kraft, dvs den 1 juli 2026. Från och med den 1 juli 2026 kommer det första stycket i 12 j § att utgöra andra stycket i samma paragraf, trots att första stycket inte tillämpas förrän efter den 31 december 2027. Om inte de nya lydelserna av 12 j och 12 k §§ träder i kraft samtidigt, kommer hänvisningen till 12 j § andra stycke att vara felaktig i gällande lydelse under en lång tidsperiod.

Som Lagrådet har förstått avsikten ska 12 k § under 2027 tillämpas enligt sin lydelse i lagförslag 1. Lagrådet föreslår därför att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen får följande lydelse.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027. Under 2027 tillämpas den tidigare lydelsen av 12 k §.

Prop. 2025/26:192

Bilaga 5

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 mars 2026

Närvarande: Edholm, ordförande, och statsråden Jonson, Strömmer, Tenje, Wykman, Kullgren, Liljestrand, Carlson, Britz, Mohamsson

Föredragande: statsrådet Mohamsson

Regeringen beslutar proposition Överlämnande av uppgifter mellan skolor i brottsförebyggande syfte